

احمدی نژاد

بدون روتوش

brotoush.com

گهه ایون

وَلَا يَجْرِمَنَّكُمْ شَنَاٰنُ قَوْمٍ عَلَىٰٓ أَلَّا تَعْدِلُوٓا۟ ، اَعْدِلُوٓا۟ هُوَ اَقْرَبُ لِلتَّقْوٰى

مائدة: ٨

با انصاف باید بود؛ با انصاف باید عمل کرد؛ با انصاف باید حرف زد. خدای متعال در مورد دشمنان می‌گوید: «و لا یجرمنکم شنآن قوم علی الأ تعدلوا اعدلوا هو اقرب للتقوی»؛ اگر با کسی دشمنید، این دشمنی موجب نشود که نسبت به او بی‌انصافی کنید، بی‌عدالتی کنید؛ حتی نسبت به دشمن؛ حالا آن‌که دشمن هم نیست. بی‌عدالتی‌ها را همه کنار بگذارند؛ بی‌انصافی‌ها را همه کنار بگذارند؛ همه در زیر پرچم نظام اسلامی و جمهوری اسلامی جمع بشوند...

رهبر انقلاب، ۳ مرداد ۱۳۸۸

فهرست

- ۵ سخن اول ...
- ۶ نامه محرمانه ...
- ۱۱ نقص ظاهر ...
- ۱۷ گزارشی که هرگز قرائت نشد ...
- ۲۵ مکتب جنجال ...
- ۳۳ به طرف منزل آقای رئیس جمهور ...
- ۴۱ دیدار با مرتاض ۴۰۰ ساله ...
- ۴۷ دیدار در لابی هتل لاله ...
- ۵۶ بحران سکه و ارز در شعب ابی‌طالب ...
- ۶۰ صندلی خالی ...
- ۶۴ رو در رو با شیطان ...
- ۶۹ آب در لانه مورچگان ...
- ۷۵ تحقق یک آرزوی قدیمی ...
- ۸۰ سرپناهی برای محرومین ...
- ۸۴ سخن آخر ...

این جور مواقع صرف نظر از این که رسانه دارد چه می گوید و در فضای بهشت زهرا حرف می زند یا در باغ خارج از شهر - به جز صاحب رسانه که گاهی اوقات صدای رسانه را آن قدر زیاد می کند که صدای هیچ کس به گوش هیچ کس نمی رسد - علی الظاهر رسانه بی گناه و بی طرف است. برای همین لازم است یک نفر وسط هیاهو بلند شود و صدای رسانه را ساکت کند تا معلوم شود دقیقاً کی به کی است. درست مثل پدری که در وسط شلوغی و سر و صدای خانه باید چندین بار فریاد بزند تا به فرزندش بگوید کنترل را بردار و تلویزیون را کمش کن که سرمان رفت. این جا مهم نیست تا قبلش تلویزیون حرف خوب می زده یا حرف بد؛ مهم سرسام گرفتن است که باید فکری برایش کرد.

سوم.

به خاطر وجدان و خصلت های ما آدمها گویی قصه همیشه به یک بچه خردسالی نیاز دارد که از وسط جمعیت بپرد بیرون و به ریش پادشاه و مردم یک شهر و کلی رسانه و عکاس و خبرنگار و فیلم بردار و وبلاگ نویس که صف کشیده اند، یک جا بخندد و فریاد عریانی پادشاه را سر بدهد. کسی چه می داند شاید چون آن بچه هم هنوز مثل بزرگ ترها بالغ نشده و فکر نان و زن و زندگی و بچه گرفتارش نکرده و از این اصول آدم های سیاسی کار یاد نگرفته که زبان سرخ را باید در دهان سر سبزش نگه دارد، بلد نیست مثل بزرگترها لباس ژینگول پلوخوری پادشاه را بر تنش ببیند. ظاهراً لخت دیدن پادشاه آن قدر کار سختی است و هنر می خواهد که از عهده یک شهر آدم بزرگ برمی آید. در این شهر مرد زیاد است، احتمالاً لخت دیدن پادشاه مرد نمی خواهد، بچه هایی می خواهد که هنوز شهری نشده باشند.

چهارم.

در ۸ سالی که گذشت، ماجراهای عجیب و غریبی رخ داد و چه بسیار موج هایی که رسانه ها را در نوردید. هر وقت پدر خانه نهیب زد و حرف از کم کردن صدای تلویزیون زد که رسانه یک مقدار یواش تر حرف بزن تا معلوم شود در خانه چه خبر است، مانند ماجرای «خر برفت» مثنوی مولانا اصلی و فرعی کردن و هر نهیب دیگری را هر جوری که خواستیم آن قدر کشیدیم تا دقیقاً هم قد همان کارهایی شود که داریم می کنیم. دقیقاً مثل آن موقعی که یک نفر مسابقات گل کوچک برگزار می کرد در راستای منویات رهبری در سال اصلاح الگوی مصرف. ما هم هر کاری خواستیم کردیم و اسمش را یک بار گذاشتیم در راستای منویات رهبری مبنی بر علنی نکردن اختلافات، یک بار دیگر گذاشتیم در راستای توصیه رهبری مبنی بر عدم تهمت پراکنی، بار دیگر گذاشتیم در راستای تذکرات رهبری درباره عدم اعلام نام متهم قبل از اثبات جرم و ...

یکبار وجدان دردمان عود کرد و تصمیم گرفتیم چند سرفصل اصلی دعوها را از قبر بیرون بکشیم و در یک فضای آرام و دور از سر و صدا واکاوی کنیم رفتارهایی را که انجام دادیم. تصمیم گرفتیم این کار را بدون روتوش انجام دهیم تا برای ثبت در تاریخ نابتر بماند. بدون روتوش یعنی رویدادها را از عینک آدم هایی دیدن که هنوز کار سیاسی یا سیاسی کاری یاد نگرفته اند، به دور از هیاهو و سر و صدا، مانند بچه خردسال قصه تحت تأثیر جماعت یک شهر قرار نگرفت. بدون روتوش یعنی فارغ از حاشیه ها دیدن یک تصویر واقعی. بدون روتوش در یک کلام یعنی لخت دیدن پادشاه.

سخن اول

یکم.

یکی از خصوصیات ما آدمها این است که ثابت کرده ایم بلدیم حتی پادشاه عریان را هم اگر دلمان بخواهد به طرفه العینی بدون جیره و موجب با لباس پلوخوری ببینیم و یک شهر کف بزینیم و به به و چه چه بگوییم و دورش بگردیم که عجب پادشاه خوش تیبی داریم و اصلاً هم به روی خودمان نیاوریم. هیچ کس صدایش را در نیاورد که هیچ؛ حتی برخی ها بلدند این جور وقتها با موبایل های شان فیلم بگیرند و مثل واقعه میدان کاج سعادت آباد یک جشن پتویی که یک نفر را به زمین انداخته اند و دارند می زنند را ثبت در خاطره ها هم بکنند. ظاهراً مشکل از جامعه پذیری و خلاء وجدان درد ماست که خیلی وقتها ترجیح می دهد هم رنگ جماعت بشود تا اینکه بر ضد جماعت بشود و حرف حق بزند.

دوم.

رسانه یکی از کارویژه های رسا سخن گفتن است. حالا راست و دروغ و خوب و بدش هم خیلی فرقی نمی کند. مثل یک بلندگویی که برایش فرقی نمی کند صبح در فلان قطعه بهشت زهرا در آن ناله برای اموات سر بدهند و بعد از ظهر منتقل اش کنند به فلان باغ خارج از شهر که خواننده ای در آن مراسم بزم عروسی فرزند حاج آقا را گرم کند و خوشگلها را ترغیب کند که برقصند.

نامه‌ی محرمانه

معاون اولی مشایی و حکم رهبری برای برکناری وی و تأخیر چندروزه احمدی‌نژاد در اجرای این حکم، نقطه عطفی شد تا اصولگرایان در ولایت‌مداری احمدی‌نژاد شک کنند، وی را ادامه‌دهنده راه مصدق و بنی‌صدر بدانند.

۲۶ تیر ۸۸، محمود احمدی‌نژاد اسفندیار رحیم مشایی را به عنوان معاون اول خود تعیین کرد.^۱

نقل‌قول‌های غیررسمی: دستور رهبری برای عزل مشایی

روز ۳۰ تیرماه آیت‌الله سیداحمد خاھی این انتصاب را نوعی «دهن‌کجی» به مراجع تقلید دانست.^۲ احمد توکلی نیز از دستور رهبری مبنی بر برکناری مشایی از معاون اولی و عدم به‌کارگیری وی در دیگر معاونت‌ها خبر داد.^۳ مجتبی رحماندوست که آن زمان مشاور رئیس‌جمهور بود ابلاغ نامه رهبری برای عزل مشایی به رئیس‌جمهور را تأیید کرد.^۴

احمدی‌نژاد همین روز در جمع خبرنگاران برکناری یا استعفای مشایی را رد کرد.^۵

روز بعد حجت‌الاسلام والمسلمین سیدمحمدحسن ابوترابی‌فرد گفت که دستور رهبری مبنی بر برکناری مشایی «کتباً به رئیس‌جمهور ابلاغ گردیده است» و باید سریعاً اجرا شود. وی گفت:

«حذف رحیم مشایی از سمت‌های کلیدی و معاونت‌های رئیس‌جمهور تصمیم استراتژیک نظام است.^۶»

آیت‌الله خاھی نیز، برکناری مشایی پس از دستور رهبری را «آزمون ولایت‌مداری» احمدی‌نژاد خواند.^۷

علی مطهری که از دو سال قبل پی‌گیر طرح سؤال از رئیس‌جمهور بود، از جدیت بیش‌تر خود در این باره، به دلیل واکنش نشان ندادن رئیس‌جمهور به دستور رهبری خبر داد.^۸ در این زمان دفتر رهبری هنوز اعلام موضعی رسمی و علنی در این باره نکرده بود.

همین روز، بسیاری از نمایندگان مجلس و فعالان سیاسی و رسانه‌ای از احمدی‌نژاد خواستند مشایی را برکنار کند.

^۱ <http://www.president.ir/fa/17242>

^۲ <http://www.khabaronline.ir/news-12913.aspx>

^۳ <http://old.mehrnews.com/fa/NewsDetail.aspx?NewsId=916075>

^۴ <http://www.farsnews.com/newstext.php?nn=8804301447>

^۵ <http://www.president.ir/fa/17264>

^۶ <http://www.aftabnews.ir/vdchvvnw.23nz6dfft2.html>

^۷ <http://old.mehrnews.com/fa/NewsDetail.aspx?NewsId=916299>

^۸ <http://www.asriran.com/fa/news/78664>

مأموریت ویژه برای افشای نامه محرمانه رهبری

نامه رهبری دست‌نویس و محرمانه بود، ولی با این‌حال توسط نمایندگان مجلس علنی شد. هم‌چنین در این نامه دستوری مبنی بر برکناری مشایی از همه معاونت‌ها - آن‌گونه که ابوترابی‌فرد و توکلی گفته بودند - نبود.

ابوترابی‌فرد گفته است که نامه «محرمانه» بوده است و برای علنی کردن آن «مأموریت قطعی» داشته است^{۱۵}، وی توضیحی نداده است که چه کسی وی را مأمور کرده بود. وی از این که این «مأموریت» با اطلاع خود رهبری صورت گرفته باشد اطمینان ندارد و با اشاره به انتشار مصاحبه‌اش در سایت خامنه‌ای‌دات‌آر از موافقت سایت شخصی رهبری با انتشار نامه خبر می‌دهد و می‌گوید: «فکر می‌کنم حضرت آقا با این انتشار این نامه موافق بوده‌اند»^{۱۶} گرچه بعداً تلویحاً گفت که نظر رهبری همین بوده است^{۱۷}.

رهبر معظم انقلاب پیش‌تر تصریح کرده بودند:

«مبادا کسی تصور کند که رهبری یک نظری دارد که برخلاف آنچه که به عنوان نظر رسمی مطرح می‌شود، در خفا به بعضی از خواص و خلصین، آن نظر را منتقل می‌کند که اجراء کنند؛ مطلقاً چنین چیزی نیست. اگر کسی چنین تصور کند، تصور خطائی است؛ اگر نسبت بدهد، گناه کبیره‌ای انجام داده. نظرات و مواضع رهبری همین است که صریحاً اعلام می‌شود؛ همین است که من صریحاً اعلام می‌کنم»^{۱۸}.

افزایش انتقادات؛ احمدی‌نژاد ولایت‌مداری‌اش را ثابت کند

حسین شریعتمداری روز بعد در سرمقاله کیهان، نوشت که تأخیر احمدی‌نژاد در اجرای حکم رهبری و تلاش برای تغییر نظر ایشان «کمترین توجیه اسلامی و قانونی ندارد» و «ولایت‌پذیری و قانون‌گرایی وی را مخدوش می‌کند» و شاید «با تسامح» ناشی از کم‌دانی و ضعف بینش اسلامی وی باشد. وی در این یادداشت مشایی را «یکی از مهره‌های کودتای مخملی» معرفی کرد و نوشت که «او با خط توطئه اخیر، تلاش برای عبور از ارزش‌های اسلامی و انقلابی و زیر پا نهادن قوانین مسلم جمهوری اسلامی است»^{۱۹}.

احمد توکلی با انتقاد از این که احمدی‌نژاد نامه رهبری را بی‌پاسخ گذاشته است از این‌که دستور رهبری در همان تاریخ صدور اجرا نشده است را تلویحاً خلاف «قانون و احکام اسلامی» دانست^{۲۰}. سایت زیر نظر وی -

روز یکم مرداد، خبرگزاری‌ها از اعتراض برخی وزیران به معاون‌اولی مشایی خبر دادند^۹. این اعتراض شامل مجادله‌ای لفظی و ترک جلسه هیئت دولت بود که مشایی ریاست آن را بر عهده داشت. البته معاون اطلاع‌رسانی رئیس‌جمهور، ریاست جلسه توسط مشایی، ترک جلسه توسط برخی وزیران و مجادله لفظی را تکذیب کرد^{۱۰}. دو تن از وزرائی که گفته می‌شد جلسه را ترک کرده‌اند، چندی بعد برکنار شدند، علی‌رغم حرف و حدیث‌ها، احمدی‌نژاد بعداً دلایل دیگری برای عزل این دو عنوان کرد^{۱۱}.

سایت جهان‌نیوز، همین‌روز، گفت‌وگویی با علیرضا زاکانی را منتشر می‌کند. وی «عدم پای‌بندی به مسلمات»، «خرافه‌گرایی» و «مسائل امنیتی» را مشکلات مشایی عنوان می‌کند و از رئیس‌جمهور به خاطر بی‌توجهی به دستور رهبری و نظر اصولگرایان و مراجع تقلید و علما انتقاد می‌کند^{۱۲}.

جمعه دوم مرداد، جمعی از ائمه جمعه به انتقاد از احمدی‌نژاد و لزوم برکناری مشایی «در پی حکم رهبری» پرداختند^{۱۳}.

انتشار نامه رهبری؛ شش روز پس از صدور

ظهر روز جمعه دوم مردادماه، پایگاه اینترنتی دفتر حفظ و نشر آثار آیت‌الله العظمی خامنه‌ای، در اولین اظهارنظر رسمی، نامه رهبر انقلاب خطاب به احمدی‌نژاد را منتشر کرد^{۱۴}. این نامه که به دست‌خط شخص رهبری نوشته شده بود و امضای آن تاریخ ۸۸/۴/۲۷ را نشان می‌داد. رهبری در این نامه از رئیس‌جمهور این چنین خواسته بودند: «لازم است انتصاب مزبور ملغی و کان لم یکن اعلام گردد». و دلیل این دستور را این‌گونه توضیح داده بودند:

«انتصاب جناب آقای اسفندیار رحیم مشایی به معاونت رئیس‌جمهور بر خلاف مصلحت جنابعالی و دولت و موجب اختلاف و سرخوردگی میان علاقمندان به شما است.»

رهبری طی چهارسالی که مشایی معاون احمدی‌نژاد بود هرگز مخالفتی علنی با تصدی وی بر معاونت ریاست جمهوری (ریاست سازمان میراث فرهنگی) نکردند.

⁹ <http://jahannews.com/vdcbgbs.rhbw9piuur.html>

<http://jahannews.com/vdcjhyei.uqeoosffu.html>

¹⁰ <http://jahannews.com/vdcjyoei.uqehzffu.html>

¹¹ <http://www.jahannews.com/vdch-vnm.23nw6dftt2.html>

¹² <http://jahannews.com/vdcay6nm.49nae15kk4.html>

¹³ <http://old.mehrnews.com/fa/NewsDetail.aspx?NewsID=917156>

<http://old.mehrnews.com/fa/NewsDetail.aspx?NewsID=917166>

<http://old.mehrnews.com/fa/NewsDetail.aspx?NewsID=917129>

<http://old.mehrnews.com/fa/NewsDetail.aspx?NewsID=917126>

¹⁴ <http://old.mehrnews.com/fa/NewsDetail.aspx?NewsID=916888>

<http://farsi.khamenei.ir/message-content?id=7495>

¹⁵ <http://jahannews.com/vdchkxniq23n6-d.tft2.html>

¹⁶ <http://jahannews.com/vdcjmte8auqeomz.fsfu.html>

¹⁷ <http://www.mehrnews.com/detail/News/2044334>

¹⁸ <http://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=9925>

¹⁹ <http://www.kayhan.ir/880503/2.htm#other200>

²⁰ <http://old.mehrnews.com/fa/NewsDetail.aspx?NewsID=917372>

احمدی‌نژاد: توضیحاتی دادم و قرار بود کارهایی انجام شود

احمدی‌نژاد در همین هفته در جلسه‌ای با دبیران تشکل‌های دانشجویی پیرامون این وقایع توضیحاتی داد. وی در این سخنان که هفته بعد منتشر شد گفته بود:

«من خدمت مقام معظم رهبری رسیدم و توضیحاتی دادم که قرار شد کارهایی انجام شود اما بعد از آن، نامه توسط برخی نمایندگان محترم، درز پیدا کرد... بعد از آن، بهتر تشخیص داده شد که نامه منتشر شود و بعد از آن اقدام کنیم»^{۲۹}.

احمدی‌نژاد توضیح نداد که با وجود حساسیت‌ها، چرا این «توضیحات» را پیش از نصب مشایی به رهبری ارائه نکرد و چرا پیش از این‌که نظر رهبری تغییر کند، علناً استعفا یا برکناری مشایی را رد کرد.

رهبر انقلاب: همه صلاحیت‌ها را از یک نفر نفی نکنید

رهبر معظم انقلاب روز سوم مردادماه در جمع قاریان قرآن، از فضای تهمت و اختلاف انتقاد کردند و تلویحاً خواستار پایان حملات به مشایی شدند^{۳۰}:

«من می‌بینم در همین قضایای سه چهار روز اخیر باز بعضی‌ها می‌خواهند اختلاف‌ها و شکاف‌ها را بیشتر کنند؛ نه، نباید اختلاف به وجود بیاید؛ همه با هم برادرند، همه با هم همکاری باید بکنند؛ همه باید برای ساختن کشور به یکدیگر کمک بکنند. به کسی نباید بیهوده تهمت زد؛ کسی را نباید به خاطر یک امر، از همه آن چیزهایی که صلاحیت محسوب می‌شود، انسان او را نفی بکنند. با انصاف باید بود؛ با انصاف باید عمل کرد؛ با انصاف باید حرف زد. خدای متعال در مورد دشمنان می‌گوید: «و لا یجرمنکم شأن قوم علی الا تعدلوا اعدلوا هو اقرب للتقوی»؛ اگر با کسی دشمنید، این دشمنی موجب نشود که نسبت به او بی‌انصافی کنید، بی‌عدالتی کنید؛ حتی نسبت به دشمن؛ حالا آن که دشمن هم نیست. بی‌عدالتی‌ها را همه کنار بگذارند؛ بی‌انصافی‌ها را همه کنار بگذارند؛ همه در زیر پرچم نظام اسلامی و جمهوری اسلامی جمع بشوند؛ اصولی وجود دارد، به آن اصول همه پایبندی خودشان را اعلام بکنند. در کنار هم باشند، اختلاف سلیقه هم باشد. چه اشکال دارد؟»

از جمله عکس‌العمل‌های معدود به این سخنان رهبری، عذرخواهی حسین شریعتمداری بود. وی در یادداشتی در چهارم مرداد نوشت: «احساس کردم یادداشت دیروزم با عنوان «چه کسی او را اداره می‌کند» می‌تواند در حوزه ملامت مقتدایم باشد... وظیفه خود می‌دانم که با نوشتن این وجیزه، آنچه دیروز نوشته بودم را تصحیح کرده و اذعان کنم در اعتراض و انتقاد به کسانی که نامشان در آن نوشته به میان آمده،

الف- نیز، در کنار صفحه اصلی خود «روزشمار ولایت‌پذیری» احمدی‌نژاد را قرار داد که روزها، ساعت‌ها و ثانیه‌هایی که از زمان صدور نامه رهبری گذشته بود را نشان می‌داد^{۳۱}.

بسیاری از دیگر نمایندگان مجلس در این‌باره اظهار نظر کردند. از آن جمله حمید رسایی نیز در یادداشت وبلاگش نوشت که مشایی از حکم رهبری مطلع شده است، ولی در مقام معاون اولی مانده است؛ فلذا «اعتقادی به موضوع ولایت فقیه و تبعیت از آن ندارد»^{۳۲}. به عنوان نمونه‌ای از فعالیت‌های پرچم رسانه‌ای، خبرگزاری فارس هفته پس از نصب مشایی به معاون اولی، ۸۵ خبر و مصاحبه علیه او و احمدی‌نژاد منتشر کرد.

مشایی از معاون اولی کنار می‌رود

همان روز، یعنی روز پس از انتشار نامه رهبری، مشایی استعفا داد. احمدی‌نژاد این استعفا را پذیرفت و در پاسخ نامه استعفای وی، عنوان کرد که در روزهای پس از صدور نامه رهبری، امیدوار بوده «با رفع برخی تبلیغات منفی، فشارها و جوسازی‌های بعضی رسانه‌ها و جریان‌های سیاسی» مشایی معاون اول بماند^{۳۳}.

احمدی‌نژاد همان روز مشایی را به سمت مشاور و رئیس دفتر ریاست جمهوری نصب کرد^{۳۴}. وی هم‌چنین در نامه‌ای به رهبری، از انجام شدن دستور ایشان «به استناد اصل ۵۷ قانون اساسی» خبر داد^{۳۵}.

متن نامه احمدی‌نژاد به رهبری و هم‌چنین انتصاب مشایی به ریاست دفتر خود، انتقاداتی را از سوی شخصیت‌های سیاسی در پی داشت. برای مثال علی عباس‌پور تهرانی‌فرد (نماینده مجلس) گفت: «ما انتظار نداریم کسی را که مقام معظم رهبری چنین نظری در رابطه با ایشان دارد به‌عنوان ریاست دفتر رئیس جمهور که یکی از پست‌های مهم می‌باشد، انتخاب شود»^{۳۶}. احمد کریمی اصفهانی (دبیر کل جامعه اسلامی اصناف و بازار) نیز پیش‌تر گفته بود: «افکار عمومی مشایی را در جایگاه ریاست سازمانی کوچک هم تحمل نمی‌کند»^{۳۷}.

جامعه اسلامی مهندسین (به دبیرکلی محمدرضا باهنر) در نامه‌ای سرگشاده به احمدی‌نژاد، در ششم مرداد، از تأخیر در اجرای دستور رهبری انتقاد نمود و تلویحاً عنوان کرد که به دلیل «رویارویی با روحانیت» به راه «مصدق» و به دلیل سرپیچی از دستور رهبری به راه «بنی‌صدر» می‌رود^{۳۸}.

^{۲۱} <http://www.shafaf.ir/fa/pages/?cid=5067>

^{۲۲} <http://www.farsnews.com/newstext.php?nn=8805020708>

^{۲۳} <http://www.president.ir/fa/17310>

^{۲۴} <http://dolat.ir/NSite/FullStory/News/?Serv=0&Id=179301>

^{۲۵} <http://www.president.ir/fa/17311>

^{۲۶} <http://www.farsnews.com/newstext.php?nn=8805050514>

^{۲۷} <http://www.farsnews.com/newstext.php?nn=8804280771>

^{۲۸} <http://www.tabnak.ir/fa/pages/?cid=57384>

^{۲۹} <http://alef.ir/vdcjtxei.uqeyozsffu.html?50483>

^{۳۰} <http://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=7501>

زیاده‌روی شده بود^{۳۱}». وی در سرمقاله یادشده احتمال داده بود مشایی مهره بیگانگان در انقلاب مخملی باشد.

آیا عملکرد احمدی‌نژاد ولایت‌مدارانه نبود؟

حجت‌السلام والمسلمین دکتر احمد رهدار (استاد حوزه و دانشگاه و از شاگردان آیت‌الله مصباح یزدی) در این باره توضیح قابل توجهی داده است^{۳۲}. وی مشکلاتی از این دست را ناشی از ظرفیت حداقلی قانون اساسی برای اعمال ولایت فقیه می‌داند. وی با اشاره به ماجرای به تأخیر انداختن حکم امام علی و چانه‌زنی مالک اشتر با ایشان در جنگ صفین و هم‌چنین عزل آیت‌الله منتظری و مخالفت‌های آیت‌الله خامنه‌ای و هاشمی، نتیجه می‌گیرد که چانه‌زنی با ولی، خلاف ولایت‌پذیری نیست:

«آقا هرچه فرمود ما باید تبعیت کنیم؛ ولی چگونه اطاعت کردن مهم است. باید ببینیم آیا من در جایگاه ریاست‌جمهوری، حق چانه‌زنی کارشناسی با ولی فقیه دارم؟ قطعاً دارم. این چانه‌زنی در آن مورد اتفاق نیفتاده؛ لذا یک حلمی این طرف می‌خواهد. جامعه انقلابی ما باید حلم مدنی پیدا کند، این حلم مدنی به نظر من فعلاً نیست. لذا به محضی که حالا ۲ روز تأخیر شد، کلی ام شنکه ایجاد شد. همانند حالا که آقای احمدی‌نژاد حرف‌های دیگری هم در مورد آن نامه زده بود. مثلاً گفته بود در کل این ۴-۵ سالی که من رئیس‌جمهور بودم، این اولین نامه‌ای بود که از دفتر حضرت آقا آمده بود و ثبت دبیرخانه نشده بود!»

برای بررسی بیش‌تر موضوع، از جمله انتقادات مرسوم آن‌زمان از مشایی و پاسخ‌های حامیان وی، مشروح اعتراضات به معاون اولی مشایی، ماجرای «دوستی با مردم اسرائیل» و اظهارنظر رهبری، مشروح بیانات رهبری پس از برکناری مشایی و اظهار نظرشان درباره علنی کردن اختلاف با رئیس‌جمهور و مشروح سخنان احمد رهدار به متن کامل این گزارش روی سایت brotoush.com مراجعه کنید.

^{۳۱} <http://www.kayhan.ir/880504/2.htm#other206>

^{۳۲} گفت‌وگو با نشریه اصولگرا، شماره ۸ و ۹، اسفند ۹۱ و فروردین ۹۲

نقص ظاهر

بی تفاوتی در برابر بدحجابی، سیاست‌های لیبرال فرهنگی و مخالفت با قانون حجاب و عفاف محتوای انتقاد بسیاری از شخصیت‌های اصولگرای دینی و سیاسی بود که معتقد بودند دیدگاه احمدی نژاد به گسترش بدحجابی و فساد می‌انجامد. اما دیدگاه احمدی نژاد به راستی چه بود؟

احمدی نژاد درباره حجاب چه می‌گوید؟

با نگاهی به اظهارات احمدی نژاد از ایام تبلیغات انتخابات ریاست جمهوری نهم (خرداد ۸۴) تا پایان سال ۹۰ درباره حجاب و عفاف، اصول فکری رئیس‌جمهور به شرح زیر است:

- وضعیت پوشش و حجاب در جامعه، مسئله اصلی کشور و مردم نیست و باید از بزرگنمایی آن پرهیز کرد

گفت‌وگوی ویژه خبری شبکه دوم سیما (۲۴ خرداد ۸۴)^۱

- مسئله حجاب، مسئله‌ای فرهنگی است و با روش‌های فرهنگی و گذشت زمان حل می‌شود و نه از طریق انتظامی و ... به صورت بسیار سریع.

جلسه هیأت وزیران (۳ اردیبهشت ۸۵)^۲، گفت‌وگوی ویژه خبری شبکه دوم سیما (۱۵ خرداد ۸۸)^۳، ارتباط زنده تلویزیونی-شبکه اول سیما (۱۶ تیر ۸۸)^۴

- باید بین عموم مردم که از روی غفلت و نا آگاهی بدحجاب هستند و بدحجاب‌های سازماندهی شده، تفاوت اساسی قائل شده و با شیوه‌های متفاوتی برخورد کرد. با توجه به نقش عظیم عموم مردم در ایجاد و استمرار انقلاب اسلامی، با آنها (گروه اول) باید به صورت فرهنگی و محترمانه برخورد کرد و با گروه دوم هم پس از شناسایی از طریق کار اطلاعاتی؛ ... باید به صورت قانونی، برخورد قضایی و انتظامی کرد.

نامه به وزیر کشور در زمینه فعالیت شورای فرهنگی اجتماعی (۲۴ بهمن ۸۷)^۵، گفت و گوی زنده با شبکه اول سیما (۲۶ بهمن ۸۷)^۶

^۱ <http://www.mardomsalari.com/template1/news.aspx?nid=14391>

^۲ <http://www.president.ir/fa/1661>

^۳ <http://www.farsnews.com/newstext.php?nn=8803160244>

^۴ <http://www.president.ir/fa/17188>

^۵ <http://www.president.ir/fa/14847>

^۶ <http://www.president.ir/fa/27593>

«برخی حرف‌هایی می‌زنند که هیچ عقل و دینی قبول نمی‌کند و وقتی کار به موضوع مبارزه با بدحجابی می‌رسد می‌گویند باید کار فرهنگی صورت گیرد؛ حال سؤال این است که چرا باید در این مورد کار فرهنگی کرد و در جاهای دیگر کار فرهنگی نمی‌کنند؟»

«آیا می‌توان مثلاً در مبارزه با اراذل و اوباش و یا قاچاقچیان مواد مخدر نیز فقط به کار فرهنگی بسنده کرد؟»

«چرا برخی برای فقه اسلام و فتاوی‌ای علما ارزش قائل نیستند^{۱۰}؟»

آیت‌الله‌العظمی مکارم شیرازی:

«مستولان مراقب سخنان خود باشند و بدانند خانواده‌های شهدا و نیروی بسیج مخلص، حوزه‌های علمیه و تمام وفاداران انقلاب اجازه نخواهند داد مساله‌ای مانند امر به معروف که از مسلمات قرآن مجید است و مخصوصاً مسأله حجاب که از ضروریات اسلام می‌باشد و امروز به عنوان رمزی از اسلام در همه جا شناخته می‌شود زیر سؤال برود.»

«اگر بی‌تدبیری‌ها از حد بگذرد، مردم شهیدپرور با زبان دیگری سخن خواهند گفت^{۱۱}.»

آیت‌الله سیداحمد خاتمی (امام جمعه موقت تهران و عضو مجلس خبرگان): «سخن ما این است که امثال من که تریبون داریم، طوری حرف نزنیم که بدحجاب‌ها و بی‌حجاب‌ها احسنت بگویند و بگویند که دل‌مان خنک شد.»

«برای مبارزه با بدحجابی و بی‌حجابی فقط کار فرهنگی صرف جواب نمی‌دهد؛ اگر این است، شما بفرمایید درباره شرب خمر ما کار فرهنگی کنیم. اگر کار فرهنگی جواب می‌دهد، چرا شما با دزد مقابله فرهنگی نمی‌کنید^{۱۲}؟»

احمدی‌نژاد در مصاحبه جنجالی چه گفت؟

احمدی‌نژاد در مصاحبه‌ای که به آن اشاره شد در رابطه با برخوردهای اخیر صورت گرفته با بدحجابی چنین گفته بود:

«ما این‌گونه برخوردها را توهین می‌دانیم که زن و مردی در خیابان راه بروند و کسی بیاید بگوید نسبت شما چیست؟ به اعتقاد بنده روش موجود روش درستی نیست البته این به این معنا نیست که ما نابسامانی‌های اجتماعی را نمی‌بینیم و یا نباید اصلاح کنیم. دولت این‌گونه رفتارها را قبول ندارد و تا آنجایی که بتواند برخورد و کنترل خواهد کرد...»

عده‌ای در هر دوره‌ای، هر چند ماه، می‌خواهند جنجالی در کشور برپا و برخورد کنند که بنده در همین‌جا به صراحت اعلام می‌کنم که ما مطلقاً و از بنیاد با این موضوع مخالفیم. البته این بدان معنا نیست که ما از عده‌ای که به‌طور سازمان‌یافته بخواهند مشکلات اخلاقی را در جامعه گسترش دهند، چشم‌پوشی کنیم بلکه باید با کار اطلاعاتی و شناسایی و قانونی آن‌ها را بازخواست و مجازات کنیم...

- هیچ کسی حق دخالت در امور شخصی مردم و پرسیدن رابطه آنان با یکدیگر را بدون حکم قضایی یا شاکی حقوقی ندارد.

نامه به وزیر کشور در زمینه فعالیت شورای فرهنگی اجتماعی (۲۴ بهمن ۸۷)

- با توجه به موارد بالا، اجرای طرح گشت ارشاد توسط نیروی انتظامی اشکالاتی دارد و این موضوع بارها به صورت خصوصی و علنی به وزارت کشور و نیروی انتظامی تذکر داده شده است.

نامه احمدی‌نژاد به وزیر کشور در زمینه فعالیت شورای فرهنگی اجتماعی (۲۴ بهمن ۸۷)، گفت و گوی زنده با شبکه اول سیما (۲۴ بهمن ۸۷)، گفت و گوی ویژه خبری شبکه دوم سیما (۱۵ خرداد ۸۸)، ارتباط زنده تلویزیونی-شبکه اول سیما (۱۶ تیر ۸۸)

منتقدین چه گفتند؟

اوایل بهار ۸۹، موضوع حجاب تبدیل به اولویت اصلی رسانه‌ها شد و بسیاری از شخصیت‌های دینی و سیاسی خواستار برخورد شدید با بدحجاب‌ها با روش‌هایی مانند تشدید اجرای گشت ارشاد و همچنین «ممنوع کردن ورود بدحجاب‌ها به دستگاه‌های دولتی و دانشگاه‌ها» شدند.^۸ در همین ایام (شب ۲۳ خرداد)، احمدی‌نژاد در گفت و گوی زنده تلویزیونی با شبکه اول سیما، دیدگاه‌های خود در زمینه حجاب و عفاف را تکرار و از برخوردهای انتظامی و رسانه‌ای صورت گرفته با موضوع بدحجابی انتقاد کرد. این اظهارات با عکس العمل و انتقاد شدید علما و شخصیت‌های سیاسی روبه‌رو شد. گوشه‌ای از این واکنش‌ها (در فاصله زمانی ۲۵ خرداد تا ۱۵ مرداد ۸۹) را در ادامه می‌خوانید:

محمدتقی رهبر (رئیس مجمع نمایندگان روحانی مجلس شورای اسلامی):

«اگر مبنا را سخنان اخیر رئیس‌جمهور قرار دهیم باید منتظر کشف حجاب باشیم.»
«سخنان اخیر احمدی‌نژاد چراغ سبز به بدحجابی بود^۹.»

آیت‌الله علم‌الهدی (امام جمعه مشهد و عضو مجلس خبرگان):

«سخنان اخیر آقای احمدی‌نژاد درباره نوع برخورد با افراد بدحجاب به هیچ وجه درست نیست و متأسفانه ایشان نسبت به اجرای این قبیل مسایل شرعی توجه لازم را ندارد^{۱۰}.»

آیت‌الله جنتی (امام جمعه موقت تهران و دبیر شورای نگهبان):

^۸ آیت‌الله احمد خاتمی: از ورود افراد بدحجاب به دستگاه‌های دولتی جلوگیری شود (خبرگزاری حوزه- ۵ خرداد) و علی مطهری: دولت باید مانع ورود بدحجاب‌ها به دانشگاه‌ها شود (خبرآنلاین-۲۲ اردیبهشت)

^۹ <http://www.khabaronline.ir/detail/69122/>

^{۱۰} <http://www.jahannews.com/vdcqz9qzak9xn4.rpra.html>

^{۱۰} <http://www.farsnews.com/newstext.php?nn=8903280404>

^{۱۱} <http://www.irna.ir/fa/News/2000691015>

^{۱۲} <http://www.khabaronline.ir/detail/81856>

روحانیت است، به عهده زبندگان است، به عهده نخبگان حوزه و دانشگاه است. این وظیفه میدانی است. من امروز نگاه می‌کنم جای این مجموعه مکرم دینی و علمی را در خیلی جاها خالی می‌بینم.»

حدود دو ماه بعد (۶ آبان)، آیت‌الله خامنه‌ای در دیدار دوم با جامعه مدرسین حوزه علمیه قم در پاسخ به انتقادات برخی حاضرین در جلسه درباره بی‌توجهی برخی از مسئولین به حجاب فقهی گفتند:

«من این مطلب را قبول ندارم؛ مسئولان امروز همه حجاب فقهی را قبول دارند ولی اختلاف سلیقه در تاکتیک‌هاست.»

«فرضاً دختری که حجاب کاملی ندارد اما شب قدر یا در مجلس دعای کمیل شرکت و به درگاه خداوند تضرع می‌کند و یا در راه‌پیمایی ۲۲ بهمن تصویر امام را می‌گیرد، نمی‌توان گفت که بی‌دین است، بلکه نمی‌داند حجاب اسلامی چیست که باید او را توجیه کرد. باید در باب حجاب کتاب نوشت و از طرق مختلف مانند فیلم‌های تلویزیونی حجاب را تبیین و افراد ناآگاه را ارشاد کرد»^{۱۰}.

جنجال جدید؛ ویژه‌نامه «خاتون»

۲۲ مرداد ۹۰، روزنامه ایران اقدام به انتشار ویژه‌نامه‌ای ۲۶۰ صفحه‌ای با نام «خاتون» در موضوع حجاب و عفاف کرد. این ویژه‌نامه در کمتر از چند ساعت پس از انتشار، با واکنش انتقادی سایت‌های خبری مواجه شد؛ مطبوعات و شخصیت‌های سیاسی و مذهبی هم این واکنش‌ها را ادامه دادند.

مصاحبه مهدی کلهر (مشاور سابق احمدی‌نژاد) در این ویژه‌نامه یکی از اصلی‌ترین موارد انتقادات بود. این‌گفت و گو با عنوان «این رنگ مشکی متکبرانه را ناصرالدین شاه از فرانسه به ایران آورد!» در مورد سیر تحولات تاریخی پوشش در ایران بود. همچنین اعتراضاتی هم به یادداشت «راه‌حل‌های ساده را پیچیده نکنیم» به قلم علی‌اکبر جوانفکر طرح شد. برخی از این واکنش‌ها را می‌خوانید:

رجانیوز (۲۲ مرداد): تمسخر و توهین بی‌سابقه به حجاب برتر در روزنامه دولت؛ چادر مشکی اشرافی و متکبرانه است و از مجالس عیاشی شبانه اروپا در آمد!^{۱۱}

جهان نیوز (۲۲ مرداد): حمله به حکم قرآنی قصاص و حجاب زنان مسلمان؛ روزنامه ایران دوران اصلاحات نیز چنین گستاخی نکرد!^{۱۲}

روزنامه کیهان (۲۴ مرداد): پادویی جریان انحرافی برای انگلیس؛ حمله رضاخانی به حجاب با ۷۰ سال تأخیر!^{۱۳}

^{۱۰} حجت‌الاسلام والمسلمین علیرضا اسلامیان (عضو جامعه مدرسین حوزه علمیه قم) در گفت‌وگویی تفصیلی با خبرنگاری فارس در بیان جزئیات دیدار دوم اعضای این تشکل مذهبی با رهبر معظم انقلاب (مشرق نیوز - ۱۶ آبان ۸۹):

<http://www.mashregnews.ir/fa/news/13380>

^{۱۶} <http://www.rajaneews.com/detail.asp?id=98764>

^{۱۷} <http://www.jahannews.com/vdgcwq9q3ak97z4.rpra.html>

^{۱۸} <http://www.kayhan.ir/900524/3.htm#other302>

هیچ کسی نباید بدون حکم قاضی کسی را مجازات کند مگر جاهایی که بر طبق قانون باشد مثلاً در جرایم راهنمایی و رانندگی و نپرداختن قبض برق اما این‌که در مسائل اجتماعی مأموری خودش تشخیص دهد و خودش مجازات کند صحیح نیست. بنده امیدوارم در این زمینه نیازی به تذکر جدی بنده نباشد. اگر مشکلاتی در جامعه بوجود می‌آید باید ریشه‌یابی و با روش عالمانه و انسانی حل شود محال است فردی شخصیت کسی را تخریب کند و او حرفش را بپذیرد...

امروز مسئولیت پر کردن این خلاء [فرهنگی] تنها بر عهده دولت نیست. بلکه حوزه‌های علمیه و صداوسیما و نهادهای فرهنگی که نیز تحت کنترل دولت نیستند در این زمینه باید وظیفه خود را به خوبی انجام دهند... نقش دولت نشان دادن جهت و باز کردن راه است، تولید فرهنگی را باید اهالی فرهنگ انجام دهند یعنی هنرمندان، نویسندگان و شاعران ما باید این کار را انجام دهند»^{۱۳}.

چند ماه بعد (۲ شهریور)، احمدی‌نژاد بدحجاب‌ها را چهار گروه متفاوت دانست که شیوه برخورد با هرگروه نیز مختلف است. وی گروه اول و دوم را «زنان خیابانی»، «مانکن‌ها» که «سازمان یافته پول دریافت می‌کنند تا از صبح تا شب با نوع خاصی از پوشش در خیابان‌ها بگردند» معرفی کرد. گروه سوم از دیدگاه احمدی‌نژاد کسانی هستند که «لججازی سیاسی» علت بدپوششی آن‌هاست. گروه چهارم نیز که به عقیده وی بخش زیادی از زنان بدحجاب هستند، «از روی غفلت و ندانستن درست مطلب» این وضعیت را دارند. رئیس‌جمهور به لزوم برخورد انتظامی با سه گروه اول قائل است و درباره شیوه برخورد با گروه چهارم هم می‌گوید: «نباید با این گروه برخورد انتظامی و پلیسی شود و تنها باید با کتاب و جزوه و امر به معروف به شیوه صحیح آن‌ها را آگاه کرد»^{۱۴}.

پاسخ رهبر معظم انقلاب به انتقادات چه بود؟

چند ماه بعد از جنجال‌های به‌وجود آمده در پی سخنان تلویزیونی رئیس‌جمهور (۲۵ شهریور)، رهبر معظم انقلاب در دیدار با اعضای مجلس خبرگان رهبری، پیرامون وظیفه دولت در زمینه حجاب چنین گفتند:

«همه وظیفه دارند که در برابر این هنجارشکنی‌های دینی که در این سایت‌ها و در این اظهارات مشاهده می‌شود و این فرقه‌سازی‌هایی که وجود دارد، و این هنجارشکنی‌های اخلاقی و جنسی که انسان مشاهده می‌کند و از این قبیل چیزها، بایستند... مسئولیت به عهده کیست؟ آیا به عهده دولت است؟ به تنهایی، نه. دولت البته مسئولیت‌هایی دارد. من خودم بارها به شورای انقلاب فرهنگی در دوره‌های مختلف گفتم که شما نمی‌توانید خود را از متدین کردن مردم و وظیفه‌ای که در این راه دارید، برکنار نگه دارید. این‌ها مخالف بودند. آن جریان‌های بداخلاق مخالف بودند، می‌گفتند نه، این دین دولتی می‌شود. من معتقدم دولت در این زمینه وظیفه دارد، اما وظیفه دولت چیست؟ وظیفه دولت درست کردن عقاید مردم است؟ نه. وظیفه دولت زمینه‌سازی است؛ وظیفه عملیاتی و میدانی به عهده

^{۱۳} <http://www.president.ir/fa/22484>

^{۱۴} <http://www.598.ir/fa/news/46621>

«چرا جناب عالی با علم به این که انتقاد از برخی مجریان قانون عفاف و حجاب در رسانه ملی موجب کاهش اقتدار نظام در این حوزه و بدتر شدن وضع پوشش اسلامی در جامعه خواهد شد، در برنامه زنده تلویزیونی ضمن متهم کردن برخی مجریان این قانون برخلاف اجماع فقها بر وظیفه دولت اسلامی در آن مرتبه از امر به معروف و نهی از منکر که نیازمند اعمال قانون است، با اعلام این مطلب که راه حل این مسئله منحصر به کار فرهنگی است، از دولت سلب مسئولیت نمودید و پس از مخالفت گسترده مراجع تقلید، ائمه جمعه، علمای بلاد و نمایندگان مجلس با سخنان شما در مصاحبه زنده تلویزیونی بعدی اعلام کردید که سخن من همان است که گفتم؛ این رفتار شما چگونه توجیه می شود؟»^{۲۰}

احمدی نژاد چنین پاسخ داد:

«گفتند چرا راجع به حجاب و عفاف نظر دادید؟ ما چه گفتیم؟ من چند حرف روشن دارم. این دیگر حرف بین خودمان است و می خواهیم از خودمان انتقاد کنیم. چرا هر وقت پای فرهنگ به میان می آید، ما مردم را متهم می کنیم و شروع به برخورد با مردم می کنیم؟ ما گفته ایم این ملت با فرهنگ ترین و متمدن ترین ملت هاست. همه ارزش ها، اصول، دین و معنویت را همین ملت حفظ کرده است. چرا تا در گوشه ای از فرهنگ به نظر ما اشکال می رسد، شروع به زیر سؤال بردن جوان ها و ملت می کنیم؟ حرف های ما این است، آیا اشکال دارد؟ ما می گوئیم ملت ایران مؤمن، پاک، خوب و دوست داشتنی اند و من و شما را هم همین ملت سر کار آورده اند. ما می گوئیم با مردم خوب برخورد کنید، به مردم توهین نکنید، این قدر سخت نگیرید. البته، به قول برادر عزیزمان آقای مطهری، اگر کسی به طور سازمان یافته و با برنامه می خواهد تخریب کند و آسیب بزند، تکلیفش معلوم است. قوه قضائیه و سایر دستگاه ها کار اطلاعاتی کنند و شناسائی کنند. اما این نیاز به برخورد عمومی ندارد. باید حکم قاضی باشد. ما می گوئیم با توده های مردم باید با محبت رفتار شود. مبنای رفتار حکومت با مردم محبت و مهربانی است. کار فرهنگی با برخورد و بگیر و ببند نمی شود. ما می گوئیم آبرو و حقوق مردم محترم است. ما از این دفاع کرده ایم، آیا این چیز بدی است؟ ما می گوئیم این قدر به دخترها و پسرها گیر سه پیچ ندهید، بچه های خودمان هستند. شما به همین جوان ها احترام بگذارید، ببینید همین ها چه می کنند. والله همین جوان های مملکت انقلاب و جنگ را اداره کردند. بالاخره شب عید است، کمی هم با یکدیگر شوخی کنیم. می شود هر زمانی که ۲۲ بهمن و انتخابات و ... است، دوربین را روی همه تیپ ها ببریم، اما به محض این که این دوره گذشت، یقه این تیپ ها را بگیریم؟ این تناقض است و تناقض یک موقعی کار دست انسان می دهد. باز هم شوخی کنیم؛ کدام یک از من و شما در زندگی مان گناه نکرده ایم؟ گناه خیلی بد است و من راضی به هیچ گناهی نیستم، اما چه کسی با من و شما برخورد کرده است؟ چون من و شما هستیم اشکال ندارد؟ مرگ خوب است، برای همسایه؟ کاری نکنیم که ملت بگویند: واعظان کاین جلوه در محراب و منبر می کنند / چون به خلوت می روند آن کار دیگر می کنند... حال گذشته از این ها، واقعاً رئیس جمهور حق اظهار نظر راجع به مسائل کشور

بیانیه ۱۹۲ نفر از نمایندگان مجلس (۲۵ مرداد): محکوم کردن توهین ویژه نامه خاتون به حجاب و عفاف و درخواست برخورد قانونی با روزنامه ایران.^{۱۹}

آیت الله العظمی ناصر مکارم شیرازی (۲۴ مرداد): هدف اصلی این نشریه، جذب آرای یک گروه بی بندوبار در انتخابات است.^{۲۰}

آیت الله العظمی لطف الله صافی گلپایگانی (۲۹ مرداد): خاتون، قلب امام زمان (عج) را آزد.^{۲۱}

آیت الله سید احمد علم الهدی (۱۱ شهریور): انتشار خاتون محاربه با امام زمان است؛ دولت عناصر حاشیه ساز را اخراج کند.^{۲۲}

واقعیت چه بود؟

کلهر در مصاحبه اش، «رنگ مشکی» چادر را با استدلال هایی که از نظر دینی و تاریخی نادرست بودند زیر سؤال برد، ولی در این مصاحبه، هیچ توهین و یا حتی انتقادی از اصل چادر نشده بود. اما رسانه ها ابتدا توهین به رنگ مشکی را توهین به اصل چادر و زیر سؤال بردن آن تفسیر کردند و سپس توهین به اصل چادر را توهین به حجاب و عفاف و زیر سؤال بردن آن دانستند.

هم چنین جوآن فکر در یادداشتی که گفته شد، نوشته بود که قرارداد حجاب در حوزه امر به معروف و نهی از منکر، محدود به حوزه رسمی و خاص مانند نیروی انتظامی نیست بلکه باید فریضه ای عام و فراگیر باشد که عموم مردم به آن عمل کنند. هم چنین اقدامات پلیسی باید در چارچوب یک برنامه جامع و همه جانبه صورت گیرد تا مثر بخش واقع شود. با این وجود در رسانه ها ادعا شده بود که جوآن فکر در این یادداشت، قرار دادن موضوع حجاب در حوزه امر به معروف و نهی از منکر را اشتباه نامیده و خواستار برچیده شدن طرح امنیت اخلاقی شده است.

ضمناً با نگاهی به فهرست مطالب خاتون به نظر نمی رسد که رویکرد کلی این ویژه نامه - علی رغم اشتباهاتش - زیر سؤال بردن حجاب و عفاف بوده باشد.^{۲۳}

کار فرهنگی با برخورد و بگیر و ببند نمی شود!

احمدی نژاد چند ماه بعد (۲۴ اسفند) به مجلس فراخوانده شد تا به سؤالات نمایندگان پاسخ دهد. یکی از سؤالات مربوط به اظهارات احمدی نژاد درباره حجاب (مصاحبه تلویزیونی ۸۹/۳/۲۳) بود. در این جلسه، ابتدا علی مطهری (نماینده تهران) در توضیح این سؤال نمایندگان مجلس، دیدگاه های فرهنگی دولت احمدی نژاد را «لیبرال» خوانده و می گوید که «چراغ سبز نشان دادن» رئیس جمهور منجر شده تا وضعیت حجاب تا «خارج از کنترل» شود.^{۲۴} در متن سؤال چنین آمده بود:

¹⁹ <http://www.farsnews.com/newstext.php?nn=9005251084>

²⁰ <http://www.rasanews.ir/NSite/FullStory/News/?Id=110816>

²¹ <http://www.rajanews.com/Detail.asp?id=99479>

²² <http://www.khabaronline.ir/news-170973.aspx>

²³ برای بررسی دقیق تر بخوانید: «پاداش سکوت؛ از خاتون تا هایبیل»، تریبون مستضعفین، ۱ اسفند ۹۰

<http://www.teribon.ir/archives/94319>

²⁴ <http://www.president.ir/fa/37125>

²⁵ <http://www.farsnews.com/newstext.php?nn=13901118000789>

ندارد؟ باید سؤال کنیم چرا این حرف را زدی؟ با این استدلال که راجع به همه می‌توان گفت شما هم که این حرف را زدید، باعث فلان شدید! مگر مملکت با یک حرف زیر و رو می‌شود؟»

رهبر معظم انقلاب کم‌تر از یک‌سال بعد (۱۹ مهر ۹۱) بار دیگر بر برخورد مهربانانه با زنان بدحجاب تأکید کردند و اشاره کردند که بسیاری از این زنان متعلق به جبهه انقلاب اسلامی‌اند:

«خودتان را مجهز کنید، مسلح به سلاح معرفت و استدلال کنید، بعد به این کانون‌های فرهنگی - هنری بروید و پذیرای جوان‌ها باشید. با روی خوش هم پذیرا باشید؛ با سماحت، با مدارا. فرمود: «و سنّة من نبیّه»، که ظاهراً عبارت است از «مداراة الناس»؛ مدارا کنید. ممکن است ظاهر زننده‌ای داشته باشد؛ داشته باشد.

بعضی از همین‌هایی که در استقبال امروز بودند و شما - هم جناب آقای مهمان‌نواز، هم بقیه آقایان - الان در این تریبون از آن‌ها تعریف کردید، خانم‌هایی بودند که در عرف معمولی به آن‌ها می‌گویند «خانم بدحجاب»؛ اشک هم از چشمش دارد می‌ریزد. حالا چه کار کنیم؟ ردش کنید؟ مصلحت است؟ حق است؟ نه، دل، متعلق به این جبهه است؛ جان، دلباخته به این اهداف و آرمان‌هاست.

او یک نقصی دارد. مگر من نقص ندارم؟ نقص او ظاهر است، نقص‌های این حقیر باطن است؛ نمی‌بینند. «گفتا شیخا هر آنچه گوئی هستم / آیا تو چنان که می‌فائی هستی»؟

ما هم یک نقص داریم، او هم یک نقص دارد. با این نگاه و با این روحیه برخورد کنید. البته انسان نهی از منکر هم می‌کند؛ نهی از منکر با زبان خوش، نه با ایجاد نفرت^{۲۶}.

برای بررسی بیشتر موضوع، از جمله انتقادات تند علی مطهری از احمدی نژاد و مشایب، مصاحبه خواندنی روزنامه کیهان با سردار احمدی مقدم (فرمانده نیروی انتظامی کل کشور) درباره گشت ارشاد و کار فرهنگی و ... به متن کامل این گزارش روی سایت brotoush.com مراجعه کنید.

²⁶ <http://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=21151>

گزارشی که هرگز قرائت نشد

افشاگری شریعتمداری

همزمان با آغاز برگزاری دومین همایش ایرانیان خارج از کشور، حواشی مربوط به این همایش با یادداشت ۱۱ مرداد ۸۹ حسین شریعتمداری در روزنامه کیهان کلید خورد.^۱ شریعتمداری در یادداشت «آنجا چه خبر است؟!» از «هزینه‌های چندده میلیارد تومانی و بی‌حساب و کتاب»، «سوابق سوء و شناخته شده چند تن از دست‌اندرکاران اصلی» و همچنین «دعوت برگزارکنندگان همایش از هوشنگ امیراحمدی (دلالت رابطه ایران و آمریکا) و برخی دیگر از عناصر اپوزیسیون و اراذل و اوباش کاسه‌لیس آمریکا و اسرائیل و انگلیس» در این همایش می‌گوید.

اسفندیار رحیم مشایی که جانشین رئیس‌جمهور در شورای ایرانیان خارج از کشور بود، دعوت از امیراحمدی را سریعاً تکذیب کرد، ولی کیهان با اصرار بر صحت ادعای خود، متن دعوت‌نامه دبیرخانه همایش برای امیراحمدی که در ۱۶ تیر از طریق ایمیل برای او ارسال شده بود، منتشر کرد. کیهان در این گزارش (۸۹/۵/۱۴) از مشایی پرسید: «مگر همایش یاد شده، حمام عمومی است که هر کس بتواند بدون دعوت قبلی سرش را پائین انداخته و وارد آن شود؟!»^۲

سه روز بعد (۱۷ مرداد)، شورای عالی ایرانیان مقیم خارج از کشور، سند منتشر شده در روزنامه کیهان را جعلی خواند و با انتشار برخی اسناد و ارائه گزارشی، ادعای این روزنامه را تکذیب کرد. کیهان هم در پاسخ به جوابیه شورا، اسناد دیگری از دعوت برگزارکنندگان همایش از امیراحمدی برای شرکت در این همایش را منتشر کرد و از دعوت عوامل ضدانقلاب و مجرمانی که با اسامی «وحید-گ»، «محمد-پ» و «عباس-ع» معرفی‌شان کرد برای شرکت در این همایش نوشت. کیهان هزینه‌های این همایش را بالغ بر ۸۰ میلیارد اعلام کرد.^۳

سه روز بعد (۲۰ مرداد)، مشایی درباره هزینه‌های این همایش گفت: «بسیاری هزینه برگزاری این اجلاس را کلان و آن را ۸۰۰ میلیارد برآورد کرده‌اند اما از آوردن این‌که این هزینه ۸۰۰ میلیارد ریال و یا ۸۰۰ میلیارد تومان است خودداری کرده‌اند.» و بار دیگر دعوت از امیراحمدی را تکذیب کرد.^۴

نطق جنجالی نادران

آیت‌الله خامنه‌ای ۳۱ مردادماه در جمع دانشجویان در پاسخ دانشجویی که گفته بود «از دست چپ و راست رئیس‌جمهور دلمان خون است» این مسائل را «فرعی» دانستند و از همه خواستند این مسائل «درجه دوم» جای مسائل اصلی را در «انگیزه»، «همت» و «صرف انرژی» فعالان سیاسی و اجتماعی نگیرد.^۵

حدود یک هفته بعد از تأکید رهبر معظم انقلاب مبنی بر فرعی بودن مسئله مشایی و لزوم پرهیز از اصلی کردن آن (۷ شهریور) الیاس نادران (نماینده تهران) در صحن علنی مجلس، سؤال خود از وزیر امور خارجه

^۱ <http://www.kayhan.ir/890511/2.htm#other201>

^۲ <http://inn.ir/NSite/FullStory/News/?Serv=0&Id=46075&Rate=0>

^۳ <http://www.kayhan.ir/890514/14.htm#other1406>

^۴ <http://www.kayhan.ir/890517/14.htm#other1404>

^۵ <http://www.afkarnews.ir/vdcf.1dyiw6djxgiaw.html>

^۶ <http://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=9925>

و در کدام اعتبارات این هزینه‌ها صورت می‌گیرد؟ نکته چهارم، رفت‌وآمدهای افراد مشکوکی که با دعوت این شورا صورت می‌گیرد^{۱۰}».

اوائل بهمن، انتخابات هیئت رئیسه کمیته تحقیق و تفحص از شورای عالی ایرانیان برگزار شده و نادران با اختلاف یک رأی نتوانست تصدی ریاست این کمیته را به دست آورد که در پی آن نادران و سروری از عضویت در این کمیته استعفا دادند. نادران گفت: «نتیجه‌ای که از انتخابات هیئت رئیسه این کمیته به دست آمد به گونه‌ای است که در آن اراده جدی برای رسیدگی به موضوع را نمی‌بینم، بنابراین از عضویت در این هیئت استعفا دادم. تصمیم گرفتم اسنادم در این زمینه را به کمیسیون اصل نود و قوه قضائیه ارائه دهم». وی در ادامه گفت که مسائل مالی جدی در این پرونده وجود دارد^{۱۱}.

مجلس بودجه شورا را حذف می‌کند

روزهای پایانی فروردین ۹۰، کمیسیون تلفیق مجلس، ردیف اعتباری شورای عالی ایرانیان خارج از کشور را از لایحه بودجه نود با رأی بالائی حذف کرد. یکی از اعضای این کمیسیون، **عباسعلی نورا** «استفاده ناصحیح این شورا از اعتبارهای خود» را دلیل این تصمیم اعلام کرد^{۱۲}. کم‌تر از یک ماه بعد، **پرویز سروری** (دومین عضو مستعفی کمیته تحقیق و تفحص مجلس) گفت: «در زمان تصویب بودجه [شورا] شاهد بودیم که پیامک‌هایی از طرف ایرانیان خارج از کشور می‌آمد و به نمایندگان پیشنهاد مدیریت و نظارت بر پروژه‌های بالای یک میلیارد یورویی داده می‌شد؛ این به نوعی رشوه محسوب می‌شد برای این که نمایندگان را متقاعد کنند تا بودجه این شورا را تصویب کنند^{۱۳}». این اظهارات سروری به سرعت توسط بیش از صد نفر از نمایندگان مجلس^{۱۴} و همچنین شورای عالی ایرانیان خارج از کشور تکذیب شد^{۱۵}.

ارتقاء، استعفا، دستگیری و آزادی دبیر شورا

اواخر خردادماه، **محمدشریف ملک‌زاده**، دبیرکل شورای عالی امور ایرانیان خارج از کشور، به معاونت اداری و مالی وزارت امور خارجه منصوب شد. این اقدام **علی‌اکبر صالحی** (وزیر امور خارجه) با انتقاد شدید **احمد توکلی** (نماینده تهران) مواجه می‌شود. توکلی طی تذکری در صحن علنی مجلس، ملک زاده را «به شدت منحرف و پرونده‌دار» معرفی کرده و برای افشای تخلفات وی، خواستار آماده‌سازی و قرائت هر چه سریع‌تر گزارش هیئت تحقیق و تفحص مجلس از شورای عالی ایرانیان خارج از کشور می‌شود^{۱۶}.

درباره تشکیل شورای عالی ایرانیان خارج از کشور و ساختار و منابع مالی آن را قرائت کرد. وی در حاشیه سؤال خود، از تأثیرگذاری مشابهی در سیاست خارجی کشور و برخی اظهارات او شدیداً انتقاد کرد. نادران گفت که تشکیل شورای عالی ایرانیان خارج از کشور مبنای قانونی نداشته است و در مت و حاشیه دومین همایش ایرانیان خارج از کشور، «فضاحت‌هایی» به بار آمده است که عبارت‌اند از:

- دعوت از دلال رابطه ایران و آمریکا (امیراحمدی)، ساواکی‌ها و ضدانقلاب‌ها برای شرکت در این همایش و دادن دستور پرداخت حقوق سی‌ساله معوقه آن‌ها،
- تحمیل هزینه‌های سنگین به کشور برای برگزاری این همایش و رفاه مدعوین همایش و همراهان آن‌ها،
- اعمال فشارهای سیاسی برای ورود آزادانه برخی مجرمین به کشور برای حضور در این همایش،
- سرو مشروب و برگزاری رقص مختلط در شب همایش و در هتل^{۱۷}.

این نماینده مجلس، در پایان نطق جنجالی خود، خواستار انجام تحقیق و تفحص مجلس از بودجه ۵۰ میلیارد تومانی مصوب شورای عالی ایرانیان خارج از کشور و تعیین تکلیف این شورا شد. شورای عالی ایرانیان خارج از کشور، روز بعد نسبت به نطق این نماینده مجلس واکنش داد. در جوابیه، ضمن تبیین مبنای قانونی این شورا، ادعای نادران مبنی بر سرو مشروب و رقص مختلط و همچنین دعوت ساواکی‌ها و مجرمان به این همایش را تکذیب شد^{۱۸}.

مجلس تحقیق و تفحص می‌کند

پیرو این اتفاقات، تصویب طرح «تحقیق و تفحص از شورای عالی ایرانیان خارج از کشور» در مجلس شورای اسلامی، با پی‌گیری توسط نادران و برخی دیگر از در جلسه علنی ۵ آبان ۸۹ تصویب شد^{۱۹}.

سیدحسین نقوی حسینی (عضو کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس) در این جلسه پیرامون محورهای اصلی این تحقیق و تفحص گفت:

«سؤال اول پیرامون جایگاه حقوقی شورای عالی ایرانیان بود که مبنای حقوقی تشکیل این شورا کجاست؟ دوم، این که انتقاد و اعتراض به کارهای موازی بود که این شورا در فعالیت‌های موازی فعالیت وزارت امور خارجه کارهایی را انجام می‌دهد که تأکید مقام معظم رهبری هم این بود که از موازی‌کاری‌ها صرف‌نظر بشود. سوم، هزینه‌های مالی این شورا مورد سؤال است که مطابق کدام مصوبه

¹⁰ <http://hvm.ir/detailnews.asp?id=30718>

¹¹ <http://old.mehrnews.com/fa/NewsDetail.aspx?NewsID=1247133>

¹² <http://www.aftabnews.ir/vdcizwaz3t1arp2.cbct.html>

¹³ <http://borhan.ir/NSite/FullStory/News/?Id=964>

¹⁴ <http://aftabnews.ir/vdcjomevmuqe8hz.fsfu.html>

¹⁵ <http://irna.ir/fa/NewsContent.aspx?ID=30381806>

¹⁶ <http://www.borhan.ir/NSite/FullStory/News/?Id=975>

¹⁷ <http://hvm.ir/detailnews.asp?id=32857>

⁷ <http://hvm.ir/detailnews.asp?id=29944>

گزارشی از نطق نادران و پاسخ وزیر خارجه و دیگر حواشی جلسه را از اینجا می‌توانید مشاهده کنید:

<http://aftabnews.ir/vdcgw39qxak9zu4.rpra.html>

⁸ <http://www.farsnews.com/newstext.php?nn=8906081362>

⁹ <http://old.mehrnews.com/fa/NewsDetail.aspx?NewsID=1179465>

ولی آن فرد باید بتواند حرفش را بزند، این درست نیست که مجلس بنا کند هو کردن... شما می‌خواهید بگویید مجلس با رئیس‌جمهور همراه نیست، خوب رأی ندهند، حرفش را نپذیرند، حق که ندارند به او توهین کنند... من به آقای لاریجانی گفتم یک وقت شما کار خلافی می‌بینید و خلاف مصلحت می‌دانید، باید جوری برخورد کنید که مصلحت بزرگتری ضایع نگردد»^{۲۲}.

فردای این اتفاقات، **اسماعیل کوثری** (نائب رئیس کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس) خبر از بازداشت ملک‌زاده به دلیل اتهامات مالی و وجود پرونده‌های فراوان از تخلفات اداری و مالی در قوه قضائیه می‌دهد.^{۲۳}

روز بعد، **زهره الهیان** (از اعضای همین کمیسیون) هم گفت که ملک‌زاده در بحث مناطق آزاد دارای اتهامات مالی و در موضوع شورای عالی ایرانیان خارج از کشور نیز دارای اتهامات امنیتی است.^{۲۴} این نماینده مجلس هم‌چنین از بی‌توجهی ملک‌زاده به هشدارهای وزارت اطلاعات در زمینه دعوت از برخی از افراد برای شرکت در دومین همایش ایرانیان خارج از کشور خبر داد.

با وجود اظهارات این نمایندگان و گمانه‌زنی برخی رسانه‌ها^{۲۵}، دستگاه قضائی از ارائه هرگونه توضیحی درباره اتهامات ملک‌زاده و دلایل بازداشت او خودداری کرد.^{۲۶}

چند هفته بعد، **علی‌اکبر جوانفکر** (مشاور رسانه‌ای رئیس‌جمهور) در یادداشتی نوشت که از بازداشت ملک‌زاده و نگهداری او در زندان انفرادی چهل روز می‌گذرد، ولی هنوز دستگاه قضائی اتهام وارد به او را مشخص نکرده است.^{۲۷}

برخی از اعضای کمیته تحقیق و تفحص مجلس، حدود دو هفته بعد (۲۴ مرداد) از تمدید شش ماهه مهلت خود دادند و اعلام کردند که گزارش نهایی بهمن ماه به مجلس ارائه خواهد شد.^{۲۸}

حدود یک ماه بعد (۲۱ شهریور) **عباس جعفری دولت آبادی** (دادستان تهران) از آزادی ملک‌زاده با قرار وثیقه خبر می‌دهد و می‌گوید که رسیدگی به پرونده وی همچنان ادامه دارد.^{۲۹}

آیت‌الله خامنه‌ای در همین ایام (مرداد ۹۰) درباره افشاگری و متهم کردن افراد گفتند:

«یکی از دوستان اشاره کردند که امیرالمؤمنین در فرمان خود به مالک اشتر فرموده‌اند که آدم‌های سوءاستفاده‌جو را رسوا کنید؛ شما گفته‌اید که افشاء نکنید. امیرالمؤمنین (علیه‌السلام) فرمودند موردی را که اثبات نشده، افشاء کنید. هیچ وقت چنین چیزی در بیان امیرالمؤمنین نیست، و این قطعاً از اسلام نیست.»

خواستۀ گروهی از نمایندگان مبنی بر عزل فوری ملک‌زاده^{۳۰} عملی نمی‌شود. به همین دلیل در آغاز جلسه علنی بعدی مجلس، استیضاح وزیر امور خارجه به‌خاطر انتصاب «فردی با اتهامات متعدد مالی و غیرمالی و در شرف بازداشت» اعلام وصول می‌شود.^{۳۱} چند ساعت بعد، خبر استعفای ملک‌زاده و موافقت صالحی با این استعفا منتشر می‌شود.^{۳۲} ملک‌زاده در نامه خود به صالحی، همه اتهامات را تکذیب می‌کند و «ناجوانمردانه» می‌خواند.^{۳۳} در ادامه جلسه مجلس، رأی اعتماد به وزیر ورزش و پیشنهادهی احمدی‌نژاد (سیدحمید سجادی) مورد بررسی قرار می‌گیرد؛ برخی از نمایندگان، هنگام سخنرانی رئیس‌جمهور در دفاع از وزیر پیشنهادی، با صدای بلند «دو - دو» می‌گویند که روش اعتراض نمایندگان مجلس به سخنران است.

روز بعد (۱ تیر)، نامه انصراف نمایندگان از استیضاح وزیر خارجه در صحن علنی مجلس قرائت شد و استیضاح منتفی شد.^{۳۴} همین روز، رهبر انقلاب در دیدار با رئیس و جمعی از نمایندگان مجلس به شدت از دو کردن برخی نمایندگان مجلس در جلسه علنی دیروز اظهار ناراحتی و نگرانی کردند. ایشان گفتند:

«شما می‌توانید به رئیس‌جمهور تذکر بدهید، سؤال کنید، استیضاح کنید ولی نمی‌توانید به هیچ کس توهین کنید، به خصوص به رئیس‌جمهور. رئیس‌جمهور یک مقام محترم است در قانون اساسی، نگاه به سابقه بکنید، همیشه روسای‌جمهور در مجالس مخالفین داشته‌اند، کی این‌طور به رئیس‌جمهور توهین کردند؟ این رفتار اهانت‌آمیز ظلم بود، ناحق بود، گناه بود. نگرانی‌ام نسبت به مجلس بود، حقیقتاً نگران خود مجلس شدم، این چه وضعی است که مجلس که نمونه فضائل مردم معرفی شده است، «دو - دو» کند و نگذارد کسی حرفش را بزند، من چند بار تا حالا به آقای لاریجانی گفتم که جلوی این کار را بگیرد، «دو - دو» یعنی چه؟ همین مانده که یقه یکدیگر را بگیریم و بر سر و کله هم بزنیم مثل برخی کشورهای دنیا، من جداً نگران شدم، چه کار کنیم؟ علنی بگوئیم که مجلس ظلم کرد و خلاف عدل کرد و گرفتار زدیت شد، آن وقت مردم دل‌سرد می‌شوند و در انتخابات شرکت نمی‌کنند، اگر مجلس بخواهد به سمتی برود که کسی حرفش را نتواند بزند، خواه رئیس‌جمهور باشد یا هرکس دیگری، حرفش را نتواند بزند، چه خواهد شد؟... دیروز وقتی دو - دو کردند، آقای لاریجانی باید صحبت آقای رئیس‌جمهور را متوقف می‌کرد و به جماعت اقلیتی که دو - دو می‌کردند، حمله می‌کرد، این کارها مجلس را جلوی مردم بی‌آبرو می‌کند، این‌ها که دو - دو می‌کنند از نظر تعداد اقلیت هستند، باید این اقلیت را به مردم معرفی کنید. من اصلاً اعتراض ندارم که چرا رأی دادید یا ندادید، این تکلیف شماست که رأی بدهید یا ندهید. برخورد با یک مقام دو جور است، نماینده قانوناً حق دارد حرفش را بزند، منطقی و به دور از تهمت و جنجال حرفش را بزند، منتقد هستید از دولت، از رئیس‌جمهور، می‌توانید بگوئید، حرفتان را بزنید و علاج‌جویانه وارد میدان شوید. البته یک جور هم برخورد خصمانه و کینه‌ورزانه است، معلوم است می‌خواهد ناخن بزند... مجلس می‌تواند بگوید همه حرف‌های یک فردی را قبول ندارد، حتی ممکن است آن فرد غیرمنطقی هم بگوید، مهم نیست، مردم می‌فهمند غیرمنطقی است،

^{۲۲} <http://rajanews.com/detail.asp?id=150048>

^{۲۳} <http://old.mehrnews.com/fa/NewsDetail.aspx?NewsID=1342502>

^{۲۴} <http://www.farsnews.com/newstext.php?nn=9004030376>

^{۲۵} <http://alef.ir/vdciuvazyt1auw2.cbct.html?108507>

^{۲۶} <http://aftabnews.ir/vdcg7y9qxak9xu4.rpra.html>

^{۲۷} <http://www.iran-newspaper.com/1390/5/11/Iran/4854/Page/1>

^{۲۸} <http://www.khorasannews.com/News.aspx?type=1&year=1390&month=5&day=24&id=2991741>

^{۲۹} <http://www.farsnews.com/newstext.php?nn=13900621001219>

^{۱۷} <http://old.mehrnews.com/fa/NewsDetail.aspx?NewsID=1339527>

^{۱۸} <http://hvm.ir/detailnews.asp?id=33021>

^{۱۹} <http://www.bibaknews.com/fa/news/21032/>

^{۲۰} <http://farsnews.com/newstext.php?nn=9003310825>

^{۲۱} <http://icana.ir/NewsPage.aspx?NewsID=169554>

«بر اساس شنیده‌های خبرنگار ما، این هیئت در خصوص مسایل مالی، رقص مختلط و سرو مشروب در همایش‌های این شورا به نتایجی دست نیافت^{۳۳}».

کم‌تر از یک هفته بعد (۱۰ بهمن)، **داریوش قنبری** (سخنگوی کمیته تحقیق و تفحص) گفت که گزارش نهایی این کمیته به کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس ارسال شده است و مراحل بعدی رسیدگی به این طرح در این کمیسیون پیگیری خواهد شد. وی همچنین گفت:

«بر اساس آیین‌نامه داخلی مجلس گزارش طرح تحقیق و تفحص از شورای عالی ایرانیان باید خارج از دستور پیگیری و در دستور کار صحن علنی مجلس قرار گیرد. با توجه به ضرورت پیگیری این پرونده قطعاً تا قبل از پایان سال گزارش طرح تحقیق و تفحص از شورایی ایرانیان در صحن علنی مجلس قرائت خواهد شد^{۳۴}».

روزهای پایانی سال ۹۰، نایب رئیس کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس (کوثری) از قرائت گزارش کمیته تحقیق و تفحص از شورای عالی ایرانیان در این کمیسیون خبر داد و گفت:

«این گزارش با حضور اعضای آن در کمیسیون قرائت شد [ولی] به جمع‌بندی نرسید. برخی اعضای تحقیق و تفحص از شورای عالی ایرانیان معتقد بودند که گزارش اولیه دارای نقایصی است و آن‌ها اطلاعاتی دارند که می‌تواند گزارش تهیه‌شده را کامل‌تر کند، بر همین اساس مقرر شد تا آن افراد اطلاعات خود را بیاورند و از برخی دستگاه‌ها نیز استعلام شود تا پس از آن گزارش نهایی و تقدیم هیأت رئیسه مجلس شود^{۳۵}».

نقوی حسینی (نائب رئیس کمیته تحقیق و تفحص) اواخر فروردین‌ماه ۹۱، این‌گونه می‌گوید که گزارش تحقیق و تفحص در کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس تا اواسط اردیبهشت نهایی می‌شود^{۳۶}.

چند هفته بعد (۲۰ اردیبهشت)، یکی از اعضای کمیته تحقیق و تفحص (کواکبیان) به رئیس مجلس تذکر می‌دهد که چرا گزارش ارائه شده در دستور قرار نمی‌گیرد. وی گفت: «در حالی که گزارش مربوط به هیأت تحقیق و تفحص از شورای عالی ایرانیان به هیأت رئیسه ارائه شده است، اما این گزارش در دستور کار قرار نگرفته و اکنون مجلس در حال بررسی لایحه بودجه است^{۳۷}».

ما چطور چیزی را که اثبات نشده، به صرف اتهام، افشاء کنیم؟ ممکن است اینقدر حجم اتهام زیاد و وسیع باشد که یک عده‌ای به چشم یک امر قطعی و واقعی به آن نگاه کنند، اما هیچ پشتوانه استدلالی نداشته باشد، جانی ثابت نشده باشد. ما هیچ جنتی نداریم که این را بگوئیم.

حتی من در همان جلسه‌ای که اشاره کردند، از این بالاتر را گفتم. من گفتم حتی جرمی که ثابت شد، اصل نباید بر افشای آن جرم باشد. بالاخره یک مجرمی است، یک غلطی کرده، مجازات هم میشود؛ خانواده او، فرزندان او، پدر و مادر او گناهی نکرده‌اند؛ ما چرا بی‌خود اینها را رسوا کنیم؟ مگر آن جانی که خود نفس افشاء کردن، یک مصلحت بزرگی داشته باشد. بله، یک جانی هست که نفس افشاکاری در یک مسئله ثابت‌شده، مصلحتی دارد؛ آن‌جا ایرادی ندارد. این، منطق ماست^{۳۸}».

کمیته تحقیق و تفحص همچنان در حال بررسی

۲۷ مهر ۹۰، روزنامه تهران امروز مطلبی درباره پیش‌نویس گزارش تحقیق و تفحص از شورای عالی ایرانیان منتشر کرد و در آن به نقل از یکی از اعضای کمیته تحقیق و تفحص مجلس (بدون ذکر نام او) نوشت:

«بیش از هزار صفحه سند در رابطه با تخلفات شورای ایرانیان جمع‌آوری شده که از اهم این اسناد، پیش‌نویس گزارش تحقیق و تفحص این هفته آماده خواهد شد. تخلفات عمده‌ای در بخش مالی در شورای عالی ایرانیان صورت گرفته که در گزارش به آن‌ها اشاره شده است».

در بخش دیگری از این گزارش خبری، **سروری** (عضو مستعفی این کمیته) بار دیگر بر صرف هزینه‌های سنگین برای برگزاری همایش‌های این شورا و همچنین تخلفات مالی آن‌ها تاکید کرده بود^{۳۹}.

چند ماه بعد (۱۸ دی)، **نقوی حسینی** (نائب رئیس کمیته تحقیق و تفحص) بخشی از جزئیات گزارش این کمیته را رسانه‌ای کرد. وی گفت که براساس تحقیقات میدانی صورت گرفته توسط این کمیته، موضوع سرو مشروب در هتل همایش از اساس رد شده است. این نماینده مجلس درباره حضور هوشنگ امیراحمدی در همایش شورا نیز می‌گوید: «شورا در مورد این مسئله تخلف دارد، چرا که فردی که مدعو نیست و مسئله‌دار است، در همایش حضور پیدا کرد^{۴۰}».

جهان نیوز، چند هفته بعد (۵ بهمن)، خبر از «محرز شدن» تخلفات شورای عالی ایرانیان در گزارش کمیته تحقیق و تفحص مجلس داد و موازی‌کاری با وزارت امور خارجه و جایگاه قانونی این شورا را از آن جمله دانست. در پایان این گزارش آمده بود:

³³ <http://www.jahannews.com/vdcccpxqi42bqxx8.ala2.html>

³⁴ <http://icana.ir/NewsPage.aspx?NewsID=188819>

³⁵ <http://www.icana.ir/NewsPage.aspx?NewsID=192246>

³⁶ <http://icana.ir/NewsPage.aspx?pr=s&NewsID=194232>

³⁷ <http://isna.ir/fa/news/91022011646/>

³⁰ <http://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=12805>

³¹ <http://www.tehrooz.com/1390/7/27/TehranEmrooz/739/Page/3/>

³² <http://www.farsnews.com/newstext.php?nn=13901018000850>

محمدجعفر بهداد (معاون سیاسی دفتر رئیس‌جمهور) هم در یادداشتی با اشاره به تعریف حقوقی «عفو» نوشت:

«افراد متقی و مستقل رسیدگی‌کننده به پرونده، در مرحله قبل از دادگاه وی را بی‌گناه تشخیص دادند و بدین ترتیب منع تعقیب آقای ملک‌زاده صادر شد»^{۴۳}.

این توضیحات بهداد با واکنش حجت‌السلام والمسلمین غلامحسین محسنی اژه‌ای (سخنگوی قوه قضائیه) روبه‌رو شد. او در واکنش به سوال خبرنگاری درباره تناقض اظهارات دادستان تهران و یادداشت بهداد درباره علت مختومه شدن پرونده ملک‌زاده، گفت:

«پرونده ایشان در حال رسیدگی بود و مراحل خود را در دادسرا طی می‌کرد. در مسیر رسیدگی که پرونده هنوز به دادگاه نرفته بود، گزارش‌هایی خدمت مقام معظم رهبری فرستادند که بر اساس آن درخواست، مقام معظم رهبری با متوقف شدن تعقیب فردی که اسم بردید، موافقت کردند و این پرونده مشمول رأفت جمهوری اسلامی و عفو مقام معظم رهبری واقع شد»^{۴۴}.

رهبر معظم انقلاب اوایل تابستان ۹۰ درباره حفظ آبروی متهمان گفتند:

«خب، قوه قضائیه با متهم مواجه است. یک نفری متهم به یک معنائی می‌شود؛ قوه قضائیه وظیفه دارد از راه‌هایی که قانون معین کرده، برود تحقیق کند، تفحص کند و مشخص کند که این اتهام وارد است یا وارد نیست. صرف متهم شدن که جرم نیست. به هر کسی ممکن است یک اتهامی وارد شود. تا وقتی که از طریق قانونی جرم ثابت نشده است، نه در خود قوه، نه در بیرون قوه، نه در تریبون‌ها و منبرهای رسمی، نه در وسائل ارتباط جمعی، کسی حق ندارد آبروی یک مسلمانی را برد؛ این بسیار مسئله مهمی است. بعضی اوقات انسان می‌بیند روی قوه قضائیه فشار می‌آورند که آقا افشاء کنید. نه آقا، هیچ لزومی ندارد افشاء کردن. در موارد خاصی، بله، شارع مقدس مشخصاً و معیناً خواسته است که مردم مجازات را ببینند، یا مجازات‌شونده را بشناسند؛ این‌ها موارد خاصی است، مال همه‌جا نیست. به خصوص وقتی که در فضای جامعه روحیه تعمیم وجود دارد که یک چیزی را به غیر مورد خودش تعمیم می‌دهند، این‌جا انسان خیلی باید احتیاط کند. تا وقتی جرمی ثابت نشده است، قطعاً نبایستی

عدم قرائت گزارش این کمیته در صحن علنی مجلس، سرنوشت نهایی یکی از پرسروصداترین تحقیق و تفحص‌های مجلس هشتم است که از «اصلی‌ترین پایگاه جریان انحرافی»^{۴۵} انجام شده بود.

متهمی که پیش از اثبات جرم «عفو» شد

پنجم اردیبهشت‌ماه ۹۱، احمدی‌نژاد ملک‌زاده را به عنوان مشاور خود نصب کرد^{۴۶}. آیت‌الله سیدمحمود هاشمی شاهرودی نیز که از قبل با ملک‌زاده آشنایی داشت، سه روز بعد وی را به عنوان مشاور خود منصوب کرد^{۴۷}. وی که رئیس سابق قوه قضائیه است، ریاست هیأت عالی حل اختلاف و تنظیم روابط قوای سه‌گانه را به عهده دارد.

چند روز بعد (۱۱ اردیبهشت)، آیت‌الله صادق آملی لاریجانی (رئیس قوه قضائیه) تلویحاً حکم احمدی‌نژاد و آیت‌الله هاشمی شاهرودی را «قارچ‌گونه» نامید و از حکم دادن به متهمی که «اتهام او کوچک نیست» انتقاد کرد. وی گفت:

«آیا ما نباید ملاحظه کنیم که اگر متهمی در دستگاه قضایی مورد رأفت نظام قرار گرفته، نباید به وی احکام کلیدی بدهیم، تشویق‌اش کنیم و این همان فساد اختاپوس پنهان است»^{۴۸}.

و چند روز بعد (۱۷ اردیبهشت)، دادستان تهران (دولت آبادی) از نقش رهبری در آزادی ملک‌زاده می‌گوید:

«پرونده وی [ملک‌زاده] با صدور کیفرخواست در آستانه ارسال به دادگاه بود که به دلیل ارسال نامه و گزارشاتی به مقام معظم رهبری، این شخص مورد رأفت نظام و عفو رهبری قرار گرفت»^{۴۹}.

استفاده دادستان تهران از واژه «عفو رهبری» برای ملک‌زاده با انتقاد روزنامه دولت مواجه شد. روزنامه ایران با اشاره به گفته دادستان تهران که پرونده ملک‌زاده هنوز به دادگاه ارسال نشده بود نوشت:

«عفو شامل مجرم می‌شود نه متهم و در واقع رهبر معظم انقلاب بنابر گزارش‌های واصله به ایشان، دستور بسته شدن پرونده را داده‌اند، نه عفو شخصی که هنوز جرمش در دادگاه صالحه ثابت نشده است»^{۴۹}.

^{۳۸} این اصطلاح در تیت‌گزارش خبری سایت فردانیز در تاریخ ۹۰/۹/۸ برای شورای عالی ایرانیان خارج از کشور به کار رفته است. تیت‌مذکور اینگونه بود: «گزارش تحقیق و تفحص از اصلی‌ترین پایگاه جریان انحرافی به کجا رسید؟/ ارائه ۲۰۰۰ سند از اقدامات جریان انحرافی در شورای عالی ایرانیان»

^{۳۹} <http://president.ir/fa/37051>

^{۴۰} <http://jahannews.com/vdcb59b55rhh8wp.uuir.html>

^{۴۱} <http://www.alef.ir/vdccc4iqsx2bqpo8.ala2.html?15txt>

^{۴۲} <http://www.isna.ir/fa/news/91021709869/>

^{۴۳} <http://iran-newspaper.com/1391/2/18/Iran/5071/Page/3/Index.htm>

^{۴۴} <http://iran-newspaper.com/1391/2/18/Iran/5071/Page/2/Index.htm>

^{۴۵} <http://www.isna.ir/fa/news/91021810564/>

حدود سه ماه بعد، طاهری گزارشی از نتایج تحقیق و تفحص مجلس از این شورا ارائه داد. وی گفت:

«کمیته اعلام کرده که در خصوص مسائل مالی مطرح شده در مورد شورای عالی ایرانیان به اسناد و مدارک خاصی دست نیافته که مؤید تخلف مالی شورا باشد و راجع به بودجه شورا نیز، شورا دارای ردیف بودجه‌ای خاص خود بوده که در حدود اعتبارات مصوب برای انجام وظایف روزمره‌اش اعتبارات دریافتی را هزینه کرده است، البته اسناد و مدارک موجود در دیوان محاسبات هم مؤید عدم تخلف این شورا در حوزه مسائل مالی و اعتبارات سنواری آن است... در بررسی‌های کمیته، این موضوعات (سرو مشروب و رقص مختلط) کلاً رد و در گزارش نهایی کمیته به روشنی اعلام شده که سند و مدرک خاصی در مورد سرو مشروب یا رقص مختلط در همایش‌ها پیدا نشده است... با وجود این‌که در همان زمان بارها تأکید شد که همه افراد با هماهنگی و اقدامات قانونی لازم دعوت شده‌اند، ولی گویا عده‌ای کاملاً هدفدار و برنامه‌ریزی شده قصد جوسازی و دامن زدن به مسائل و ایجاد التهابات اجتماعی داشتند که کمیته تحقیق و تفحص به‌طور قاطع هرگونه شائبه و تخلف در این زمینه [موضوع بحث برانگیز دعوت‌شده‌ها] را رد کرده است.»^{۴۸}

طاهری در روزهای پایانی سال ۹۱، گفت که در گزارش نهایی کمیته تحقیق و تفحص مجلس درباره این شورا، همه شائبه‌ها رد و اعلام شد که شورای عالی هیچ‌گونه تخلف در زمینه مالی، مدعوین، حواشی همایش و خانه ایرانیان نداشته است.^{۴۹}

رهبر معظم انقلاب، اوایل تابستان سال ۸۹ و پیش از این ماجرا، همه را به اخلاق دعوت کرده بودند. ایشان گفته بودند:

«من بارها گفته‌ام: ظلم نکنیم. این هم یکی از آن اساسی‌ترین کارهاست. ظلم چیز بدی و چیز خطرناکی است. ظلم فقط این نیست که آدم توی خیابان به یکی کشیده بزند. گاهی یک کلمه نابجا علیه یک کسی که مستحقش نیست، یک نوشته نابجا، یک حرکت نابجا، ظلم محسوب می‌شود. این طهارت دل را و طهارت عمل را خیلی بایستی ملاحظه کرد.

من این را به نظرم یک جایی گفتم. پیغمبر اکرم ایستاده بودند یک کسی را که حد رجم زنا را بر او جاری می‌کردند، می‌دیدند؛ بعضی‌ها هم ایستاده بودند؛ دو نفر با همدیگر حرف می‌زدند؛ یکی به یکی دیگر گفت که مثل سگ تمام کرد و جان داد -یک همچین تعبیری- بعد پیغمبر به سمت منزل یا مسجد راه افتادند و این دو نفر هم همراه پیغمبر بودند. در راه که می‌رفتند، رسیدند به یک جیفه مرداری -به یک مرداری، حالا جسد سگی بود، درازگوشی بود، هر چه بود- که مرده بود و آن‌جا افتاده بود.

کسی را در معرض قرار داد؛ در معرض اتهام هم نباید قرار داد؛ چون وقتی گفتید متهم است، افکار عمومی تفکیک نمی‌کند بین متهمی که هیچ گناهی نکرده است، با آن کسی که شواهدی بر گناه او وجود دارد. حتی بعد از اثبات جرم هم چه لزومی دارد؟ عرض کردم، مگر یک مورد خاص؛ «و ليشهد عذابهما طائفة من المؤمنین». چند مورد این‌جوری داریم. حتی اگر چنانچه فرض کنیم یک نفری جرمی هم کرده است، این جرم در دادگاه صالح اثبات هم شده است، این شخص به مجازات محکوم هم شده است - فرض کنید رفته زندان - چه لزومی دارد ما اسم او را در روزنامه‌ها منتشر کنیم تا بچه این آدم که دارد مدرسه می‌رود، دیگر رویش نشود مدرسه برود؟ چه اشکال دارد که این مدت زندانش را بگذرانند، بیاید بیرون، خودش و خانواده‌اش زندگی عادی‌شان را ادامه دهند؟ خب، جرمی کرد، مجازات شد، تمام شد دیگر. باید حتماً آبروریزی بشود؟ این از نکات بسیار مهمی است. البته مخاطب این حرف فقط قوه قضائیه نیست؛ مسئولان قوه، خارج قوه، رسانه‌ها مخاطب‌اند»^{۴۶}.

شورا از اتهامات مالی، سیاسی و اخلاقی تبرئه می‌شود

حدود چهار ماه بعد از اعتراض کواکبیان به عدم قرائت گزارش کمیته تحقیق و تفحص در صحن علنی مجلس، میثم طاهری (سرپرست دبیرخانه شورای عالی امور ایرانیان خارج از کشور)، خبر از تبرئه این شورا از اتهامات وارد شده داد. وی ۶ شهریور ۹۱ گفت:

«پس از یک سال و اندی بررسی و تحقیق، آنچه در ماه‌های پایانی مجلس هشتم از سوی اعضای کمیته در مصاحبه‌های متعدد اعلام شد، عبارت بود از: رد ابهامات و شائبه‌های طرح شده درخصوص حواشی همایش و عدم رعایت ارزش‌ها و شعائر اسلامی و اخلاقی، رد ابهامات درخصوص مدعوین به همایش، رد ادعای هزینه‌های سنگین و نجومی همایش، عدم صحت ادعاهای مربوط به بودجه‌های اختصاص یافته به خانه ایرانیان و... بنابراین تنها نکته‌ای که به نظر اعضای کمیته قابل بحث و بررسی بود و طبعاً گزارش حول آن در مجلس قرائت می‌شد، مسائل ساختار شورای عالی امور ایرانیان خارج از کشور و ابهام وجود موازی‌کاری با دستگاه متولی امور روابط خارجی بود که دیدگاه کمیته بر اصلاح ساختار و حضور نمایندگان قوای قضائیه و مقننه به‌ویژه کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی در ترکیب شورا و روند سیاست‌گذاری و نظارت توأم بر کارگروه‌ها و پیش‌برد سیاست‌های نظام در این بخش بود.»^{۴۷}

⁴⁸ <http://iran-newspaper.com/1391/9/22/Iran/5248/Page/4/Index.htm>

⁴⁹ <http://iran-newspaper.com/1391/12/26/Iran/5324/Page/15/Index.htm>

⁴⁶ <http://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=12805>

⁴⁷ <http://inn.ir/NSite/FullStory/News/?Serv=0&Id=106142&Rate=0>

پیغمبر به این دو نفر رو کردند و گفتند: گاز بگیرید و یک مقداری از این میل کنید. گفتند: یا رسول الله! ما را تعارف به مردار می‌کنید؟! فرمود: آن کاری که با آن برادران کردید، از این گاز زدن به این مردار بدتر بود. حالا آن برادر که بوده؟

برادری که زناي محصنه کرده بوده و رجم شده و این‌ها درباره‌اش آن دو جمله را گفته‌اند و پیغمبر این‌جور ملامتشان می‌کند! زیادت‌ر نگوئید از آنچه که هست، از آنچه که باید و شاید. منصف باشیم؛ عادل باشیم. این‌ها آن وظائف ماست. این‌جور نیست که ما چون مجاهدیم، چون مبارزیم، چون انقلابی هستیم، بنابراین هر کسی که از ما یک ذره -به خیال ما و با تشخیص ما- کمتر است، حق داریم که درباره‌اش هر چی که می‌توانیم بگوئیم؛ نه، این‌جوری نیست.»⁵⁰

برای بررسی بیشتر موضوع، از جمله مشروح سخنان احمد توکلی دربارهٔ انحرافات و پرونده‌های ملک‌زاده، مشروح بیانات رهبری درباره فرعی بودن مسائل مربوط به نزدیکان رئیس‌جمهور و واکنش روزنامهٔ همشهری به گزارش نهائی تحقیق و تفحص مجلس از شورای عالی ایرانیان؛ به متن کامل این گزارش روی سایت brotoush.com مراجعه کنید.

⁵⁰ <http://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=9640>

مکتب جندجال

سخنان احمدی‌نژاد و مشایی پیرامون مکتب ایران، تجلیل از ایران، کوروش هخامنشی و فردوسی انتقادات زیادی را از سوی اصولگرایانی برانگیخت که این اظهارات را تقابل با اسلام، گفتمان انقلاب اسلامی و ولایت فقیه می‌دانستند. اما آیا به واقع چنین بود؟

آغاز ماجرا؛ مکتب ایران

اسفندیار رحیم‌مشایی، رئیس وقت دفتر رئیس‌جمهور، در اختتامیه همایش ایرانیان مقیم خارج از کشور، در ۱۳ مرداد ۸۹، سخنانی بر زبان راند که سرآغاز انتقادات جدید از وی، احمدی‌نژاد و دولت شد.^۱ وی گفت:

«مکتب اسلام دریافت‌های متنوعی از آن وجود دارد... دریافت ناب از حقیقت ایمان و وحقیقت توحید و حقیقت اسلام مکتب ایران است. باید از این پس ما مکتب ایران را به دنیا معرفی کنیم.»

پس از این سخنان، بسیاری از شخصیت‌های سیاسی با انتقاد از سخنان مشایی آن را تقابل با اسلام و انقلاب و ولایت فقیه دانستند.

مشایی در پاسخ به انتقادات، مکتب ایران را همان اسلام ناب امام خمینی دانست^۲ و از «برخورد سطحی، چکشی و غیرعادلانه از سوی برخی اندیشمندان و فعالان حوزه دین» ابراز تأسف کرد.^۳ وی بسیاری از مسائل طرح شده را بی‌نسبت با سخنان خود دانست و گفت که منتقدان سخنان وی را مستقیماً نخوانده‌اند و نفهمیده‌اند.^۴

احمدی‌نژاد: مکتب ایران ناسیونالیسم نیست

احمدی‌نژاد نیز گفت که «عشق به ایران زمین» به معنای «ملی‌گرایی و ناسیونالیسم» نیست و ملی‌گراها دروغ می‌گفتند و با دشمن همراه شدند. وی گفت:

«امروز ایران یک جغرافیا، ملیت و قوم و قبیله نیست، بلکه یک راه و مکتب است. ایران یعنی عدالت، خداپرستی، آزادی و راه نجات.»^۵

رئیس‌جمهور تأکید کرد که «من هم گفته‌ام ایران یک مکتب است، یک فرهنگ متعالی و فراتر از جغرافیا و نژاد». احمدی‌نژاد این مسأله را موضوعی فرعی دانست و گفت:

^۱ <http://farsnews.com/newstext.php?nn=8905130524>

http://www.ourpresident.ir/?option=com_k2&view=item&id=2418&Itemid=120&tmpl=component

^۲ <http://www.farsnews.com/newstext.php?nn=8905160407>

^۳ <http://old.mehrnews.com/fa/NewsDetail.aspx?NewsID=1132081>

^۴ <http://www.tabnak.ir/fa/news/167361>

^۵ <http://www.farsnews.com/newstext.php?nn=8905160271>

احمدی‌نژاد چه می‌گفت؟

احمدی‌نژاد در ماه‌های بعد در مناسبت‌های مختلفی به توضیح دیدگاه خود پرداخت و بر آن تأکید کرد. بخشی از این سخنان را در ادامه می‌خوانید:

منشور کوروش نمونه مدیریت ایرانی در برابر مدیریتی آمریکایی است

«وقتی از کوروش تجلیل می‌شود ملی‌گرایی نیست، کار مثبت کرده و باید گفته شود و ما افتخار می‌کنیم که ایرانی است. تأیید نظام شاهنشاهی هم نیست... دنیا به گفته کارشناسان دو مدیریت دارد؛ یکی آمریکایی که شکست خورد و امتحان خود را پس داده است و حال می‌پرسند مدیریت ایرانی چگونه است؛ که ما می‌گوئیم نمونه‌ای از آن این منشور و ارزش‌های والای اسلامی است»^{۱۱}.

برداشت ایرانی از اسلام نزدیک‌ترین به حقیقت است

«دریافت‌های فراوانی از اسلام در دنیا وجود دارد، اما برداشتی از اسلام برای ما ملاک عمل است که ایرانی است. تجربه تاریخی نشان داده است که فرهنگ و برداشت ایرانی از حقیقت، نزدیک‌ترین برداشت به حقیقت است؛ از این رو باید با فهم ایرانی از اسلام، متناسب با توانمندی‌های ایرانی مبنای و برنامه‌ریزی‌های خود را تنظیم کنیم»^{۱۲}.

ریشه تعالی ملت ایران پیامبر و امام زمان است

«ریشه فرهنگ تعالی ملت ایران را باید در اعتقادات و پیوستگی به پیامبر گرامی اسلام(ص) و حضرت مهدی(عج) جستجو کرد»^{۱۳}.

حاصل اسلام ایرانی امام خمینی است

«ما به دنبال الگوی اسلامی ایرانی هستیم؛ اسلامی به این مفهوم که هدف و الگویمان اسلامی باشد و ایرانی به این مفهوم که با روش‌های ایرانی کشور را بسازیم، که البته بحث دیگری وجود دارد به نام اسلام ایرانی که آن را در جای دیگری باز خواهیم کرد. مفهومی که ما از ولایت می‌شناسیم، بر اساس فهم ایرانی از اسلام است؛ نتیجه این فهم از اسلام در طول ۱۴۰۰ سال فردی مانند امام خمینی است، در حالی که نتیجه اسلام دیگران نتیجه دیگر است»^{۱۴}.

تأکید روی ایران ناسیونالیسم نیست، مسئولیت است

«این‌که بر روی ایران تأکید می‌کنیم، یک نوع ناسیونالیسم و خودخواهی نیست بلکه یک مسئولیت و مأموریت برآمده از یک تاریخ مقاومت، ایستادگی است»^{۱۵}.

«متأسفانه عده‌ای به دنبال آن هستند که هر چیزی را به موضوع دعوا و تنش تبدیل کنند و در چنین فضایی، دشمنان و تحریم غیرقانونی آنان به مسائل دست دوم و دست چندم تبدیل می‌شود؛ در حالی که توطئه دشمنان تمام نشده است و امروز مسئولیت اول ما ساختن ایران و ایستادن در برابر زورگویی است»^{۱۶}.

چفیه بر گردن کوروش هخامنشی

ورود منشور کوروش به ایران نیز انتقادات را شدیدتر کرد. ۱۹ شهریورماه ۸۹، منشور کوروش (استوانه باستانی مشهور به اولین متن حقوق بشر در جهان) به ایران آمد^{۱۷}. احمدی‌نژاد در مراسم افتتاحیه نمایشگاه این اثر باستانی، به گردن کوروش و کاوه آهنگر نمادین «چفیه» انداخت^{۱۸}.

رئیس جمهور در این مراسم منشور کوروش را «منشور عشق» و کوروش را «شاه جهان» نامید و محتوای این منشور را «همان چیزی که همه پیامبران و یگانه‌پرستان فریاد می‌زدند» و روغایی از آن را «تأکید مجدد بر ارزش‌ها و اصولی که بشر امروز به شدت به آن نیازمند است» عنوان کرد^{۱۹}. در این مراسم به نقل‌هایی که کوروش را همان ذوالقرنین (پادشاهی الهی در قرآن) می‌دانند نیز اشاره شد.

رسانه‌های ضدانقلاب این رفتار و سخنان را تقابل احمدی‌نژاد با گفتمان انقلاب اسلامی و روحانیت دانستند. به عنوان نمونه بی‌بی‌سی در تحلیلی با عنوان «هخامنشیان بسیجی و جنگ قدرت؛ از تمدن بزرگ تا تمدن نوین» ضمن این ادعا، سخنان احمدی‌نژاد را به سخنان محمد رضا پهلوی تشبیه کرد. در این تحلیل آمده بود:

«تباين بنيادين چنين سخنانی با آموزه‌ها و گفتمان رسمی در جمهوری اسلامی، بارزتر و آشکارتر از آن است که رئیس قوه مجریه و رئیس دفتر او، همزمان با بحث‌هایی که بر سر حذف نام پادشاهان از کتاب‌های درسی مطرح است از آن غافل باشند»^{۲۰}.

منتقدین داخلی نیز انتقادات مشابهی را مطرح کردند که اشاره خواهد شد.

¹¹ <http://www.farsnews.com/newstext.php?nn=8906261003>

¹² <http://www.president.ir/fa/24866>

¹³ <http://www.president.ir/fa/25236>

¹⁴ <http://www.khabaronline.ir/detail/134398>

¹⁵ <http://www.inn.ir/NSite/FullStory/News/?Serv=0&Id=66801>

⁶ <http://old.mehrnews.com/fa/NewsDetail.aspx?NewsId=1132128>

⁷ <http://www.fardanews.com/fa/news/120208>

⁸ <http://www.farsnews.com/newstext.php?nn=8906211547>

⁹ <http://www.fardanews.com/fa/news/120337>

¹⁰ http://www.bbc.co.uk/persian/iran/2010/09/100911_u03_cyrus_basij_rigths_charter.shtml

رهبر انقلاب: مسائل فرعی را اصلی نکنید

رهبر معظم انقلاب چند هفته پس از طرح مکتب ایران و منتشر شدن انتقادات (۸۹/۵/۳۱) در پاسخ به سؤال یکی از دانشجویان که از «نزدیکان رئیس‌جمهور» انتقاد شدیدی می‌کرد، تلویحاً این موضوعات را «فرعی» دانستند و گفتند:

«ممکن است کسی به یک شخصی یا به یک کاری ایراد داشته باشد؛ منتها باید توجه کنیم که مسائل را اصلی - فرعی کنیم. مسائل درجه دوم جای مسائل اصلی را در انگیزه‌های ما، در همت ما، در صرف انرژی‌ای که می‌شود، نگیرد...»^{۱۸}

آیت‌الله خامنه‌ای یک‌ماه بعد نیز بر لزوم تحقق بخشیدن وحدت «در عمل» سخن گفتند و بار دیگر به مسائل اصلی و فرعی اشاره کردند:

«گاهی انسان مشاهده می‌کند از یک نفر به خاطر یک کاری، به خاطر شخصش، به خاطر یک اظهاری، یک دلخوری‌ای پیدا می‌کنیم، بعد این دلخوری سایه می‌افکند بر همه رفتار ما؛ این درست نیست. باید مشترکات را نگاه کرد، نقاط اصلی را باید پیدا کرد. بعضی از این مسائلی که ماها مطرح می‌کنیم و رویش تکیه می‌کنیم، حقاً و انصافاً مسائل اصلی نیستند، این‌ها مسائل اصولی نیستند. مسائل اصولی‌تری وجود دارد که بر آن‌ها باید تکیه کرد... مسائل اصلی را باید شناخت و مسائل فرعی را اصلی نکرد؛ نه این‌که مطرح نکرد؛ نه، مسائل فرعی هم باید طرح شود؛ همه جزئیات باید طرح شود؛ اما اصلی نشود و ملاک مخالفت و موافقت قرار نگیرد. ملاک موافقت و مخالفت، صراط مستقیم حق است، اسلام است، تشریح است، تدین است، پابندی به مبانی انقلاب است، پابندی به آرزوهای امام و اهدافی است که امام ترسیم کردند؛ مقابله با مستکبرین است، بدبین بودن به مستکبرین است»^{۱۹}.

دولت نمی‌خواهد مکتب ایران را در برابر اسلام کند

ایشان همچنین در دیدار با جامعه مدرسین حوزه علمیه قم (۸۹/۷/۶) تقابل دیدگاه دولت با گفتمان اسلام و انقلاب را نادرست دانستند:

«این دولت جهت‌گیری‌اش جهت‌گیری درستی است؛ اگرچه خطاهای گوناگونی هم در جاهای مختلفی دارد. حالا مثلاً فرض کنید همین مسئله ایرانی‌گری و این‌ها که آن‌روز اشاره فرمودید. من واقعاً نفهمیدم که این‌ها حقیقتاً دنبال این‌اند که حالا یک چیزی را در مقابل اسلام علم کنند. البته بدم می‌آید از این

کاری که می‌کنند. دیروز هم همین آقایی که مسئول این چیزهاست، سر ناهار پیش من آمده بود و یک چیزی مطرح می‌کرد. گفتم آقا این قدر ایرانی‌گری، ایرانی‌گری نکنید. یک تشریح هم آن‌جا به او زدم، از این کار خوشم نمی‌آید؛ اما این‌که این‌ها واقعاً می‌خواهند یک مکتب ایرانی در مقابل مکتب اسلام علم کنند، من واقعاً این را نمی‌فهمم. با ملاحظه قرائن گوناگون در کارهای این‌ها، این به دست نمی‌آید»^{۱۸}.

آیت‌الله خامنه‌ای یک‌سال پس از طرح شدن مکتب ایران و انتقادات و جنجال‌های بسیار بر سر آن، در دیدار با هیئت دولت، به طور ضمنی از تکیه بر ایران دفاع کردند. ایشان گفتند که «در زمینه علاقه به ایران، علاقه به کشور و گرایش به ایران» روی زبان فارسی که «نهاد ملیت ایران» است و همچنین «ایران بعد از اسلام» تکیه شود، چرا که ایران بعد از اسلام افتخارات بیشتر و مستندتری دارد»^{۱۹}.

آیت‌الله خامنه‌ای درباره ایران و ملیت چگونه می‌اندیشد؟

رهبر انقلاب هم‌چنین در طول سال‌ها در مناسبت‌های متفاوت به تمجید از ایران و لزوم تکیه بر هویت ملی اشاره کرده‌اند. نمونه‌هایی از این بیانات را می‌خوانید:

ملیت، مقدس و محترم است

«آن‌چه را که من امروز به عنوان یک تکلیف برای جامعه جوان کشور حس می‌کنم، این است که جوانان باید از سرمایه هویت ملی و جمعی کشور، با همه وجود و همه خود دفاع کنند... ما با این‌که ملیت را محترم و مقدس می‌شمیریم و بسیار هم روی ملیت - به معنای مثبت آن، نه به معنای منفی آن؛ همان چیزی که در عرف سیاسی دنیا به آن «ناسیونالیسم» گفته می‌شود - تکیه می‌کنیم؛ اما هویت جمعی و ملی ملت ایران، نظام اسلامی است که حتی از ملیت ایرانی، کارایی و جذابیت بیشتر و حوزه تأثیر وسیع‌تری دارد»^{۲۰}.

اعتزاز به ایرانی بودن را نیاز داریم

«دیگری اعتماد به نفس ملی و اعتزاز ملی است، یعنی احساس عزت کردن از این که من اهل ایرانم. به قول سهراب سپهری، «اهل کاشانم، روزگارم بد نیست». این، افتخار است. یا در جای دیگر می‌گوید: «من مسلمانم». اعتزاز به ایرانی بودن ما، به این نیاز داریم. البته این با ملی‌گرایی ناقص - همان ناسیونالیسم منفی مطرودی که ما همیشه آن را رد می‌کردیم - نباید اشتباه شود. این، ناسیونالیسم مثبت است. این، ملی‌گرایی، به معنای خوب قضیه است. ما به این احتیاج داریم»^{۲۱}.

^{۱۸} مشروح این بیانات روی پایگاه اطلاع‌رسانی رهبر معظم انقلاب منتشر نشده است اما حضاران در جلسه این سخنان را تأیید کرده اند:

<http://www.mashreghnews.ir/fa/news/13380>

<http://gatmirian.blogfa.com/post/100>

^{۱۹} <http://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=17106>

^{۲۰} <http://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=3092>

^{۲۱} <http://www.hawzah.net/fa/magazine/magart/4892/5146/46909>

^{۱۶} <http://farsi.khamenei.ir/news-content?id=10466>

^{۱۷} farsi.khamenei.ir/speech-content?id=10141

ناسیونالیسم به این معنا چیز خوبی است

«ما ناسیونالیسم را به معنای مثبتش قبول داریم. هر کس باید به میهن خودش علاقه داشته باشد. مگر می‌شود کسی از میهن خودش دور باشد؟ ناسیونالیسم به این معنا چیز خوبی است؛ اما به این معنا که چون من اهل این‌جا هستم، پس بایستی علیه همه ملت‌های دیگر توطئه کنم و بدخواه آنان باشم و علیه آنان کید و مکر داشته باشم، این بد است»^{۲۲}

«ملی» در برابر «اسلامی» نیست

«در باب فرهنگ، سیاست کلی کشور باید عبارت باشد از حفظ و پرداخت و وابستگی شدید و کامل به فرهنگ ملی. البته جزو مهمترین ارکان فرهنگ ملی، اسلام است. ما مردم ایران مفتخریم که از ۱۳۵۰ سال قبل، فرهنگ، زبان، آداب، عادات، لباس و همه چیزمان با اسلام آمیخته شده است. شاید هیچ ملت دیگری این‌گونه با اسلام آمیخته نشد که ما شدیم. اسلام و آداب و فرهنگ اسلامی، جزو فرهنگ ملی ماست. «ملی» در این‌جا، مقابل «اسلامی» نیست؛ عین همان اسلامی است»^{۲۳}.

استکبارستیزی اول ناشی از غیرت ملی است نه احساس دینی

«اولین احساسی که یک ملت در مقابله با روح و خوی استکباری دارد، احساس دینی نیست؛ احساس غیرت ملی است؛ احساس هویت و احساس وجود است؛ چون استکبار وقتی وارد کشوری شد و بر آن کشور مسلط گردید، هویت ملی آن ملت را انکار می‌کند. منابع آن کشور را غارت می‌کند، در امور سیاسی آن کشور دخالت می‌کند؛ اما همه اینها فرع انکار هویت آن ملت است»^{۲۴}

بعد از انقلاب به هویت ملی اهتمام ورزیده شد

«بعد از پیروزی انقلاب اسلامی... به مقوله هویت ملی - که خود هویت ملی یک کشور، فرهنگ است و خود این جزو مصادیق و سطوح برجسته فرهنگ یک ملت است - اهتمام ورزیده شد، برکاتی بر این کار مترتب شد که این برکات به‌هیچوجه ممکن نبود در این کشور به‌وجود بیاید. این نوآوری‌ها، این پیشرفت‌های علمی، این جسارت وارد شدن در عرصه‌های نو علمی و تحقیقی - که امروز در کشور ما خوشبختانه مشاهده می‌شود - به خاطر همین اعتماد به نفسی است که از احیاء هویت ملی پیدا شده است؛ این را انقلاب به‌وجود آورد»^{۲۵}.

توقع ما برای آینده ناشی از اعتزاز ملی خودمان است

«ما به گذشته خودمان نگاه می‌کنیم و احساس عزت و سرفرازی می‌کنیم. ما کسانی بودیم که اسلام را با آغوش باز پذیرفتیم؛ ما کسانی بودیم که اهل بیت را زودتر از خیلی‌های دیگر شناختیم؛ ما کسانی بودیم که در راه گسترش اسلام این همه تلاش کردیم؛ ما کسانی بودیم که مظلومان اهل بیت را که در خانه‌های خود - یعنی مدینه و مکه و کوفه - امان نداشتند، در آغوش خود پذیرفتیم... توقع ما برای آینده، ناشی از اعتزاز

ملی خودمان است؛ این را انکار نمی‌کنیم؛ اما فقط این نیست - همان‌طور که گفتم - نگاه انسانی و اسلامی است»^{۲۶}.

زبان فارسی، زبان انقلاب و اسلام راستین است

«زبان فارسی، زبان انقلاب است. زبان اسلام راستین است و زبان اسلامی است که می‌تواند ملت‌ها را بیدار کند... آن زبانی که امروز می‌تواند مفاهیم اسلام انقلابی را به دنیا منتقل کند، زبان فارسی است. زبان انقلابی و زبان اسلام انقلابی، زبان فارسی است. زبان فارسی ذاتاً یک زبان کارساز است. ... البته زبان عربی هم یقیناً زبان پرطرفیتی است، لیکن بنده مطمئن نیستم ظرفیت زبان عربی به قدر ظرفیت زبان فارسی باشد.

... نمی‌توان از این نکته غافل ماند. می‌دانیم که در دنیای اسلام، ایرانی‌ها به عنوان یک قوم، بیشتر از تمام اقوام دیگر مسلمان برای اسلام کار کردند و در گسترش فرهنگ اسلامی تلاش کردند. این‌که چیز واضحی است. شکی نیست که در حدیث، تفسیر و حتی در لغت عربی، بهترین آثار را ایرانی‌ها و فارسی‌زبانان نوشته‌اند. در فلسفه و عرفان که غوغاست و غیر ایرانی، انگشت‌شمار و معدود است، اکثراً همه ایرانی‌اند. این خصوصیتی که ما در قوم ایرانی و ملت خودمان مشاهده می‌کنیم، شاید یک مقداری از زبان این ملت ناشی شده باشد، از ظرفیت زبانی که در اختیار داشته نشأت گرفته باشد»^{۲۷}.

گذشته تاریخی به مثابه بتونی است که ستون ملت روی آن قرار دارد

«بزرگترین دانشمندان دنیا در رشته‌های مختلف علوم - چه در رشته طبیعی، چه در رشته انسانی، چه در رشته نجوم و چه در ادبیات و فلسفه و ریاضی - ایرانی بودند... این‌ها گذشته ملت ماست. در مثالی محسوس می‌توان گفت که گذشته تاریخی به مثابه شفته و بتونی است که ستون روی آن قرار دارد. هر چه شفته در عمق بیشتری فرو رفته و قوی‌تر باشد، ستون بنا شده روی آن از استحکام بیشتری برخوردار است. ملتی که سابقه تاریخی ندارد مثل ستونی است که آن را روی زمین سست بنا کرده باشند. هر چه هم با عظمت باشد آسیب‌پذیری‌اش خیلی زیاد است»^{۲۸}.

مسئولیت احیای اسلام بر دوش ایران است

«امروز، اسلام در دنیا عزت پیدا کرده است. بحمد الله... پایگاه اسلام عزیز و انقلابی هم، ایران اسلامی است و ملت ایران محور همه این افتخارات هستند. حقیقتاً ملت ایران، ملت بزرگ و عالی‌قدر و پرشور و با استعدادی است. خدا این ملت را می‌شناخت و خصوصیات این ملت را می‌دانست که عظیم‌ترین بارها و مسئولیت‌ها را - که مسئولیت احیای دوباره اسلام و زنده کردن قرآن و ارزش‌های اسلامی است - بر دوش این ملت گذاشت»^{۲۹}.

²⁶ <http://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=3271>

²⁷ <http://www.teribon.ir/archives/202186>

²⁸ <http://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=2709>

²⁹ <http://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=2342>

²² <http://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=2294>

²³ <http://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=2678>

²⁴ <http://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=2978>

²⁵ <http://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=3232>

منتقدین چه گفتند؟

با وجود توصیه رهبری در اصلی نکردن موضوعات فرعی و همچنین نظرات ایشان در دفاع از معنای درست ملیت، شخصیت‌های سیاسی و مذهبی تا مدت‌ها به انتقادات خود ادامه دادند. در ادامه گزیده‌های مختصر از اظهارات برخی شخصیت‌های سیاسی و دینی را می‌خوانید:

آیت‌الله سیداحمد خاتمی، امام جمعه موقت تهران و عضو مجلس خبرگان رهبری، مکتب ایران را «ملی‌گرایی شرک‌آلود» خواند.^{۳۰} وی این طرح را «خیانت به انقلاب» و مشابه عملکرد «رژیم پهلوی» و «ملی‌گراها» دانست.^{۳۱} خاتمی گفت که فرستادن منشور کوروش نتیجه تلاش غرب برای «ضربه زدن به اسلام» است و با وجود «عهدنامه مالک اشتر» نیازی به منشور کوروش نیست.^{۳۲}

آیت‌الله محمدتقی مصباح یزدی، عضو مجلس خبرگان و مدیر مؤسسه آموزشی پژوهشی امام خمینی گفت: «کسانی که بی‌شرمانه مکتب ایران را به‌جای مکتب اسلام معرفی می‌کنند، خودی نبوده غیرخودی‌اند.» وی با اشاره به این که رژیم پهلوی نیز حامی «ناسیونالیسم و ملی‌گرایی مثبت» بوده است، از «فتنه‌های دیگر در کلاس‌های بالاتر» در آینده خبر داد.^{۳۳} وی همچنین گفت: «نص فرمایشات امام راحل این است که ما برای ایران و ایرانی بودن ارزشی قائل نیستیم».^{۳۴}

سردار سیدحسن فیروزآبادی، رئیس ستاد کل نیروهای مسلح، به‌کار بردن عنوان مکتب ایران را «جدا کردن ایران از اسلام و وحدت اسلامی» عنوان کرد. وی مشایی را «کم‌سواد و نادان» خواند و اظهارنظرش را «انحراف و جرم علیه امنیت ملی و حمله به ارکان نظام مقدس جمهوری اسلامی و انقلاب اسلامی» دانست و از قوه قضائیه خواست که به آن رسیدگی کند. فیروزآبادی بی‌توجهی مشایی به انتقادات را این‌گونه تعبیر کرد: «مثل این‌که ایشان افسار گسیخته است».^{۳۵}

حبیب‌الله عسگرآبادی، عضو شاخص حزب مؤتلفه اسلامی و دبیرکل جبهه پیروان امام و رهبری، طرح مکتب ایران را «ضدولایت» و عامل تفرقه مسلمانان دانست. وی طرح‌کنندگان این ایده را «مزدور بی‌مزد و مواجب» آمریکا معرفی کرد که هدفشان جلب رأی مردم است.^{۳۶}

احمد توکلی، نماینده تهران، طرح مکتب ایران را «توهمات ذهنی بیمار» و «خیانت به اسلام و ایران» دانست که «با مبانی اسلام، با قانون اساسی و مصالح ایران عزیز سازگار نیست». وی سخنان مشایی را «خزعبلات» ای دانست که «روایت دسته چندم پلورالیزم دینی و و ناسیونالیسم منحط دروغین و اسلام منهای روحانیت» است. وی در نامه‌ای سرگشاده (۸۹/۱۲/۱۰) به رئیس‌جمهور از وی انتقاد کرد که چرا در یک گفت و گوی تلویزیونی ۴۵ بار از واژه ایران استفاده کرده است و واژه اسلام را یک بار هم به کار نبرده است. توکلی گفت

³⁰ <http://www.farsnews.com/newstext.php?nn=8905150564>

³¹ <http://www.fardanews.com/fa/news/150108>

³² <http://www.fardanews.com/fa/news/150108>

³³ <http://www.farsnews.com/newstext.php?nn=8905190170>

³⁴ <http://old.mehrnews.com/fa/NewsDetail.aspx?NewsId=1145749>

³⁵ <http://www.farsnews.com/newstext.php?nn=8905191350>

³⁶ <http://old.mehrnews.com/fa/NewsDetail.aspx?NewsId=1131466>

که از عبارات رئیس‌جمهور «بوی نژادپرستی» می‌آید و این ادبیات را در زمان بیداری اسلامی برای نقش‌آفرینی جمهوری اسلامی در تحولات منطقه مضر دانست.^{۳۷}

علی مطهری، نماینده تهران، مکتب ایران را حرف‌های دشمنان انقلاب که اسلام ایرانیان را آمیخته با زردشتی‌گری می‌دانند توصیف کرد.^{۳۸} وی گفت که از عنوان مکتب ایران «بوی تعصب نژادی» می‌آید.^{۳۹} مطهری در نامه‌ای سرگشاده (۸۹/۶/۲۷) به احمدی‌نژاد گفت که تکیه بر مکتب ایران جایگاهش را بین توده مردم و افسار متدین متزلزل می‌کند.^{۴۰} وی سخنان رئیس‌جمهور را «پرتری نژاد ایرانی» تفسیر کرد و گفت که این نظرات «کیان انقلاب اسلامی را تهدید می‌کند».^{۴۱} مطهری تلویحاً از سخنان رهبری انتقاد کرد و گفت که اگر شهید مطهری می‌بود، طرح مکتب ایران را از مسائل «اصلی» می‌دانست نه مسائل «فرعی» چرا که «این بحث جزو مسائل اصلی است زیرا می‌خواهد مسیر انقلاب را منحرف کند».^{۴۲}

محمدحسین صفارهرندی، معاون فرهنگی اجتماعی سپاه و وزیر برکنار شده ارشاد در دولت نهم، سخنان احمدی‌نژاد و مشایی را «اندیشه‌های سخیف ملی‌گرایانه و اومانستی» خواند.^{۴۳} وی ترویج مکتب ایران را ناشی از «ذهن بیمار و منحرف» دانست.^{۴۴} صفار هرندی، همچنین مکتب ایران را مقدمه فتنه آینده دانست.^{۴۵}

محمدرضا باهنر، دبیرکل جامعه اسلامی مهندسی و نایب رئیس مجلس نیز مکتب ایران را زمینه «فتنه عظیم آینده» دانست که «می‌خواهد بگوید اصول‌گرا است، اما حوزه‌های علمیه و شریعت را قبول ندارد».^{۴۶} وی این ایده را «انحرافی» و «یک توطئه بزرگ همراه با فکر و برنامه‌ریزی» دانست.^{۴۷} باهنر گفت: «منحرفان می‌خواهند داریوش و خشایار را در فرهنگ ما بیاورند و آن را به جای قال‌الباق و قال‌الصادق (ع) قرار دهند».^{۴۸}

داوود احمدی‌نژاد، رئیس برکنار شده بازرسی نهاد ریاست جمهوری، گفت که طرح‌کنندگان مکتب ایران می‌خواهند به وحدت در کشور و وحدت منطقه‌ای خدشه وارد کنند.^{۴۹} وی گفت که سوزاندن قرآن در آمریکا به دلیل طرح شدن مکتب ایران بوده است.^{۵۰} برادر رئیس‌جمهور طرح‌کنندگان این موضوع را دشمن ایران و اسلام معرفی کرد.^{۵۱}

³⁷ <http://alef.ir/vdca6uno.49n0u15kk4.html?97221>

³⁸ <http://old.mehrnews.com/fa/NewsDetail.aspx?NewsID=1131310>

³⁹ <http://old.mehrnews.com/fa/NewsDetail.aspx?NewsID=1133255>

⁴⁰ <http://www.jahannews.com/vdcd500foyt0s56.2a2y.html>

⁴¹ <http://old.mehrnews.com/fa/NewsDetail.aspx?NewsID=1270644>

⁴² <http://www.khabaronline.ir/detail/148590>

⁴³ <http://snn.ir/NSite/FullStory/News/?id=202750&Serv=9&SGr=83>

⁴⁴ <http://aftabnews.ir/fa/news/107659>

⁴⁵ <http://www.khabaronline.ir/detail/121680/>

⁴⁶ <http://aftabnews.ir/vdca6un6o49nua1.k5k4.html>

⁴⁷ <http://www.icana.ir/newspage.aspx?Newsid=155951>

⁴⁸ <http://www.fardanews.com/fa/news/187353>

⁴⁹ <http://old.mehrnews.com/fa/NewsDetail.aspx?NewsId=1136513>

⁵⁰ <http://khorasan.isna.ir/Default.aspx?NSID=5&SSLID=46&NID=241>

⁵¹ <http://www.shia-online.ir/article.asp?id=15444>

مکتب ایران؛ سؤال مجلس از رئیس جمهور

مکتب ایران عنوان یکی از سؤالات مجلس از رئیس جمهور در اسفندماه ۹۰ نیز بود. نمایندگان سؤال کننده، طرح مکتب ایران را عامل «تضعیف جایگاه انقلاب اسلامی و احیاء تعصبات قومی در میان مسلمانان» و «نوعی باستان‌گرایی و بازگشت به ایران قبل از اسلام» دانستند.^{۵۸}

احمدی نژاد در پاسخ، از جنجالها انتقاد کرد و گفت که دوست داشتن ایران دعوی قومی نیست. وی گفت: «ایران یعنی اسلام شیعه علوی.» و از منتقدان مکتب ایران پرسید: «اگر برخی بگویند مکتب خراسان و اصفهان و یونان عیبی ندارد»؟!^{۵۹}

رهبری چه گفت؟ منتقدین چه کردند؟

چکیده سخنان احمدی نژاد، تمجید از ملت ایران، نه با انگیزه‌های جغرافیایی و نژادی بلکه به دلیل ارزش‌های جا افتاده در ملت ایران بود. با توجه به توضیحات وی، منظور از مکتب ایران، مجموعه اندیشه‌ها، ارزش‌ها و فرهنگ ایرانی بود که خود زمینه‌ای برای پذیرش مشتاقانه اسلام و فهم عمیق و صحیح از آن و پرچمداری آن در طول تاریخ است. کما این که کوروش نیز نمادی از عدالت و مدیریت ایرانی پیش از اسلام است. از نگاه رئیس جمهور، مکتب ایران، درک حقیقی و ناب و برخاسته از روح متعالی ایرانی از اسلام است که نمونه آن اندیشه ولایت و امام خمینی است.

به طور خلاصه، رهبر انقلاب طرح مکتب ایران را علی‌رغم انتقاداتی که به آن وارد است مسأله‌ای «فرعی» عنوان کردند که نباید بزرگ‌نمایی شود و به مسأله «اصلی» تبدیل شود؛ نظرات ایشان درباره ایران و ملیت به طور خلاصه این‌چنین بود:

- ملیت و ملی‌گرایی به معنای دوست داشتن وطن و افتخار کردن به آن (ناسیونالیسم مثبت) مقدس و لازم است.
- اولین احساس ضد استکباری اعتقادات اسلامی نیست بلکه هویت ملی است و استکبار دشمن هویت ملی ما است.
- ایران بیش از هر ملت دیگری در فهم و گسترش اسلام نقش داشته است و هویت ملی‌اش آمیخته با اسلام است.
- پایگاه اسلام انقلابی امروز ایران است و این به دلیل قابلیت‌های ملت ایران است.
- زبان فارسی زبان انقلاب و اسلام راستین است و ظرفیت‌هایی بیش از زبان عربی دارد و باید در جهان گسترش پیدا کند.
- پس از انقلاب به هویت ملی ایرانی اهتمام ورزیده شد.

حسین شریعتمداری در سرمقاله روزنامه کیهان (۸۹/۶/۲۹) نظرات احمدی نژاد را «عبور از اسلام» دانست و وی را نقد کرد که چرا «منشور کوروش» را به جای «اسلام» قرار داده است.^{۶۰}

آیت‌الله عبدالله جوادی آملی، گفت که «ایران و مکتب ایرانی هیچ وقت کارساز نبوده است».^{۶۱} وی تلویحاً مکتب ایران را به «ایران منهای اسلام» تعبیر کرد.^{۶۲}

محسن رضایی، دبیر مجمع تشخیص مصلحت نظام، ایده مکتب ایران را «انحرافی» و «شعاری برای رسیدن به قدرت و حفظ قدرت» دانست. وی این ایده را «جدا کردن اسلام از ایران» خواند و گفت که طرح‌کنندگان آن «با انقلاب تقابل ایدئولوژیک دارند».^{۶۳}

محمدنبی حبیبی، دبیرکل حزب مؤتلفه اسلامی، مکتب ایران را «طرح شاهنشاهی» دانست و هدف آن را از بین بردن رابطه ملت با اسلام و «نشانه گرفتن اسلام» عنوان کرد.^{۶۴} وی گفت که طراحان مکتب ایران «می‌خواهند دعوی ناسیونالیسم با اسلام را به راه بیندازند».^{۶۵}

از دیگر شخصیت‌هایی که از طرح مکتب ایران انتقاداتی کردند می‌توان به آیت‌الله ناصر مکارم شیرازی، آیت‌الله لطف‌الله صافی گلپایگانی، آیت‌الله ابوالقاسم خزعلی، آیت‌الله محمد یزدی، آیت‌الله صادق آملی لاریجانی، محمدجواد لاریجانی، علی لاریجانی، آیت‌الله سیدمحمد سعیدی (امام جمعه قم)، آیت‌الله سیداحمد علم‌الهدی (امام جمعه مشهد و عضو مجلس خبرگان)، آیت‌الله عباس کعبی (عضو مجلس خبرگان)، آیت‌الله سیدهاشم حسینی‌بوشهری (امام جمعه قم)، آیت‌الله اسدالله ایمانی (امام جمعه شیراز)، حجت‌الاسلام قربانعلی دری نجف‌آبادی (امام جمعه اراک)، حجت‌الاسلام علی سعیدی (نماینده ولی فقیه در سپاه پاسداران)، حجت‌الاسلام مهدی طائب، حجت‌الاسلام محسن غرویان، حجت‌الاسلام جعفر شجونی، حجت‌الاسلام قاسم روانبخش، حجت‌الاسلام حمید رسایی، حجت‌الاسلام محمدتقی رهبر، حجت‌الاسلام سیدعباس نبوی، محمدباقر قالیباف، حسین شریعتمداری، پرویز سروری، شهاب‌الدین صدر (نایب رئیس وقت مجلس)، عباس سلیمی‌نمین، حسن غفوری‌فرد، عماد افروغ، حاج منصور ارضی و فاطمه رجبی اشاره کرد.

⁵² <http://www.kayhan.ir/890629/2.htm#other200>

⁵³ <http://old.mehrnews.com/fa/NewsDetail.aspx?NewsId=1287997>

⁵⁴ <http://www.farsnews.com/newstext.php?nn=9001270063>

⁵⁵ <http://www.farsnews.com/newstext.php?nn=9003220141>

⁵⁶ <http://www.mehrnews.com/detail/News/2009315>

⁵⁷ <http://www.mehrnews.com/detail/News/1813158>

⁵⁸ khabaronline.ir/detail/203872

⁵⁹ <http://khabaronline.ir/detail/203855/>

دکتر علی شریعتی در کتاب «بازشناسی هویت ایرانی-اسلامی» می‌نویسد: «ملیت در تحلیل جامعه‌شناسی و علمی آن، نه تنها با ارتجاع و نژادپرستی مترادف نیست، بلکه یک واقعیت انسانی و یک حقیقت اجتماعی در میان انسان‌هاست که در تلقی علمی و مترقی آن نه تنها عامل برتری‌جویی‌های قومی و تنازع‌های ملی نیست، که عامل تفاهم و تعارف میان ملت‌ها است»^{۶۸}.

شهید سیدمرتضی آوینی نیز هویت ملی را غیرقابل انکار می‌داند و معتقد است «اقوام یک حقیقت ازلی دارند». وی می‌گوید که «ایمان هیچ منافاتی با ملیت ندارد، بلکه آن را تقویت هم می‌کند.» و پافشاری می‌کند که «تمام فرهنگ اسلامی، حتی عرفان اسلامی، از ایران جوشیده است». آوینی پا را فراتر می‌گذارد و یکی از دلایل رشد و گسترش اسلام در جهان را «قومیت ایرانی» عنوان می‌کند. وی معتقد است که شاهنامه فردوسی «حکمت معنوی» است و «هیچ چیز غیر از اسلام نیست» و زبان فارسی را «زیباترین زبان روی زمین» می‌داند. سید شهیدان اهل قلم سخنش را نه «ناسیونالیسم» بلکه «حقیقت ملیت» معرفی می‌کند و می‌گوید: «من اصلاً معتقد به تعارض ملیت با دین نیستم. اتفاقاً این هویت ایرانی را عین هویت اسلام می‌دانم»^{۶۹}.

برای بررسی بیشتر موضوع، از جمله مشروح انتقادات از احمدی‌نژاد، معدود دفاع‌هایی که از سخنان احمدی‌نژاد شد، مشروح دیدگاه آیت‌الله خامنه‌ای درباره ملیت ایرانی، مشروح ماجرای سخنان احمدی‌نژاد درباره فردوسی، مشروح دیدگاه‌های شهید مطهری و دکتر شریعتی و شهید آوینی درباره ایران و بررسی دلایل سیاسی تاریخی بدبینی به ملی‌گرایی به متن کامل این گزارش روی سایت brotoush.com مراجعه کنید.

اما همان‌طور که خواندیم شخصیت‌های سیاسی تا مدت‌ها به‌تندی و به‌طور گسترده به نقد سخنان احمدی‌نژاد درباره ایران و ملیت پرداختند. در میان سخنان منتقدین این محورها به چشم می‌خورد:

- هویت ایرانی و ملیت نه ارزشی دارد و نه کارساز است.
- این سخنان شرک‌آلود و به معنای جایگزین کردن ایران به جای اسلام و دعوی ناسیونالیسم و اسلام است.
- این سخنان نوعی تعصب و برتری‌جویی نژادی است.
- این سخنان همان سخنان رژیم پهلوی، سلطنت‌طلب‌ها و ملی‌گراهاست.
- این سخنان هم‌سو با استکبار و آمریکا است.
- این سخنان به ضرر وحدت اسلامی و جرم علیه امنیت ملی است.
- طرح مکتب ایران برنامه‌ریزی‌شده و برای برپایی فتنه عظیمی در آینده است.

جنجال فردوسی، مشتی از خروار

شاید داستان تجلیل احمدی‌نژاد از فردوسی و انتقاداتی که به او شد نمونه‌ای کوچک و البته گویا باشد که جنس جنجال پیرامون ایران‌گرایی را نشان دهد. کم‌تر از دو سال پس از طرح ایده مکتب ایران، احمدی‌نژاد فردوسی را «نجات‌دهنده مکتب پیامبر^{۷۰}» و شاهنامه را «توحیدنامه، خدانامه و تفسیر قرآن^{۷۱}» عنوان کرد و پیرامونش توضیحاتی داد. تجلیل احمدی‌نژاد از فردوسی در حالی با انتقادات تند و تیز آیت‌الله مکارم شیرازی^{۷۲} و آیت‌الله خاچی^{۷۳} مواجه شد که رهبر انقلاب پیش‌تر فردوسی را حکیم الهی اسلامی و شاهنامه را در جهت ارزش‌های اسلامی و الهی دانسته^{۷۴} و خواسته بودند که فردوسی بزرگ شود چرا که «در قله است»^{۷۵}.

ملیت ایرانی در کلام مطهری، شریعتی و آوینی

سخنان احمدی‌نژاد در باب ایران و هویت ایرانی هرچند نادقیق و دوپهلوی بیان شد، ولی با توجه به توضیحات بعدی وی، جدید و غیراسلامی نبود.

استاد شهید مرتضی مطهری در کتاب «خدمات متقابل اسلام و ایران»^{۷۶} دو عنصر هویت ملی ایرانیان را اسلام و ایران می‌داند و معتقد است «ایرانی روح خود را با اسلام سازگار دید و گم‌گشته خویش را در اسلام یافت». استاد شهید ایران قبل از اسلام را می‌ستاید و آن را «یکی از مایه‌های تمدن اسلامی» می‌داند.^{۷۷}

^{۶۸} <http://www.president.ir/fa/36123>

^{۶۹} <http://president.ir/fa/38267>

^{۷۰} <http://www.farsnews.com/newstext.php?nn=13910113000254>

^{۷۱} <http://www.farsnews.com/newstext.php?nn=13910316000306>

^{۷۲} <http://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=2596>

^{۷۳} <http://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=3162>

^{۷۴} <http://motahari.org/asaar/books/49/index.htm>

^{۷۵} برای بررسی بیشتر این یادداشت را ببینید: «هویت ملی از دیدگاه استاد مطهری»:

<http://farsi.khamenei.ir/others-article?id=17052>

^{۶۸} بازشناسی هویت ایرانی اسلامی (مجموعه آثار ۲۷)، انتشارات الهام، چاپ ششم، ص ۸۹

^{۶۹} آیین جادو، سیدمرتضی آوینی، نشر ساقی، چاپ پنجم، صص ۱۳۱ - ۱۳۴

به طرف
منزل آقای
رئیس جمهور

برکناری مصلحی از وزارت اطلاعات به دستور احمدی‌نژاد و پس از آن نامه رهبری به مصلحی برای ادامه کار در این سمت، به خانه‌نشینی چندین روزه احمدی‌نژاد انجامید. رسانه‌های ضدانقلاب از این ماجرا استفاده کردند و با تبلیغات پرچم این‌گونه تحلیل کردند که بین رئیس‌جمهور، رهبری و حامیان‌شان اختلاف عمیقی افتاده است. علی‌رغم تأکیدات رهبری، این خط رسانه‌ای توسط اصولگرایان نیز پی‌گرفته شد که خود خوراک مضاعفی برای رسانه‌های ضدانقلاب فراهم کرد.

استعفای پرماجرایی وزیر اطلاعات

۲۸ فروردین‌ماه سال ۹۰ رئیس‌جمهور وزیر اطلاعات را در پوشش استعفا برکنار کرد. خبرگزاری‌های فارس، ایسنا و مهر همان روز از مخالفت رهبری با کنار رفتن حیدر مصلحی از وزارت اطلاعات و ابقای وی با حکم حکومتی خبر دادند، در حالی که هنوز خبری رسمی از سوی دفتر رهبری منتشر نشده بود. پارلمان‌نیوز (خبرگزاری وابسته به اصلاح‌طلبان مجلس) مدعی شد که اصرار مصلحی بر برکناری یکی از معاونین وزارت اطلاعات که مورد حمایت اسفندیار رحیم‌مشایی بوده است دلیل برکنار شدن وی بوده است. اصولگرایان این ادعا را تکرار کردند.^۱ سایت جوان‌آنلاین و رجانیوز به طور ضمنی گفتند که مشایی می‌خواهد بر وزارت اطلاعات مسلط شود و از اسناد طبقه‌بندی‌شده «بهره‌برداری سیاسی» کند.^۲

حسین شریعتمداری در سرمقاله ۳۰ فروردین، عزل مصلحی و مخالفت رهبری با آن را «آزیر خطری که از ورود دزد خبر می‌دهد» عنوان کرد و با «نفوذی» و «منحرف» خواندن مشایی، تلویحاً نظارت وزارت اطلاعات بر عملکرد وی را دلیل عزل مصلحی دانست.^۳

چندی بعد هفته‌نامه انگلیسی اکونومیست بدون معرفی منبع خبری مدعی شد که شنود کردن وزارت اطلاعات از رئیس دفتر ریاست جمهوری (مشایی) دلیل برخورد احمدی‌نژاد با مصلحی بوده است.^۴ این خبر رسانه انگلیسی به طور گسترده‌ای توسط رسانه‌های غربی و ضدانقلاب خارج‌نشین تکرار شد و چندی بعد از زبان اصولگرایان منتقد دولت نیز شنیده شد.

رهبری خطاب به مصلحی: به کار خود ادامه دهید

دو روز بعد از انتشار خبر استعفای مصلحی، خبرگزاری‌ها متن نامه رهبر معظم انقلاب به حیدر مصلحی مبنی بر ابقای وی به عنوان وزیر اطلاعات را منتشر کردند.^۵ رهبر انقلاب در این نامه که در تاریخ ۳۰ فروردین ارسال شده بود، از مصلحی خواسته بودند که «با حمایت دولت خدمتگزار» بدون سستی و با اهتمام بیشتر به کار خود ادامه دهد. تاریخ صدور نامه نشان می‌دهد که خبرگزاری‌ها پیش از ارسال آن، از مخالفت رهبری

^۱ <http://www.mashreghnews.ir/NSite/FullStory/News/?Id=40517>

^۲ <http://www.javanonline.ir/vdchi-nkx23nkzd.tft2.html>

<http://www.rajanews.com/detail.asp?id=85152>

^۳ <http://www.kayhan.ir/900130/2.htm#other201>

^۴ http://www.bbc.co.uk/persian/iran/2011/05/110506_u01_economist-moslehi.shtml

^۵ <http://www.jahannews.com/vdcep8xfjh8pei.b9bj.html>

خانه نشینی

با برکناری مصلحی خبر داده بودند. رهبری این بار بر خلاف قضیهٔ معاون اولی مشایبی، خود وزیر اطلاعات و نه رئیس‌جمهور را مخاطب نامهٔ خود قرار دادند.

پس از این اتفاقات، احمدی‌نژاد از دوم تا یازدهم اردیبهشت در محل کارش و جلسات هیئت دولت حضور نیافت. رسانه‌های خارجی مانند بی‌بی‌سی، صدای آمریکا، رادیو فردا و پایگاه‌های اینترنتی ضدانقلاب این اقدام احمدی‌نژاد را سرپیچی از فرمان رهبری و به وجود آمدن شکاف و اختلاف عمیق در جمهوری اسلامی تفسیر کردند. رسانه‌های اصولگرای داخلی نیز با این موج همراه شدند و گفتند که «جریان انحرافی» و شخص مشایبی، رئیس‌جمهور را به مخالفت و سرپیچی از حکم رهبری برای تحت فشار گذاشتن ایشان ترغیب کرده است.

رسانه‌ها این خانه‌نشینی را یازده روزه معرفی کرده و می‌کنند، که مرادشان فاصلهٔ زمانی صدور نامهٔ رهبری تا بازگشت احمدی‌نژاد به دولت است. البته با توجه به برنامه‌های متعدد کاری رئیس‌جمهور در روز اول اردیبهشت^۶ و حضور او در جلسهٔ ۱۱ اردیبهشت هیئت دولت، این خانه‌نشینی بیش از ۹ روز نبوده است. رهبری: این مسألهٔ مهمی نیست؛ به آشتی کمک نکنید

با شروع این فضای رسانه‌ای، رهبر انقلاب در سخنان مهمی در سوم و چهارم اردیبهشت‌ماه همه را از پیروی خط دشمنان و بزرگمایی این موضوع بازداشتند. ایشان در دومین روز از خانه‌نشینی رئیس‌جمهور گفتند:^۷

«شما ببینید در همین پنج شش روز گذشته سر یک قضیه‌ای که آن چنان هم از اهمیت بالائی برخوردار نبود - سر مسئلهٔ اطلاعات و امثال این‌ها - چه جنجالی در دنیا راه انداختند. تحلیل‌ها را بردند به این سمت که بله، در داخل نظام جمهوری اسلامی شکاف ایجاد شده است، حاکمیت دوگانه شده است، رئیس‌جمهور حرف رهبری را گوش نکرده است! دستگاه‌های تبلیغاتی خودشان را از این حرفهای سست و بی‌پایه پر کردند. ببینید چطور منتظر بهانه‌اند. ببینید چطور مثل گرگ در کمین نشسته‌اند که یک بهانه‌ای پیدا کنند، هر جور می‌توانند، حمله کنند.»

می‌دانند که دولت مشغول تلاش و فعالیت و خدمت است. خوب، واقعاً در کشور دارد خدمت انجام می‌گیرد. هر جا خدمت باشد، هم مردم طرفدار هستند، هم رهبری طرفدار است. ما که راجع به شخص قضاوت نمی‌کنیم؛ ما کار را، خط را، جهت‌گیری را ملاک و معیار قرار می‌دهیم. آن‌جائی که کار و خدمت و تلاش هست، حمایت ما هست، حمایت مردم هست. و بحمدالله امروز کار دارد انجام می‌گیرد. مسئولین دولتی هم حفاً و انصافاً دارند تلاش می‌کنند؛ هم اعضای دولت، هم بخصوص خود رئیس‌جمهور. این‌ها شب و روز ندارند؛ من می‌بینم، من از نزدیک شاهدیم. این‌ها دائم مشغول کارند، مشغول خدمت و تلاشند. خوب، این‌ها برای کشور خیلی با ارزش است.

بندهٔ حقیر هم طبق اصول بنا ندارم در کارها و تصمیم‌های دولت وارد شوم. خوب، مسئولیت‌ها در قانون اساسی مشخص است؛ هر کس مسئولیتی دارد؛ مگر آن‌جائی که احساس کنم یک مصلحتی دارد تفویض می‌شود؛ مثل این‌که در همین قضیهٔ اخیر این‌جوری بود؛ انسان احساس می‌کند یک مصلحت بزرگی دارد مورد غفلت قرار می‌گیرد، تفویض می‌شود؛ خوب، انسان وارد می‌شود که جلوی این تفویض مصلحت را بگیرد. این، مسئلهٔ مهمی نیست، نظائرش هم اتفاق می‌افتد؛ اما مخالفین، دشمنان بیرونی، تریبون‌دارهای بین‌المللی، بوق‌های تبلیغاتی، از همین مسئله استفاده می‌کنند برای این‌که فضای تبلیغاتی را شلوغ کنند.

عرض من به عناصر داخلی، به مردم دلسوز، به برادران و خواهرانی که در داخل با مسائل تبلیغاتی سر و کار دارند، این است که سعی کنند به این آشتی کمک نکنند. این که تحلیل بگذارند، یکی از آن طرف، یکی از این طرف، این علیه آن، آن علیه این، برای هیچ و پوچ، چه لزومی دارد؟ نه، دستگاه بحمدالله دستگاه مقتدری است، مسئولین مشغول کارشان هستند، رهبری هم که بندهٔ حقیر هستم با همهٔ حقارت، خدای متعال کمک کرده، ما در مواضع صحیح خودمان محکم ایستاده‌ایم. تا من زنده هستم، تا من مسئولیت دارم، به حول و قوهٔ الهی نخواهم گذاشت این حرکت عظیم ملت به سوی آرمان‌ها ذره‌ای منحرف شود. تا مردم عزیزمان این‌جور با شور، با شعور، با بصیرت، با عزم راسخ در میدان هستند، لطف الهی شامل است.»

این سخنان که در اوایل ایام خانه‌نشینی احمدی‌نژاد ایراد شد، تنها سخنان علنی و صریح ایشان دربارهٔ موضوع عزل و ابقای وزیر اطلاعات و خانه‌نشینی رئیس‌جمهور است.

گزینش رسانه‌ها از سخنان رهبر انقلاب

فردای این سخنان، اکثر قریب به اتفاق رسانه‌ها با تکیه بر بخشی از سخنان رهبری که اشاره به جلوگیری ایشان از انحراف حرکت ملت داشت، این‌گونه القا کردند که رهبری به خطر «جریان انحرافی» در دولت اشاره کرده‌اند و در برابر این انحراف دولت ایستاده‌اند. اکثر رسانه‌ها نقد رهبری به القای اختلاف بین رئیس‌جمهور و رهبری و تمجید ایشان از فعالیت‌های دولت را به حاشیه بردند.

تیتیر یک روزنامه‌های کیهان، همشهری، اطلاعات، جمهوری اسلامی، قدس، جهان اقتصاد، شرق، کار و کارگر، خراسان، آرمان روابط عمومی، فرهیختگان، تهران امروز، عصر اقتصاد، سیاست روز، ابرار، فرهنگ آشتی، همبستگی، اسرار، ابتکار، رسالت و جوان در روز بعد از سخنان رهبری، به مقابلهٔ ایشان با انحراف اشاره داشت و تنها تیتیر یک روزنامه‌های ایران (روزنامهٔ رسمی دولت) و جام‌جم به تمجید رهبری از تلاش‌های دولت اختصاص پیدا کرد.^۸

^۶ <http://www.president.ir/fa/1/0/1390/2>

^۷ <http://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=12163>

^۸ <http://www.bornanews.ir/Pages/News-40466.aspx>

رهبری: روزنامه‌ها القای دوگانگی و دعوا می‌کنند

رهبر معظم انقلاب روز بعد در سومین روز از خانه‌نشینی رئیس جمهور از رسانه‌های داخلی به خاطر رویه‌شان به خصوص در بازتاب دادن سخنان روز قبل خود به صراحت گلایه کردند و گفتند:^۹

«متأسفانه برخوردی که برخی روزنامه‌ها با این سخنان کردند، به‌جای القای آرامش در کشور، القای دوگانگی و دعوا را می‌کرد... نباید به گونه‌ای صحبت و یا مطلبی نوشته شود که القای تنش و درگیری در جامعه باشد، زیرا این موضوع، خلاف شرایط کنونی کشور است.»

تنها منتقد دولت که به این سخن رهبری واکنش نشان داد، حسین شریعتمداری بود و دیگر شخصیت‌ها سکوت را ترجیح دادند. شریعتمداری در پنجم اردیبهشت در یادداشتی در روزنامه کیهان با عنوان «توهم قورباغه‌ها»^{۱۰} ضمن تکرار تقدیرهای رهبری از رئیس جمهور و عادی دانستن ماجرای عزل و ابقای وزیر اطلاعات نوشت:

«طی چند روز گذشته، دشمنان بیرونی، همه توان تبلیغاتی و رسانه‌ای خود را به کار گرفته‌اند تا از «کاه» ماجرای یاد شده، «کوه» بسازند! و رخدادی بسیار معمولی را «چالشی بزرگ»! در نظام جمهوری اسلامی ایران قلمداد کنند!»

این در حالی است که خود وی در سرمقاله پیشینش، این موضوع را بسیار مهم و «آزیر خطری که از ورود دزد خبر می‌دهد» عنوان کرده بود.

رهبر انقلاب در دهم اردیبهشت‌ماه (یک روز پیش از پایان خانه‌نشینی رئیس‌جمهور) نیز به دوری از اختلاف‌افکنی فراخواندند^{۱۱} که برخی آن را انتقادی ضمنی از خانه‌نشینی احمدی‌نژاد تعبیر کردند:

«هرگونه ناهماهنگی و رقابت منفی، برای کشور بسیار مضر است... باید از هر کار و اقدامی که موجب پایکوبی و جنجال دشمنان می‌شود، و دوستان را نیز ناراحت می‌کند، پرهیز شود.»

آیا احمدی‌نژاد برای رهبری شرطی گذاشته بود؟

دو روز بعد از بیانات سوم اردیبهشت‌ماه رهبری، امیرحسین ثابتی، از نویسندگان رجانیوز و فعال دانشجویی حامی جبهه پایداری، در پست رمزارد وبلاگش چیزی نوشت که به سرعت در رسانه‌های ضدانقلاب بازنشر شد.^{۱۲} ثابتی مدعی شد که احمدی‌نژاد در دیدار خصوصی هفتگی‌اش با رهبر، برای بازگشت به کارش شرط‌هایی گذاشته است. به نقل از این وبلاگ‌نویس این شرط‌ها عبارت بودند از انتصاب رحیم‌مشایی به عنوان معاون اول، برکناری سعید جلیلی از شورای عالی امنیت ملی و حیدر مصلحی از وزارت اطلاعات. چندی بعد جانشین رئیس اداره سیاسی سپاه به طور تلویحی شرط گذاشتن احمدی‌نژاد را تأیید کرد.^{۱۳}

پایان خانه‌نشینی؛ احمدی‌نژاد چه گفت؟

با وجود تعلل احمدی‌نژاد در اجرای خواست رهبری در «مصلحت مهم» وزارت اطلاعات، ایشان از وی و دولتش دفاع کرده بودند و منتقدین را به پایان دادن به هیاهوی رسانه‌ای خوانده بودند، اما عکس‌العمل احمدی‌نژاد برای طرفداران ولایت‌مدارش قابل قبول و منتظره نبود: تداوم ۹ روزه عدم حضور در سر کار و برگزاری جلسه هیئت دولت بدون مصلحی (به ادعای برخی رسانه‌ها)^{۱۴}.

رئیس‌جمهور در اولین جلسه دولت بعد از خانه‌نشینی ۹ روزه، ولایت فقیه را «راه امام زمان» خواند و گفت:^{۱۵}

«رهبر معظم انقلاب در طول دوره ریاست جمهوری بنده، همواره با روشن‌بینی، هوشمندی و دقت هرچه تمام‌تر کمک، مدیریت و هدایت می‌کنند و دولت همیشه از رهنمودهای ایشان بهره برده و البته هر اختلافی هم در چارچوب اندیشه و نظام ولایت فقیه قابل حل می‌باشد.»

اما رسانه‌های غربی و ضدانقلاب با سانسور این سخنان احمدی‌نژاد روی بخش دیگری از صحبت‌هایش تمرکز کردند:^{۱۶}

«یک رئیس‌جمهور قوی و مقتدر موجب عزت رهبری، کشور و به‌خصوص ملت می‌باشد. یک رئیس‌جمهور قوی می‌تواند بایستد، سپر باشد، دفاع کند، امور کشور را پیش برده و موجب عزت کشور شود. هر رهبر و مدیر جامعه‌ای نیز نیازمند بازوان پرتوان است، تجربه تاریخی حاکی از آن است که

^{۱۲} <http://www.rahesabz.net/story/36088/>

^{۱۳} http://www.19dey.com/akbar_vize/6392-.html

^{۱۴} <http://www.shafaf.ir/fa/pages/?cid=55299>

<http://www.khabaronline.ir/news-147955.aspx>

^{۱۵} <http://www.president.ir/fa/27972>

^{۱۶} به عنوان نمونه

^۹ <http://farsi.khamenei.ir/news-content?id=12219>

^{۱۰} <http://www.kayhan.ir/900205/2.htm#other204>

^{۱۱} <http://farsi.khamenei.ir/news-content?id=12346>

من چه وظیفه‌ای دارم؟ من صریحاً به حضرت آقا گفتم، اگر ببینم نظر شما است که باشد، ولی من نمی‌توانم با او کار کنم، آیا حق انتقاد و گفتن دارم؟ گفتند: بله، حتی به من هم [حق انتقاد] داری. گفتم: حق دارم اگر نتوانستم، حتی استعفا بدهم؟ گفتند: اگر خواستید. خوب یک زمانی به من دادند که تا آن زمان فکر کنم، یا استعفا بدهم یا می‌پذیرم، یا نمی‌پذیرم، آقا هر چه تدبیر کرد، این ضدولایت فقیه است»^{۱۸}؟

روایت‌های ضدانقلاب‌پسند و پایکوبی دشمنان

غلامرضا مصباحی‌مقدم در مصاحبه‌ای گفت که احمدی‌نژاد در مدت خانه‌نشینی‌اش با برخی افراد گفت و گوهایی داشته و طی آن گفته است که «من الآن ۳۵ میلیون رای دارم»^{۱۹}. پیش‌تر علیرضا زاکانی در یادداشتی در هفته‌نامه خود (پنجره) این موضوع را طرح کرده بود^{۲۰}. آیت‌الله عبدالنبی‌نمائی (نماینده ولی فقیه و امام جمعه کاشان) نیز علناً این مطلب را تکرار کرد و نکته دیگر را هم بر آن افزود: «در جلسه‌ای گفته بوده است که شش میلیون از آراء من به خاطر حمایت آقا کم شده است»^{۲۱}.

دفتر ریاست جمهوری سخنان آیت‌الله‌نمائی را تکذیب کرد^{۲۲}، اما این روایت بی‌سند به طور گسترده در رسانه‌های غربی و ضدانقلاب مانند بی‌بی‌سی، العربیه، کلمه و ... بازنشر شد و ضدانقلاب و غرب بهترین استفاده را در جهت القای «حاکمیت دوگانه» از آن برد. برای مثال بی‌بی‌سی در تحلیل مفصل با عنوان «نگاهی دیگر: تاریک‌خانه استبداد» به قلم ضدانقلاب خارج‌نشین، «اکبر گنجی» با اشاره به ماجرای خانه‌نشینی و نقل‌قول‌های حاشیه آن مانند قضیه رأی ۳۵ میلیونی، نوشت^{۲۳}:

«حکومت ولایت فقیه و روحانیت چه جاذبه‌ای دارد؟ مردم می‌بینند که ولی فقیه و روحانیت طرفدار او وقتی می‌خواستند احمدی‌نژاد را بالا کنند، او را نظر کرده امام زمان قلمداد می‌کردند و اینک که می‌خواهند او را پائین کنند، جن‌گیر و رمال به شمار می‌آورند».

همچنین ابوالحسن بنی‌صدر، که عملکرد احمدی‌نژاد را مکرراً به او تشبیه می‌کردند و از این رهگذر برای او تریبونی به وجود آوردند، در گفت و گویی با بی‌بی‌سی فارسی (۲۰ خرداد ۹۰) گفت:

حتی زمانی که بالاترین شخصیت‌های اعتقادی ما فاقد بازوان پرتوان بودند، اراده و منویات آن‌ها روی زمین باقی ماند و جاری نشد».

آن‌ها از این سخنان نتیجه‌گرفتند که منظور احمدی‌نژاد از قدرت‌مند بودن رئیس‌جمهور، ایستادن در برابر دستور رهبری است.

مصلحی از هفته بعد با دعوت احمدی‌نژاد در جلسات هیئت دولت شرکت کرد و امید می‌رفت که التهابات سیاسی و رسانه‌ای پایان یابد و منتقدین با پیروی از رهبری به انتقادات دلسوزانه و برادرانه اکتفا کنند، ولی این چنین نشد.

پس از این اتفاق، تا چند ماه سیل اتهامات از سوی برخی علما، فرماندهان نظامی، نمایندگان مجلس، شخصیت‌های سیاسی و رسانه‌ها علیه دولت سرازیر شد. نخبگان سیاسی، دینی و نظامی کشور به بهانه دفاع از ولایت و انتقاد از تأخیر در اجرای دستور ولی فقیه، بر خلاف دستور صریح ولی فقیه عمل کردند.

روایت‌هایی از احمدی‌نژاد در ایام خانه‌نشینی

در این دو - سه ماه علاوه بر تحلیل‌هایی که پیرامون فتنه جدید و هدف قرار گرفتن ولایت فقیه از سوی رئیس‌جمهور و اطرافیانش بیان می‌شد، برخی شخصیت‌های سیاسی نقل‌قول‌هایی هم از احمدی‌نژاد درباره خانه‌نشینی‌اش داشتند.

مرتضی آقاتهرانی (نماینده مجلس نهم و دهم، عضو جبهه پایداری و استاد اخلاق هیئت دولت) در سخنانی که اسفند ۹۰ منتشر شد^{۱۷} گفت:

«همین‌هایی که می‌گویند ایشان برای آقا شرط گذاشته، جلسه‌ای که بین حضرت آقا و ایشان خصوصی است و حتی بچه‌های دفتر ایشان هم نیستند، این گزارش را چه کسی برای شما آورد؟ از کجا خبر دارید؟ غیب می‌دانید؟»

وی با اشاره به ناراحتی شدید احمدی‌نژاد از نسبت ضدولایت فقیه شنیدن از قول رئیس‌جمهور درباره دیدارش با رهبری در ایام خانه‌نشینی چنین گفت:

«من صحبتی کردم، برداشتن وزیر از اختیارات من هست یا نیست، نمایندگان حق دخالت ندارند. یا درست یا غلط برمی‌دارم یا می‌گذارم. حضرت آقا باید نظر بدهند و باید عنایت شود. آقا هم یا موافقت می‌کنند یا مخالفت، از این دو حالت که بیرون نیست، اگر موافقت کردند که هیچ، اگر مخالفت کردند

¹⁸ <http://www.khabaronline.ir/news-151786.aspx>

¹⁹ <http://jahannews.com/vdcjvmevnuqem&z.fsfu.html>

²⁰ <http://alef.ir/vdcc0pqse2bqxo8.ala2.html?105946>

²¹ <http://www.president.ir/fa/28382>

²² http://www.bbc.co.uk/persian/iran/2011/06/110605_u03_ganji_ahmadinejad.shtml

¹⁷ <http://www.fardanews.com/fa/news/189359>

آیت‌الله مصباح یزدی از قدرت گرفتن مجدد «فراماسوئری» و «فتنه عمیق‌تر»ی که در پیش است گفت که «دیگر جایی برای اسلام و ولایت فقیه و ارزش‌های اسلام نخواهد گذاشت»^{۲۸}. و معتقد است که «ابلیس با تجربه چندین هزار ساله به کمک این‌ها آمده است»^{۲۹}.

حجت‌الاسلام و المسلمین مهدی طائب نیز که مدرس حوزه علمیه و عضو قرارگاه عمار است و همچنین برادر رئیس سازمان اطلاعات سپاه پاسداران نیز هست، دو ماه پس از خانه‌نشینی گفت که احمدی‌نژاد خود را «دولت ظهور» می‌داند، و به همین علت از دستور رهبری سرپیچی کرد و بعد از ابقای مصلحی استعفا نداد.^{۳۰}

حجت‌الاسلام و المسلمین مجتبی ذوالنور جانشین وقت نماینده ولی‌فقیه در سپاه پاسداران نیز پس از خانه‌نشینی، رفتار احمدی‌نژاد را «قهر و اخم و ناز و شروط» دانست که با ولایت‌مداری تعارض دارد، وی حمایت رهبری از احمدی‌نژاد را هم مانند حمایت امام از بنی‌صدر دانست.^{۳۱} وی سخنان رهبری در سوم اردیبهشت را تأکید بر خطر بزرگ جریان انحرافی عنوان کرد و گفت که احمدی‌نژاد قصد هزینه‌تراشی عامدانه برای نظام را داشت و به اکراه به خانه‌نشینی‌اش پایان داد.^{۳۲} ذالنور معتقد است که عدم اطاعت از ولی فقیه به این دلیل پیش آمد که دولت مدعی است از امام زمان دستور می‌گیرد و از رهبری نقل قول خصوصی می‌کند که «فتنه‌های عمیق‌تر و وسیع‌تری در راه است»^{۳۳}. علیرضا زاکانی، رئیس سابق سازمان بسیج دانشجویی و دبیر جمعیت رهپویان انقلاب اسلامی، چند ماه بعد از ماجرای عزل وزیر اطلاعات، این ماجرا را ناشی از قصد «جریان انحرافی» برای دست گرفتن وزارت اطلاعات دانست تا نظارتی بر «فعالیت‌های مشکوک و مفسده‌آمیز» آن‌ها نباشد^{۳۴} و «پرونده‌های سنگین» اعضای خود را از وزارت اطلاعات خارج کند.^{۳۵} وی که مدیرمسئول هفته‌نامه پنجره و سایت خبری تحلیلی جهان‌نیوز نیز هست، این ماجرا را «گردنه‌ای خطرناک و سخت» معرفی کرد.^{۳۶}

حسین شریعتمداری، مدیر مؤسسه کیهان، ماجرای عزل و ابقای وزیر اطلاعات را «آزیر خطری که از ورود دزد خبر می‌دهد» تفسیر کرد^{۳۷} و با انتقاد از تأخیر در پذیرش ابقای مصلحی، پرسید: «به ولی‌فقیه اعتقاد ندارید یا به امام زمان (عج) و یا خدای نخواسته به هیچکدام»^{۳۸}!

^{۲۸} <http://www.rasanews.ir/TextVersion/Detail/?Id=104967&Serv=25>

^{۲۹} <http://mesbahyazdi.ir/node/3190>

^{۳۰} <http://www.rasanews.ir/NSite/FullStory/News/?Id=106270>

^{۳۱} <http://www.aftabnews.ir/vdciwuaazt1apz2.cbct.html>

^{۳۲} <http://khabaronline.ir/news-148453.aspx>

^{۳۳} نقل‌قول‌های مختلفی از این جلسه شده است که به دلیل محتوای تند آن بوده است:

<http://old.mehrnews.com/fa/NewsDetail.aspx?NewsId=1340397>

<http://www.hawzahnews.com/news/88555>

<http://www.boursenews.ir/fa/pages/?cid=49894>

^{۳۴} <http://www.farsnews.com/newstext.php?nn=9004050337>

<http://www.tabnak.ir/fa/news/173663>

^{۳۵} <http://www.mashreghnews.ir/fa/news/115701>

^{۳۶} <http://www.rasanews.ir/NSite/FullStory/News/?Id=105309>

^{۳۷} <http://www.farsnews.com/newstext.php?nn=9002240027>

«دعوی آقای احمدی‌نژاد و آقای خامنه‌ای، اعلان ورشکست ولایت فقیه است... سی سال پیش تقابل میان حاکمیت مردم بوده و ولایت فقیه، حالا این تقابل یک بن‌بستی را بیان می‌کند»^{۳۳}.

و این همان نتیجه تلخی بود که رهبری برای اختلاف‌افکنی و بزرگنمایی مسأله خانه‌نشینی پیش‌بینی کرده بود و شخصیت‌های سیاسی و رسانه‌ای را از آن منع کرده بود؛ منعی که به بهانه حمایت از ولایت فقیه زیر پا گذاشته شد.

رهبری چه گفت؟ سیاست‌مداران چه کردند؟

سخنان رهبری در سوم و چهارم اردیبهشت‌ماه پیرامون این ماجرا چند نکته مهم در بر داشت:

- شکاف در جمهوری اسلامی، حاکمیت دوگانه و گوش نکردن حرف رهبری توسط رئیس‌جمهور تحلیلی نادرست و بی‌پایه است و حاصل القانات دشمنان است.
- دولت مشغول تلاش و فعالیت است و به این علت مردم و رهبری طرفدار دولت‌اند.
- دخالت رهبری در موضوع عزل وزیر اطلاعات برای جلوگیری از فوت شدن مصلحتی بزرگ بوده است.
- موضوع عزل و ابقای وزیر اطلاعات مسأله مهم و ریشه‌ای نیست.
- رسانه‌ها و شخصیت‌های سیاسی کشور با بزرگنمایی این مسأله به آشفتگی کمک نکنند.
- رهبری خود اجازه انحراف در حرکت به سوی آرمان‌ها را نخواهند داد.
- رفتار رسانه‌های داخلی در این موضوع اختلاف‌انگیز و خلاف مصلحت بوده است.

برخلاف این موارد، منتقدین اصولگرای دولت، به گونه‌ای دیگر عمل کردند. اظهارات برخی از شاخص‌ترین این شخصیت‌ها را در ادامه می‌خوانید:

آیت‌الله محمدتقی مصباح یزدی در دو ماه پس از ماجرای خانه‌نشینی، طی بیش از شانزده سخنرانی، این‌گونه تفسیر کردند که دلیل سرپیچی از دستورات رهبری، ادعای دستور گرفتن «جریان انحرافی» از امام زمان است.

ایشان که عضو مجلس خبرگان، مدیر مؤسسه آموزشی پژوهشی امام خمینی و از اندیشمندان فلسفه اسلامی و فقه سیاسی هستند، در این ایام با اشاره به عجیب بودن رفتارهای احمدی‌نژاد، از سحر شدن وی به دست مشایی سخن گفت^{۳۴}. این مطلب در رسانه‌های خارجی بازتاب پیدا کرد^{۳۵}.

خطر ظهور «علی‌محمد باب» جدیدی به پشتوانه دولت^{۳۶} از دیگر سخنان ایشان است و این توضیح که ادعای ارتباط با امام زمان و دستور گرفتن از وی، دلیل و بهانه عدم اطاعت «این شیاطین» از ولی فقیه زمان و تضعیف وی است^{۳۷}.

^{۲۳} http://www.bbc.co.uk/persian/iran/2011/06/110618_110_30khordad60_banisadr_interview.shtml

^{۲۴} <http://www.khabaronline.ir/detail/150858/>

^{۲۵} <http://www.tabnak.ir/fa/news/164994>

^{۲۶} <http://www.farsnews.com/newstext.php?nn=9002211275>

^{۲۷} <http://khabaronline.ir/news-155068.aspx>

آزمون ولایت‌مداری؛ ماجرای ۹۹ نفر

رهبر انقلاب در سخنان سوم اردیبهشت خود درباره عزل و ابقای وزیر اطلاعات و اختلاف نظرشان با احمدی‌نژاد گفته بودند: «این، مسئله مهمی نیست، نظائرش هم اتفاق می‌افتد». یکی از این نظائر پندآموز در تاریخ انقلاب، داستان ۹۹ نفر و اختلاف امام خمینی و رئیس‌جمهور وقت بر سر نخست‌وزیر است.

آیت‌الله خامنه‌ای به دلیل برخی اختلافات، قصد داشت در دور دوم ریاست جمهوری، میرحسین موسوی را به عنوان نخست‌وزیر به مجلس معرفی نکند و این موضوع را با امام شرط کرده بود.^{۴۱} اما حمایت امام - پس از انتخابات - از موسوی به دلیل اصرار کارشناسان بر اثر این موضوع بر مسئله جنگ، باعث شد که انتخاب نخست‌وزیر یک ماه و نیم به درازا بکشد. آیت‌الله خامنه‌ای در این یک و نیم ماه سعی داشتند نظر مثبت امام به میرحسین موسوی را تغییر دهند.^{۴۲ ۴۳ ۴۴}

امام اختلاف خود با رئیس‌جمهور را علنی کردند و ضمن بیان این‌که برای نخست‌وزیری موسوی حکم حکومتی صادر نمی‌کنند، انتخاب نکردن وی را «خیانت به اسلام» عنوان کردند.^{۴۵} گرچه این بیان، حکم صریح نبود، اما آیت‌الله خامنه‌ای آن را حکمی ضمنی تلقی کرد و از روی ولایت‌مداری، موسوی را به عنوان نخست‌وزیر پیشنهادی به مجلس معرفی کرد. با این وجود در رأی‌گیری مجلس، ۹۹ نفر به وی رأی منفی دادند. پس از این ماجرا حامیان موسوی به این ۹۹ نفر در حجمی وسیع در روزنامه‌ها، نسبت «اسلام آمریکایی» و «ضدولایت‌فقیه» می‌دادند. آیت‌الله خامنه‌ای پس از چند ماه در واکنش به این هیاهوی رسانه‌ای از این ۹۹ نفر صریحاً حمایت کردند و منتقدین را مورد اعتراض جدی قرار دادند.

دستگیری گسترده دولتی‌های منسوب به جریان انحرافی

این فضا سازی‌ها به دستگیری گسترده و بازجویی برخی دولتی‌ها انجامید. این دستگیری و بازجویی‌ها با حکم دادستانی و به دست سپاه پاسداران انجام شد. سردار محمدعلی جعفری فرمانده سپاه پاسداران اوایل تیرماه ۹۰ گفت^{۴۶}:

«با توجه به این‌که سپاه ضابط قوه قضائیه است و همچنین به دلیل این‌که پرونده برخورد با جریان انحرافی دارای پیچیدگی‌های خاصی است، به صلاح دید قوه قضائیه سپاه اقدام به دستگیری و بازداشت این افراد نموده است.»

حجت‌الاسلام حمید رسایی، نماینده مجلس، عضو شاخص جبهه پایداری و مدیرمسئول هفته‌نامه ۹ دی نیز در همان ایام، خانه‌نشینی را «کودتا»ی مشایی علیه احمدی‌نژاد دانست و گفت که احتمالاً وی احمدی‌نژاد را ترور می‌کند.^{۴۷}

همان‌طور که از نمونه‌های بالا برمی‌آید، تحلیل‌ها و خبرهای شخصیت‌ها و رسانه‌های داخلی از زمان خانه‌نشینی تا دو ماه بعد، محورهای زیر را پی‌گیری می‌کرد که در تقابل کامل با بیانات رهبری بود: رئیس‌جمهور با تحریک مشایی حرف رهبر را گوش نکرده است و قصد مقابله با رهبری را دارد.

رئیس‌جمهور خانه‌نشین شده است و به مسائل مملکت و مشکلات مردم بی‌توجهی می‌کند. دخالت رهبری در موضوع عزل مصلحی مسأله‌ای بسیار مهم و ریشه‌ای است که از خطرات جریان انحرافی خبر می‌دهد.

رهبری به طور تلویحی وجود جریان انحرافی را تأیید کرده و گفته که جلوی آن را می‌گیرد. جریان انحرافی مدعی است که از امام زمان دستور می‌گیرد و از ولی‌فقیه اطاعت نمی‌کند. این جریان ولایت‌فقیه را هدف گرفته است.

فتنه‌ای سهمگین‌تر از فتنه ۸۸ در راه است که به دست جریان انحرافی به پا می‌شود. همان‌طور که بنی‌صدر در برابر امام سرکشی کرد و برکنار شد، احمدی‌نژاد هم در برابر رهبری سرکشی می‌کند.

حمایت رهبری از احمدی‌نژاد مانند حمایت‌های اولیه امام از بنی‌صدر است.

...

رهبری: نظرات من تنها همین‌هاست که صریحاً می‌گویم

شخصیت‌هایی که سخنانشان مرور شد، ارتباط نزدیکی با رهبری دارند، رهبری از آن‌ها تقدیر کرده است و یا خود منصوب رهبری‌اند. به همین دلیل ممکن است این گمان به وجود آید که رهبری آن‌ها را مأمور روشنگری و برخورد با «انحراف» کرده است و در جلسات خصوصی نظرات صریح‌تری درباره موضوع را با آن‌ها در میان گذاشته است. اما رهبری پیش‌تر این احتمال را رد کرده است:

«مبادا کسی تصور کند که رهبری یک نظری دارد که برخلاف آنچه که به عنوان نظر رسمی مطرح می‌شود، در خفا به بعضی از خواص و خلصین، آن نظر را منتقل می‌کند که اجرا کنند؛ مطلقاً چنین چیزی نیست. اگر کسی چنین تصور کند، تصور خطائی است؛ اگر نسبت بدهد، گناه کبیره‌ای انجام داده. نظرات و مواضع رهبری همین است که صریحاً اعلام می‌شود؛ همین است که من صریحاً اعلام می‌کنم.»^{۴۸}

⁴¹ <http://rajanews.com/Detail.asp?id=87119>

⁴² برای مطالعه این خاطرات به آدرس‌های زیر مراجعه کنید

<http://www.hashemirafsanjani.ir/category/۱۳۶۴/سال‌ها?page=11>

<http://300second.blogfa.com/post-365.aspx>

<http://ebrat.ir/?part=news&inc=news&id=31955>

⁴³ <http://www.tabnak.ir/pages/?cid=9701>

⁴⁴ <http://farsi.rouhollah.ir/library/sahifeh?volume=19&tid=194>

⁴⁵ <http://rajanews.com/Detail.asp?id=87119>

⁴⁶ <http://www.tabnak.ir/fa/news/174976>

³⁷ <http://www.kayhan.ir/900130/2.htm#other201>

³⁸ <http://www.kayhan.ir/900225/2.htm#other204>

³⁹ <http://www.farsnews.com/newstext.php?nn=9003022843>

⁴⁰ <http://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=9925>

همه‌تان بصیرید، آگاهید، لاید از جریان‌ات خبر دارید و الان همین اوضاعی را که توی کشور هست، می‌بینید که متأسفانه این علیه آن، آن علیه این؛ و دستگاه‌های خارجی چه خوشحالی‌ای می‌کنند؛ تحلیل می‌گذارند رویش؛ بله، بینشان اختلاف افتاد، نابود شدند، از بین رفتند؛ آرزوهای خودشان را هم مرتباً تکرار می‌کنند. خب، پیدا است که این مسئله نقطه ضعف ماست. نباید بگذاریم این نقطه ضعف ادامه پیدا کند یا افزایش پیدا کند... اگر هو و جنجال وارد شد، حرف منطقی را هم خراب خواهد کرد. ممکن است چهار نفر جذب شوند، اما چهار نفر آدم هوشمندتر دفع می‌شوند»^{۴۹}.

به عنوان نمونه حجت‌الاسلام مجتبی ذوالنور که جانشین وقت رئیس اداره عقیدتی سیاسی سپاه پاسداران بود، قبل و بعد از این سخنان رهبری، انتقادات تند و نسبت‌های جنجالی‌ای به رئیس‌جمهور و اطرافیانش می‌داد که در رسانه‌های ضدانقلاب بازتاب مفصلی پیدا می‌کرد. پیش‌تر به بخشی از این سخنان اشاره شد.

سؤال از احمدی‌نژاد؛ بهانه نبش قبر خانه‌نشینی

۲۴ اسفند ۹۰، احمدی‌نژاد برای طرح سؤال نمایندگان و پاسخ‌گویی به مجلس رفت، این طرح که از سال ۸۶ از سوی منتقدین اصلاح‌طلب و اصولگرای مجلس پیگیری می‌شد، هر بار با اشاره‌های آشکار و پنهان رهبری به حاشیه می‌رفت، اما پس از قضیه خانه‌نشینی به مرحله اجرا درآمد. علی‌مطهری از طرف نمایندگان مجلس، از رئیس‌جمهور برای آن‌چه «مقاومت ۱۱ روزه در مقابل حکم حکومتی رهبری» خواند توضیح خواست^{۵۰}، و به این بهانه بار دیگر موضوع حاکمیت دوگانه رسانه‌ای شد.

تعلل در اجرای فرمان رهبری پس از آن‌که صادر شد، به خصوص در زمانی که علنی شده باشد و باعث التهاب جامعه و القای نافرمانی شود، با ولایت‌مداری در تعارض است، اما این خطای غیرقابل توجیه مجوزی برای توهین و تهمت و بی‌انصافی رسانه‌ها و شخصیت‌های سیاسی نبوده و نیست.

برای بررسی بیشتر موضوع، از جمله مشروح اظهارات منتقدین و رسانه‌ها در ایام خانه‌نشینی، مشروح ماجرای ۹۹ نفر، بحث‌هایی در باب مرزهای ولایت‌مداری و ضدیت با ولایت فقیه و ... به متن کامل این گزارش روی سایت brotoush.com مراجعه کنید.

آیت‌الله نمازی در سخنانی که پیش‌تر ذکر شد، مدعی شده بود که فرمانده سپاه درخواست بازداشت مشایب را از رهبری کرده است که این درخواست با مخالفت ایشان مواجه شده است. این مطلب از طرف بیت رهبری و سپاه پاسداران تکذیب شد^{۴۷}.

رهبری: سپاه سرگرم کارهای مضر و جنجال نشود

رهبر انقلاب پیش‌تر در ۱۴ خرداد ۹۰ گفته بودند:

«اگر بخواهیم به نام انقلابی‌گری و رفتار انقلابی، امنیت را از بخشی از مردم جامعه و کشورمان سلب کنیم، از خط امام منحرف شده‌ایم. در کشور آراء و عقاید مختلفی وجود دارد. اگر چنانچه یک عنوان مجرمانه‌ای بر یک حرکتی، بر یک حرفی منطبق شود، این عنوان مجرمانه البته قابل تعقیب است؛ دستگاه‌های موظف باید تعقیب کنند و می‌کنند؛ اما اگر عنوان مجرمانه‌ای نباشد، کسی است که نمی‌خواهد براندازی کند، نمی‌خواهد خیانت کند، نمی‌خواهد دستور دشمن را در کشور اجرا کند، اما با سلیقه سیاسی ما، با مذاق سیاسی ما مخالف است، ما نمی‌توانیم امنیت را از او دریغ بداریم»^{۴۸}.

رهبری یک‌ماه بعد و پس از دستگیری‌هایی که ذکر شد نیز، در دیدار با فرماندهان سپاه، این نهاد را از «کارهای غیرمفید و مضر» و «هو و جنجال و اختلافات سیاسی» بازداشتند:

«مراقب باشیم دستگاه‌های انقلاب سرشان گرم کارهای غیرمفید و احیاناً مضر در این حرکت پیش‌رونده نشود، که یکی از این‌ها، همین مسئله اختلافات است، که من اگر روی این‌ها تکیه می‌کنم، به خاطر این است یک وقت هست که یک جریانی در مقابل انقلاب می‌آید قد علم می‌کند به قصد کوبیدن انقلاب، خب، وظیفه هر کسی است که دفاع کند... کما این‌که در سال ۸۸ دیدید این کار اتفاق افتاد. یک وقت این است قضیه، یک وقت نه، قضیه، قضیه ایستادگی در مقابل یک حرکت براندازانه و اینچنین نیست؛ اختلاف نظر، اختلاف سلیقه، اختلاف عقیده احیاناً است. این‌ها را بایستی هرچه ممکن است فرو کاست. این جور چیزها را هرچه ممکن است باید کم کرد. مشتعل کردن این اختلاف نظرها مضر است.

... من با حرکت روشن‌گرانه از سوی هر کسی، از سوی هر نهادی، هیچ مخالفتی ندارم، بلکه علاقه‌مندم و معتقدم به مسئله تبیین. یعنی اصلاً جزو راهبردهای اساسی کار ما از اول، مسئله تبیین بوده است. تبیین لازم است؛ اما این معنایش این نیست که ما به اختلافات درونی، هی دامن بزنییم. مراقب باشید. این را همه باید مراقب باشند؛ به‌خصوص سپاه. سپاه مراقب باشد. در جریان‌های سیاسی، در جریان‌های گوناگون فکری و سلیقه‌ای مطلقاً مشتعل کردن فضا مناسب نیست. حالا شماها الحمدلله

⁴⁹ <http://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=12857>

⁵⁰ <http://www.asriran.com/fa/news/205807>

⁴⁷ farsi.khamenei.ir/news-content?id=12580

<http://www.irna.ir/NewsShow.aspx?NID=30413902>

⁴⁸ <http://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=12595>

ديدار
بامرتاض
۴۰۰ ساله

اتهام جن‌گیری و رمالی کی طرح شد؟

اوائل سال ۸۸، میرحسین موسوی، احمدی‌نژاد و دولت را به «خرافه‌گرایی» و «رمالی» متهم کرد.^۱ این اتهام به دفعات از سوی اصلاح‌طلبان شنیده شد. ابتدا احمدی‌نژاد این اتهام را تکذیب کرد (۸۸/۳/۲۰)^۲ و سپس رهبر معظم انقلاب در نماز جمعه ۲۹ خرداد ضمن تکذیب این اتهام، طرح این موضوع را «خجالت‌آور»، «فحاشی» و «زیرپا گذاشتن «قانون و اخلاق و انصاف» دانستند.^۳

چند هفته بعد از این بیانات رهبری و در اوج جنجال‌های مربوط به معاون اولی مشایی، علیرضا زاکانی (نماینده تهران) تلویحاً همان اتهامات را به دولت وارد کرد و گفت که مشایی و اطرافیانش به «خرافه‌گرایی» دچار اند. وی ادعای ارتباط با مرتاض‌ها و رمال‌ها را در عبارت «خط‌گیری از کسانی که به هیچ وجه مورد تأیید بزرگان دینی و مبتنی بر اصول و عقاید مذهبی ما نیستند و رفت و آمدهای مشکوک به خارج از کشور به‌دنبال مددگیری از برخی خرافات» تکرار کرد.^۴

دو روز بعد (۳ مرداد)، پس از نامه رهبری برای برکناری مشایی و استعفا دادن وی، رهبر معظم انقلاب با اشاره به «قضایای سه چهار روز اخیر» گفتند:

«به کسی نباید بیهوده تهمت زد؛ کسی را نباید به خاطر یک امر، از همه آن چیزهایی که صلاحیت محسوب می‌شود، انسان او را نفی بکند. با انصاف باید بود؛ با انصاف باید عمل کرد؛ با انصاف باید حرف زد. خدای متعال در مورد دشمنان می‌گوید: «و لا یجرمنکم شتآن قوم علی الا تعدلوا اعدلوا هو اقرب للتقوی»؛ اگر با کسی دشمنید، این دشمنی موجب نشود که نسبت به او بی‌انصافی کنید، بی‌عدالتی کنید؛ حتی نسبت به دشمن؛ حالا آن که دشمن هم نیست. بی‌عدالتی‌ها را همه کنار بگذارند؛ بی‌انصافی‌ها را همه کنار بگذارند.»^۵

روز بعد (۴ مرداد) جهان‌نیوز (وابسته به علیرضا زاکانی) خبری با عنوان «جزئیاتی از ارتباط یک مقام ارشد با مرتضی هندی» را روی خروجی فرستاد. در این خبر «یکی از مقامات ارشد کشور» به ارتباط با مرتضی ۴۰۰ ساله هندی متهم شده بود. بنابر خبر یاد شده، این مقام ارشد کشور طی سفرهای متعدد به هند، برای «پیش‌بینی تحولات جهان و بعضاً ایران» با مرتضی یادشده دیدار کرد است. همچنین وی «دیدارهای بسیار

^۱ سخنرانی ورزشگاه شهید دستغیب شیراز (۲۲ اردیبهشت)، مناظره با احمدی‌نژاد (۱۳ خرداد) و همچنین فیلم تبلیغاتی

<http://www.aftabnews.ir/vdchi-n6.23n6kdftt2.html>

<http://old.mehrnews.com/fa/NewsDetail.aspx?NewsId=890784>

<http://rajanews.com/detail.asp?id=31661>

^۲ <http://farsnews.com/newstext.php?nn=8803200639>

^۳ <http://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=7190>

^۴ <http://jahannews.com/vdcay6nm.49nae15kk4.html>

^۵ <http://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=7501>

اصلاً این منطق باطل است. **جبهه باطل جبهه حق را متهم به سحر و جادو می‌کند. پیامبران به سحر و جادو متهم بودند. اولیاء و اوصیاء متهم به سحر و جادو بودند. چون اصلاً مردم نروند پیش این‌ها^۸.**

چند هفته بعد (۲۰ مرداد)، مشایی در مصاحبه با ایرنا^۹، ضمن تکذیب دوباره مطالب منتشر شده درباره مرتاض هندی، نسبت سحر و جادو دادن به دیگران را روش مخالفان اسلام دانست. وی گفت که باید به صورت منطقی و علمی، سخنان طرف مقابل را نقد کرد. مشایی گفت:

«شما چرا این قدر دستتان در دین خالی است که اگر مشایی سحر می‌کند، آن را باطل نمی‌کنید و چرا می‌ترسید؟ یعنی بین شما یک نفر هم پیدا نمی‌شود بتواند سحر مشایی را باطل کند و احمدی‌نژاد را از سحر نجات دهد؟ پس در همه این سال‌ها چه کار می‌کردید؟ چه خواندید؟ چه قدر عبادت کردید^{۱۰}؟»

رهر معظم انقلاب پیش‌تر، در دیدار اعضای مجلس خبرگان (۱۹ اسفند ۸۹) چنین توصیه کرده بودند:

«من به بزرگان هم نصیحتی بکنم... مواضع درست گرفتن، حرف درست زدن، تحت تأثیر خبرهای دروغ قرار نگرفتن، این هم وظیفه است. هزاران نفر در نظام اسلامی دارند محض رضای خدا زحمت می‌کنند و تلاش می‌کنند و شب و روز خودشان را می‌کشند، برای این‌که طبق حرکت اسلامی یک کاری انجام بگیرد، نظام اداره شود، وظائف بسیار سنگین انجام بگیرد؛ اما انسان یک خبر دروغی را بشنود، بنا کند همه این‌ها را زیر سؤال بردن - مسئولین دولتی را، دیگران را، دیگران را - این هم مصلحت نیست، این هم خلاف است^{۱۱}».

رئیس‌جمهور سحر شده است!

اوائل اردیبهشت ۹۰ و در اوج درگیری‌های سیاسی مربوط به عزل و ابقای وزیر اطلاعات و خانه‌نشینی احمدی‌نژاد، نسبت دادن خرافه‌گرایی، رمالی و جن‌گیری به دولت شدت گرفت و از زبان بسیاری از شخصیت‌های سیاسی و دینی کشور تکرار شد. سیل این اتهامات با استفاده از کلیدواژه «جریان انحرافی» منتشر می‌شد. اما عجیب‌ترین این نسبت‌ها، ادعای سحر شدن احمدی‌نژاد بود.

منظم» با برخی «افراد عجیب و غریب» در ایران داشته است که که گرایشات مشابهی با مرتاض هندی دارند^۱. در متن این مقام ارشد یادشده معرفی نشده بود.

«آقای مشایی! ملاقات با مرتاض زرتشتی واقعیت دارد؟» عنوان خبری بود که یک روز بعد خبرآنلاین منتشر کرد و جهان‌نیوز آن را بازنشر داد^۲. خبرآنلاین از مشایی پرسیده بود: «آیا واقعیت دارد که اطلاعات دولتی را به این فرد (مرتاضی ایرانی الاصل و زرتشتی مسلک در هند) منتقل می‌کنید و از او رهنمود می‌گیرید؟ آیا درست است که در مرز پاکستان با افراد رمال و جن‌گیر و دعانویس ارتباط مستمر دارید؟»

مشایی چه واکنشی نشان داد؟

مشایی، اواسط سال ۸۹، زبان به پاسخ‌گوئی گشود. وی در جمع گروهی از طلاب و روحانیون (۲۹ تیر ۸۹) گفت که فقط دو بار به هند رفته است و توضیحاتی درباره همراهان و برنامه‌های این سفرها ارائه کرد. او در صحبت‌هایش چنین گفت:

«من که ملاقاتی با مرتاض ۴۰۰ ساله نداشتم و فکر می‌کنم اصلاً مرتاض ۴۰۰ ساله یک قصه است و یک دروغ است. اصلاً مرتاض ۴۰۰ ساله کیست؟ ... شخصی آمده خدمت دکتر احمدی‌نژاد گفته که فلان شخصیت بسیار ارزشمند گفته که می‌گویند مشایی احمدی‌نژاد را سحر کرده است. برای من عجیب است که جامعه ما چگونه ظرفیت دارد که این حرف‌ها را بپذیرد. من یک روز خدمت حضرت آیت‌الله خزعلی عرض کردم گفتیم حاج آقا! ما تا به حال جبهه دین، دیانت، تفکر شیعی، تفکر اسلامی، طرف ایمان، طرف خدا، طرف مقابل را به سحر متهم کرده است؟ برعکس این بوده است. این طرف شیطان و طرف باطل است که طرف من را متهم به سحر می‌کند. چرا این‌طوری است؟ دلیلش روشن است چون کسی که می‌گوید فلانی ساحر است قصدش این است که بگوید اصلاً گوش نده، ببین، نرو، وگرنه اگر آدم حق باشد که این‌گونه نیست... الآن هم می‌گوییم. جبهه حق، حق ندارد نباید راه را برد. چون یک سری آدم‌هایی که آن طرف خط ایستاده‌اند، شما خط را قطع کنید و بحث و گفت و گو را قطع کنید آن‌ها همان‌طور به‌حالشان می‌مانند. باید به آن‌ها فرصت بدهی تا ببینی حق چیست و باطل چیست و حضرت آیت‌الله خزعلی هم تأیید فرمودند. مشایی باطل است؟ خوب بیایید بحث کنیم. اگر تو حق هستی چرا می‌گویی این سحر می‌کند؟ تو که حق نداری این را بگویی. تو باید بیایی بشنوی که مشایی چه می‌گوید؟ دین ما در برابر سحر مگر شکست خورده است؟ یعنی ما در برابر سحر ناتوانیم؟ قدرت نداریم؟ نور خدا در سحر هضم می‌شود؟ این چه منطقی است؟ اگر وقت کردیم من دلیلش را می‌گویم.

⁸ <http://www.mashreghnews.ir/NSite/FullStory/News/?Id=831>

⁹ <http://www.afkarnews.ir/vdcf.1dyiw6dixgiaw.html>

^{۱۰} لینک اصلی این خبر از خبرگزاری ایرنا حذف شده است!

<http://irna.ir/NewsShow.aspx?NID=43770>

و این مصاحبه ۱۰ ماه بعد (۷ خرداد ۹۰) در برخی رسانه‌های منتقد دولت به عنوان جدید مشایی بازنشر شد!

<http://www.afkarnews.ir/vdcf.1dyiw6dixgiaw.html>

¹¹ <http://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=11622>

^۱ جالب این‌جاست که سایت جهان‌نیوز، چند سال بعد (احتمالاً بعد از تابستان ۹۰) خبر «جزئیاتی از ارتباط یک مقام ارشد با مرتاض هندی» را از روی سایت خود حذف کرد ولی لینک این خبر هنوز در برخی سایتها مانند آفتاب نیوز وجود دارد. لینک قبلی خبر در سایت جهان‌نیوز، و لینک فعلی خبر در سایت آفتاب نیوز:

<http://www.jahannews.com/vdcf00d1.w6dy0agiw.html>

<http://aftabnews.ir/vdcf00d1.w6dy0agiw.html>

⁷ <http://jahannews.com/vdcaymnm.49nao15kk4.html>

می‌کنند. زن و شوهرها سر هر قضیه‌ای که دعوا می‌کنند، می‌گویند جادو شده. حرف عامیانه‌ای بود که بگویم لابد او را جادو کرده‌اند. حرفی نبود که بشود همه جا زد، مضافاً بر این‌که ما خودمان هم اهل این کارها نبودیم. نه پدرمان جادوگر بود، نه خودمان این‌کاره بودیم.

بعد روی کارها و حرف‌های شخص جنجال‌آفرین حساس شدیم، دیدیم خیلی حرف‌های بوداری است و اصلاً حرف‌های ساده‌ای نیست. بنده روز به روز احساس کردم که خطر بسیار عظیمی در این جریان نهفته است و تلاش زیادی در این راه شده. عقم نمی‌رسید که آیا هیپنوتیزم است، سحر است، ارتباط با مرتاضین است؟ بنده این‌جور چیزها را بلد نیستم، ولی می‌دانستم که در این قضیه، چیزی غیرطبیعی وجود دارد. دیدیم که این شخص مسئله‌دار، این آقا را مسخر کرده و او توی مشتش هست.

البته قرائن فراوانند و خود شما بیشتر از ما اطلاع دارید که حتی تأثیر نگاه و برخورد و آثار طلسمات و چیزهایی از این قبیل در کار است. البته این‌ها همه مسموعات هستند و بنده به چشم خودم ندیده‌ام.^{۱۱}»

به غیر از آیت الله مصباح یزدی که دو بار دیگر (۸ و ۱۲ خرداد^{۱۷}) هم به این موضوع اشاره کرد، افراد دیگری هم در همان ایام از رابطه جریان انحرافی با رمال‌ها و جن‌گیرها سخن گفتند، از جمله: حسین فدایی (نماینده مجلس هشتم)^{۱۸}، حجت‌الاسلام والمسلمین مجتبی ذوالنور(جانشین وقت نماینده ولی‌فقیه در سپاه پاسداران)^{۱۹}، حمیدرضا مقدم‌فر (مدیرعامل وقت خبرگزاری فارس و معاون فرهنگی سپاه)^{۲۰}، حجت‌الاسلام و المسلمین علی فلاحیان (وزیر اطلاعات دولت هاشمی)^{۲۱}، محمدحسین صفار هرنندی (وزیر برکنار شده ارشاد دولت نهم و مشاور فرمانده سپاه)^{۲۲}.

رهبر معظم انقلاب پیش‌تر از فضای «سوءظن و بدگمانی» و پذیرش و انتشار اتهامات انتقاد کرده بودند:

«این‌که متأسفانه باب شده که روزنامه و رسانه و دستگاه‌های گوناگون ارتباطی - که امروز روزه‌روز هم بیشتر و گسترده‌تر و پیچیده‌تر می‌شود- روشی را در پیش گرفته‌اند برای متهم کردن یکدیگر، این چیز خوبی نیست؛ این چیز خوبی نیست، دل ما را تاریک می‌کند، فضای زندگی ما را ظلمانی می‌کند. هیچ منافات ندارد که گنه‌کار تاوان گناه خودش را ببیند، اما فضا، فضای اشاعه گناه نباشد؛ تهمت زدن، دیگران را متهم کردن به شایعات، به خیالات. همین‌جا من این را هم بگویم: این‌که در دادگاه‌ها - که در تلویزیون هم پخش می‌شد - از قول یک متهمی چیزی راجع به یک کس دیگری گفته می‌شود، من

هفتم اردیبهشت، مرتضی نبوی (عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام و قائم‌مقام جامعه اسلامی مهندسین) گفت که استفاده جریان انحرافی از سحر و جادو و بهره‌گیری از ماورای طبیعت «می‌تواند دور از ذهن باشد» و «خود این‌ها بعضاً مدعی چنین ارتباطاتی شدند؛ یعنی منکر نبودند»^{۱۲}.

وی چند روز بعد (۱۲ اردیبهشت) درباره ارتباط جریان انحرافی با «انسان‌های شیطان‌صفت و جنیان کافر تأثیرگذار در ذهن و فکر افراد» گفت: «شاید این جریان منحرف نیز با این موجودات رابطه داشته باشند ... این‌ها می‌خواهند مکتب ایرانی را رواج دهند و یا به کافران و اجنه دست یابند؛ این‌ها گرفتار انحرافات عقیدتی، سیاسی، اجتماعی و اقتصادی هستند»^{۱۳}.

نبوی روز بعد نیز گفت که جریان انحرافی به افراد توانمند در زمینه «جن‌گیری و کمک گرفتن از آن‌ها» متوسل شده‌اند و حمایت رئیس‌جمهور را هم برای این کار جلب کرده‌اند. وی گفت:

«در خبری شنیدم که یکی از این افراد را دستگیر کرده بودند. این شخص با چشمان بسته اسم و اسم پدر و مادر هرکسی را که به او وارد می‌شد می‌گفت»^{۱۴}.

۲۱ اردیبهشت، آیت‌الله صادق آملی لاریجانی (رئیس قوه قضاییه) گفت که جریان انحرافی «جن‌گیری و رمالی» می‌کند. وی نسبت‌های دیگری نیز به این گروه داد:

«متأسفانه عقیده این‌ها این‌گونه است که در روابط با نامحرم آزادند، در تماس با روشنفکران سکولار و گاه ملحد و پریدن با آن‌ها آزاد هستند، در رجوع به جن‌گیر و رمال آزادند، با دراویش آزادند، آیا این است حدود الهی؟ این است حرمت الهی؟ ... این جریان انحرافی در حالی که جن‌گیری و رمالی را روشنفکری جا می‌زنند در کم‌رنگ کردن نقش عالمان دینی و متخصصان علوم حقه تلاش می‌کنند»^{۱۵}.

چند روز بعد (۲۴ اردیبهشت) اظهارات آیت‌الله محمدتقی مصباح یزدی (عضو مجلس خبرگان و مدیر مؤسسه آموزشی پژوهشی امام خمینی) منتشر می‌شود که معتقد است «شیفتگی» احمدی‌نژاد به مشایی به آن دلیل است که «سحر» شده است. وی گفته بود:

«یک وقتی به برخی از دوستان نزدیکم گفتم که بیش از ۹۰ درصد معتقدم که او سحر شده است! این وضعیت اصلاً طبیعتاً نیست. هیچ آدم عاقلی چنین کارهایی نمی‌کند، مگر آن‌که اختیار از او سلب شده باشد. این کارها هیچ توجیهی ندارند... اما گفتن این حرف‌ها عوامانه است و کاری است که پیرزن‌ها

^{۱۱} هفته‌نامه شما - شماره ۷۰۶ - ۷۰۶ - ۲۴ اردیبهشت ۱۳۹۰ - صص ۸-۹

^{۱۲} http://www.motalefe-party.com/?pPage=view_NP_SHOMA.asp&lang=FA

^{۱۳} <http://www.farsnews.com/newstext.php?nn=9003080537>

^{۱۴} <http://khabaronline.ir/news-155068.aspx>

^{۱۵} <http://www.farsnews.com/newstext.php?nn=9002090456>

^{۱۶} <http://khabaronline.ir/news-148453.aspx>

^{۱۷} <http://www.farsnews.com/newstext.php?nn=9002210676>

^{۱۸} <http://nasimonline.ir/NSite/FullStory/News/?Id=227776>

^{۱۹} <http://www.tabnak.ir/fa/news/167753>

^{۱۲} <http://khabaronline.ir/detail/147043>

^{۱۳} <http://www.tabnak.ir/fa/news/162358>

^{۱۴} <http://yalasarat.com/vdci.vapct1avvbc2t.html>

^{۱۵} <http://www.farsnews.com/newstext.php?nn=9002211291>

«در پرونده وی برداشتن بکارت دختران و ارتباط با زنان شوهردار وجود داشته است... گفته می‌شود تاکنون ۳۶۰ فقره تجاوز در پرونده وی ثبت شده است. همچنین گفته می‌شود وی به ریاضت‌های عجیب غیرشرعی دست زده و به طور مثال روزانه از مدفوع خشک شده خود تناول می‌کرده است».

برخی دیگر از رسانه‌ها مانند جهان نیوز (وابسته به علی‌رضا زاکانی)^{۲۸}، شفاف (وابسته به محمدباقر قالیباف)^{۲۹}، عماریون^{۳۰} و برخی از شخصیت‌های سیاسی و دینی کشور مانند آیت‌الله عبدالنبی نمازی (امام جمعه کاشان)^{۳۱}، حجت الاسلام حمید رسایی (نماینده تهران)^{۳۲} و اسماعیل کوثری (نماینده تهران) (۲۲ خرداد)^{۳۳} هم در همین دوره زمانی به این موضوع اشاره می‌کنند. نکته قابل تأمل در اکثر این اظهارنظرها و اخبار، این است که مبنایشان عموماً «شنیده‌ها» یا «اظهارات غیرعلنی و اثبات نشده چند متهم به رمالی و جن‌گیری» می‌باشد و از منابع نامشخص و غیررسمی تولید شده است.

احمدی‌نژاد پاسخ می‌دهد

رئیس‌جمهور در بهار ۹۰ دو بار این نسبت‌ها را تکذیب کرد. احمدی‌نژاد در طی جلسه هیئت دولت (۱۸ اردیبهشت) از همکارانش به خاطر این «جسارت‌ها و بداخلاقی‌ها» عذرخواهی کرد و این سخنان را «لطیفه» و «اسباب انبساط خاطر» دانست. وی گفت:

«آدم در رقابت‌هایی که با دیگران دارد یا احساس می‌کند که رقابت دارد، خوب است که اخلاق و موازین را رعایت کند و توجه داشته باشد که چه آسیبی به چهره ملت ایران و انقلاب می‌زند. ما که شوخی گرفتیم و گفتیم بالاخره خواسته‌اند یک اسباب خنده‌ای برای مردم بشود... امیدوارم خودشان هم متوجه باشند. ننویسند و منتشر نکنند، زشت است. منتسب کردن این نظام الهی و موفق که امروز در دنیا دارد می‌درخشد، یا خدمت‌گزاران صادق آن به این حرف‌ها جفا به این ملت است»^{۳۴}.

یک ماه بعد (۱۷ خرداد) هم احمدی‌نژاد در نشست خبری با خبرنگاران داخلی و خارجی در پاسخ سؤالی پیرامون این موضوع گفت: «من چه توضیحی بدهم؟ آن‌ها که می‌گویند باید دلیل بیاورند. حالا هم که آن‌ها را گرفته‌اند، بگذارند دولت کارش را انجام دهد. یعنی آن سفینه‌ای که به هوا فرستادیم کار آن‌ها بود؟»^{۳۵}

²⁸ <http://www.jahannews.com/vdcnkn0fxyt09s6.2a2y.html>

²⁹ <http://www.shafaf.ir/fa/pages/?cid=55241>

³⁰ سایت عماریون دو گزارش اختصاصی درباره ارتباط عباس غفاری با دولت‌های هاشمی، خامنه‌ای و احمدی‌نژاد با تیترهای «آشنایی با رمال و جنگیر آقای «میم» - فردی خطرناکتر از رجوی خائن!» و «آشنایی با رمال و جنگیر آقای «میم» - آغاز رمالی برای دفتر آیت الله هاشمی» در روزهای یکم و چهارم خرداد منتشر کرد. قسمت‌های بعدی این گزارش که قرار بود درباره ارتباط این فرد با اطرافیان خامنه‌ای و احمدی‌نژاد باشد، هیچ‌گاه منتشر نشد.

³¹ <http://www.tabnak.ir/fa/news/168219>

³² <http://www.mashreghnews.ir/fa/news/47611>

³³ <http://khabaronline.ir/news-151974.aspx>

³⁴ <http://www.president.ir/fa/28140>

³⁵ <http://www.president.ir/fa/28471>

این را بگویم که این، شرعاً حجت ندارد. بله، متهم هرچه درباره خود در دادگاه بگوید، این حجت است... اما علیه دیگری بخواهد اعتراف کند، نه، مسموع نیست»^{۳۳}.

رمال‌ها دستگیر می‌شوند و اعتراف می‌کنند

در همین دوره زمانی، افرادی که گفته شد «رمال و جن‌گیر» هستند (از جمله فردی به نام «عباس غفاری») با حکم قضایی بازداشت می‌شوند و رسانه‌ها بدون معرفی منبع و سند از ارتباط این افراد (من جمله «عباس غفاری») با مشایی و جریان انحرافی خبر می‌دهند.

۱۸ اردیبهشت، روزنامه کیهان در گزارشی خبری با عنوان «حلقه‌های جریان انحرافی و مناسبات درونی آن»^{۳۴} به جزئیات دستگیری «عباس غ.» توسط نیروهای اطلاعاتی و اعتراف او به ارتباط با برخی از اعضای جریان انحرافی اشاره کرد و نوشت که یکی از اعضای برجسته این جریان در برخی از مناسبات سیاسی از توان شیطانی و غیرشرعی این افراد استفاده کرده است. البته این روزنامه، روز بعد نوشت: «در بخش‌هایی از گزارش به اخباری استناد شده بود که صحت آن‌ها تأیید شده نیست»^{۳۵} و از خوانندگان عذرخواهی کرد.

«جزئیات منتشر نشده از رمال جریان انحرافی»^{۳۶} عنوان گزارش سایت جوان آنلاین (وابسته به سپاه) بود که چند روز بعد (۲۶ اردیبهشت) منتشر شد. ارتباط رمال یادشده با رژیم صهیونیستی و همچنین اکتساب قدرت شیطانی و تصرف توسط این رمال از طریق اهانت به قرآن و عدم اهتمام به فرائض دینی از مفاد این گزارش بود. در این مطلب آمده بود:

«گفته می‌شود فرد مزبور با توجه به تصرف شیطانی که داشته بسیاری از پروژه‌های اقتصادی جریان انحرافی و مواردی را که مستقیماً با لیدر این جریان و نزدیکانش مربوط بوده که نیاز به دستورات لازم داشته، با قدرت وی منجر به پاراف می‌شده و نامبرده از این پروژه‌های کلان درصدهای نجومی دریافت می‌کرده است. گفتنی است رمال مذکور در دفتر لیدر جریان انحرافی دارای جایگاه و اتاقی خاص بوده که هیچ کس جز این دو و یکی - دو چهره مطمئن در این جریان حق ورود به آن را نداشتند».

دو روز بعد، همین سایت در گزارش خبری دیگری با عنوان «ناگفته‌های تکان‌دهنده از پرونده رمال جریان انحرافی»^{۳۷} بدون ارائه سند و معرفی منبع خبری، این رمال را این‌گونه معرفی می‌کند:

²³ <http://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=8070>

²⁴ <http://www.kayhan.ir/900218/2.HTM#other204>

²⁵ <http://www.kayhan.ir/900219/2.htm#other206>

²⁶ <http://www.javanonline.ir/Nsite/FullStory/?Id=352926>

²⁷ <http://www.javanonline.ir/Nsite/FullStory/?Id=353066>

و ناگهان سوت پایان!

سیل اخبار و تحلیل‌ها پیرامون خرافه‌گرایی، رمالی و جن‌گیری در دولت، اواسط خرداد ۹۰ به پایان رسید و دلیل آن هم این ادعای همان افراد و رسانه‌ها بود: دامن زدن به ارتباط جریان انحرافی با جن‌گیری و رمالی، طرح فریب این جریان است.

۱۹ اردیبهشت، کیهان در بخش گفت و شنود با عنوان «جن» قضیه ارتباط جریان انحرافی با جن‌گیرها و رمال‌ها را «چرت و پرت» خواند که خود این جریان شایع کرده است «تا اگر کسانی خواستند علت برخی از اقدامات مشکوک آنها را کشف کنند به جای یافتن سرخ‌های اصلی، در قضیه جن و جن‌گیر و رمالی و این‌جور چیزها متوقف شده و از پی‌گیری ماجرا منصرف شوند».^{۳۶}

حسین شریعتمداری (مدیر مسئول کیهان) چند روز بعد (۷ خرداد) موضوع ارتباط جریان انحرافی با جن و سحر و جادو را «یک طرح فریب برای رد گم کردن» دانست تا «بررسی‌های قضائی و پیگردهای اطلاعاتی» را متوقف کند. شریعتمداری گفت: «آیا نباید این سؤال برای مسئولان مربوطه مطرح باشد که چرا مواضع جن‌های مرتبط با این جریان انحرافی با مواضع مقامات آمریکایی، انگلیسی و اسرائیلی شبیه است؟! اگر پای «جن» در میان باشد، باید گفت جریان انحرافی با جن‌های انگلیسی رابطه دارد».^{۳۷}

دو روز بعد، محمدحسین صفار هندی (وزیر ارشاد دولت نهم و مشاور فرمانده کل سپاه) گفت که جریان انحرافی «جرم‌های بزرگ‌تری» مرتکب شده است و به دنبال «تنزل دادن موضوع به جن‌گیری و رمالی» است.^{۳۸}

جهان نیوز (وابسته به علیرضا زاکانی) چند ماه بعد (۵ مهر)، با انتشار گزارشی با عنوان «استغاثه به جن‌گیر بزرگ برای ناک‌اوت کردن شورای نگهبان- دروغ عجیب جریان انحرافی برای تخریب و تمسخر منتقدان»^{۳۹} اخبار منتشر شده درباره ارتباط مشایی با مرتاض هندی و بسیاری از نسبت‌ها در زمینه رمالی و جن‌گیری را «کذب و بی‌اساس» خواند. در این گزارش آمده بود که انتشار اخباری مانند «دیدار سرکرده جریان انحرافی با مرتاض هندی» توسط «کمیته تبلیغاتی جریان انحرافی» صورت گرفته است.^{۴۰} همچنین انتشار گسترده این اخبار، شیوه تبلیغاتی جریان انحرافی برای تخریب و تمسخر منتقدان از راه دروغ‌گو، خیال‌باف و بی‌منطق نشان دادن آن‌ها می‌باشد. در انتهای این گزارش آمده بود: «این دست خربهای بی‌اساس ساخته و پرداخته خود جریان انحرافی با هدف زیر سؤال بردن واقعیت‌هایی است که درباره فساد مالی و عقیدتی این جریان منتشر می‌شود».

حدود یک ماه بعد (۱۲ آبان) احمدی نژاد درباره فرجام این ماجرا گفت:

«دولت را به ارتباط با رمال‌ها متهم کردند، آخرش معلوم شد رمال‌ها با همه ارتباط دارند الا دولت! کسانی کارهایشان را با رمال‌ها هماهنگ می‌کنند که ادعای آخر خط سیاست‌مداری دارند! کسی که خدا را دارد نیازی به این‌ها ندارد چون «کفی بالله حسبیا» و «کفی بالله وکیلا»، «آلیس الله بکاف عبده». اگر قرار بود کار ما با رمال و جن‌گیر باشد که نیاز نبود شهر به شهر برویم و جان بکنیم. به همان رمال‌ها و اجنه می‌گفتیم که یک کاری بکنند! در ضمن اگر این رمال و جن‌گیرها کاری از دستشان بر می‌آمد که می‌توانستند جلوی دستگیری خودشان را بگیرند. خوب پس کجاست؟ این همه گرفتید، رمال و جادوگر و گفتید با دولت ارتباط دارند؛ خوب کجا هستند؟ چه‌طور شد و صدایش به یک‌باره خوابید»^{۴۱}؟

قوة قضائیه: ارتباط با دولت در پرونده رمال‌ها نیست

نهایتاً، حدود یک سال بعد (۱۱ دی ۹۱)، سخنگوی قوه قضائیه (محسنی اژه‌ای) درباره پرونده رمال‌های منتسب به دولت و صدور حکم آن‌ها گفت: «اگرچه تحت این عنوان امکان دارد این موضوع در جامعه مطرح شود، ولی در کیفرخواست صادره، این عنوان مجرمانه نبوده است. در دادگاه این افراد محکوم شده‌اند که باید بگویم دو نفر از آن‌ها پرونده‌شان به دادگاه رفته و حکم‌شان صادر شده است»^{۴۲}. لازم به ذکر است محسنی اژه‌ای پیش از این (۲۴ مرداد ۹۰) هم در پاسخ به سؤالی درباره وضعیت پرونده جن‌گیران منسوب به دولت، گفته بود: «دستگاه قضایی با اتهام و جرم برخورد دارد، نه با عنوان. ممکن است جن‌گیر از باب جن‌گیری خود، مرتکب جرم شود، ولی ما به اتهام جرمی که مرتکب شده، با او برخورد می‌کنیم. دو نفر از کسانی که معروف شده‌اند به جن‌گیر، در شرف رسیدگی پرونده در دادگاه است؛ قرار مجرمیت صادر شده و کیفرخواست در شرف صدور است و به دادگاه خواهد رفت»^{۴۳}.

بازی جدید در راه است!

چند ماه بعد (۷ اردیبهشت ۹۲)، روزنامه بهار، با انتشار گزارش خبری با تیت «جن‌گیر دولت آزاد شد»، خبر از آزادی «عباس غفاری» داده و برای متهم کردن دوباره دولت به ارتباط با «جن‌گیرها»، اقدام به تحریف سخنان اژه‌ای (۲۴ مرداد ۹۰) کرده و مدعی شد که این مقام قضایی، دو جن‌گیر بازداشت شده را «جن‌گیر دولتی» خوانده بوده است!^{۴۴} این گزارش خبری علاوه بر سایت‌های اصلاح‌طلبان مانند آفتاب^{۴۵} و انتخاب^{۴۶}، در سایت‌های اصولگرایان از جمله صراط^{۴۷} و بولتن نیوز^{۴۸} با همین تیت بازنشر شد.

^{۴۱} <http://www.sarihnews.com/siyasi/154-1391-02-14-21-49-00>

^{۴۲} <http://isna.ir/fa/news/91101107193>

^{۴۳} <http://www.khabaronline.ir/detail/168031/>

^{۴۴} <http://www.taamolnews.ir/fa/news/36599>

^{۴۵} <http://aftabnews.ir/fa/news/192380>

^{۴۶} <http://www.entekhab.ir/fa/news/108184>

^{۴۷} <http://www.seratnews.ir/fa/news/108396>

^{۴۸} <http://www.bultantnews.com/fa/news/138849>

^{۳۶} <http://www.kayhan.ir/900219/2.htm#other206>

^{۳۷} <http://www.kayhan.ir/900307/14.htm#other1402>

^{۳۸} <http://www.tabnak.ir/fa/news/167753>

^{۳۹} <http://jahannews.com/vdchi6nzw23n6id.tft2.html>

^{۴۰} این ادعا در حالی طرح شد که خبر «دیدار سرکرده جریان انحرافی با مرتاض هندی» اولین بار توسط همین سایت (جهان نیوز) در ۴ مرداد ۸۸ منتشر شده بود. به نظر می‌رسد حذف مطلب اول به دلیل اطلاع مسئولین سایت از بی‌اساس بودن آن بوده باشد.

دیدار
در لابی
هتل لاله

انتشار خبر اختلاس و افشاگری از پشت پرده آن

اوائل شهریور سال ۹۰ خبر «بزرگ‌ترین اختلاس تاریخ ایران» به سرعت در رسانه‌ها پخش شد. رئیس قوه قضائیه با اعلام این خبر گفت از چند هفته قبل رسیدگی به این پرونده آغاز شده است. **مصطفی پورمحمدی** رئیس سازمان بازرسی کل کشور در تاریخ ۱۸ شهریور در این خصوص گفت:

«این پرونده، بی‌سابقه‌ترین پرونده فساد مالی کشور محسوب می‌شود و بررسی آن از سال گذشته با جدیت تمام آغاز شده است».

پورمحمدی توضیح داد که این تخلف از بانک صادرات شروع شده و به بانک‌های دیگر کشیده شده است.^۱ بلافاصله **محمد جهرمی** رئیس وقت بانک صادرات واکنش نشان داد و این اتهام را رد کرد. او گفت: «اختلاسی از بانک صادرات ایران انجام نشده است و سوء استفاده مالی از هفت بانک کشور با استفاده از اسناد جعلی بانک صادرات بوده است».^۲

دو روز بعد (۲۰ شهریور) **حسین شریعتمداری** در روزنامه کیهان نوشت حلقه‌های یک گروه انحرافی درون دولت در مرکزیت سیستم پولی و مالی قرار گرفته‌اند و به «بانک‌بازی» مشغولند. او در این یادداشت لیدرهای جریان انحرافی را عامل راه‌اندازی برخی بانک‌های خصوصی عنوان کرد که با استفاده از رانت‌های بسیار و تخلفات گسترده به دنبال سودجویی هستند و عامل اختلاس ۳ هزار میلیاردی نیز بوده‌اند.^۳ این یادداشت در بسیاری از سایت‌ها با عنوان «نقش جریان انحرافی در اختلاس سه هزار میلیارد تومانی» بازنشر شد.^۴ یک روز بعد (۲۱ شهریور)؛ کیهان تیتز یک خود را به این موضوع اختصاص داد. در گزارش منتشر شده با عنوان «دست‌های پنهان در اختلاس ۳ هزار میلیارد تومانی» بارها نام «جریان انحرافی» برده می‌شود و تقصیرها به گردن آن انداخته می‌شود.^۵ این گزارش نیز در سایت‌های مختلف بازنشر می‌شود.^۶ حدود یک ماه پیش از این رهبر انقلاب پیرامون افشاگری و متهم کردن افراد گفته بودند:^۷

«یکی از دوستان اشاره کردند که امیرالمؤمنین در فرمان خود به مالک اشتر فرموده‌اند که آدم‌های سوءاستفاده‌جو را رسوا کنید؛ شما گفته‌اید که افشاء نکنید. امیرالمؤمنین (علیه‌السلام) فرمودند موردی را که اثبات نشده، افشاء کنید. هیچ‌وقت چنین چیزی در بیان امیرالمؤمنین نیست، و این قطعاً از اسلام نیست. ما چه‌طور چیزی را که اثبات نشده، به صرف اتهام، افشاء کنیم؟ ممکن است این‌قدر حجم اتهام زیاد و وسیع باشد که یک عده‌ای به چشم یک امر قطعی و واقعی به آن نگاه کنند، اما هیچ پشتوانه استدلالی نداشته باشد، جایی ثابت نشده باشد. ما هیچ حجتی نداریم که این را بگوئیم.»

^۱ <http://www.farsnews.com/newstext.php?nn=13900618000167>

^۲ <http://www.farsnews.com/newstext.php?nn=13900618000334>

^۳ <http://www.kayhan.ir/900620/2.htm#other201>

^۴ <http://jahannews.com/vdcjyievvuqeoaz.fsfu.html>

^۵ <http://www.kayhan.ir/900621/14.htm#other1401>

^۶ <http://www.fardanews.com/fa/news/161636>

^۷ <http://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=16912>

رهبری گرانقدر و ملت عزیز ایران در مقابل آن‌ها سکوت کرده است؛ اما بدخواهان باید بدانند که سکوت دولت همیشگی نخواهد بود». او از فضای ایجاد شده در رسانه‌ها هم ابراز نارضایتی کرد و گفت:

«کسانی که دولت را به بهانه‌های گوناگون متهم می‌کنند گویا هیچ‌گونه نگرانی از محاکمه و تعقیب کیفری ندارند و اطمینان دارند که کسی به ادعای آنان رسیدگی نخواهد کرد»^{۱۲}.

حمایت نمایندگان مجلس از افشاگران

برخی نمایندگان مجلس به اطلاعیه روز قبل دفتر رئیس‌جمهور واکنش شدیدی نشان می‌دهند.

۲۴ شهریور؛ پرویز سروری (عضو کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی) می‌گوید:

«اتهام جریان انحرافی به رسانه‌های افشاکنده نشانه وحشت این جریان است».

او همچنین واحد اطلاع رسانی دفتر رئیس‌جمهور را جریان انحرافی می‌خواند و می‌گوید افشاکاری کیهان، فارس و مشرق یک انقلاب بود^{۱۳}. **زهره الهیان** (عضو فراکسیون اصولگرایان) نیز در واکنش به این اطلاعیه می‌گوید: «گناه رسانه‌ها چیست که پشت هر فسادی جریان انحرافی است»^{۱۴}. **نیره اخوان** (عضو کمیسیون حقوقی و قضایی) نیز اقدام دولت را «هجمه جریان انحرافی به خبرگزاری فارس، روزنامه کیهان و سایت مشرق» خواند و گفت این رفتار معنادار است.

۲۵ شهریور؛ **سید حسن تقوی** (عضو کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی) از رفتار کیهان، فارس و مشرق تقدیر کرد و گفت این رسانه‌ها در ماجرای جریان انحرافی نشان دادند که سرباز ولایت هستند^{۱۵}. **موسی قربانی** (عضو کمیسیون حقوقی و قضایی) نیز گفت رسانه‌های افشاگر به خاطر خدا فحش‌ها را تحمل کنند. او گفت وقتی حکم دادگاه صادر شد مردم برای این رسانه‌ها دعا می‌کنند^{۱۶}. **جواد جهانگیرزاده** (یکی دیگر از اعضای کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی) نیز با اشاره به اتهام‌افکنی جریان انحرافی به رسانه‌های افشا کننده اختلاس سه هزار میلیارد تومانی گفت این اقدام جریان انحرافی من را به یاد حکایت دزدی می‌اندازد که بعد از دزدی، فریاد «آی دزد، آی دزد» سر می‌دهد^{۱۷}.

حتی من در همان جلسه‌ای که اشاره کردند، از این بالاتر را گفتم. من گفتم حتی جرمی که ثابت شد، اصل نباید بر افشای آن جرم باشد. بالاخره یک مجرمی است، یک غلطی کرده، مجازات هم می‌شود؛ خانواده او، فرزندان او، پدر و مادر او گناهی نکرده‌اند؛ ما چرا بی‌خود این‌ها را رسوا کنیم؟ مگر آن جانی که خود نفس افشاء کردن، یک مصلحت بزرگی داشته باشد. بله، یک جانی هست که نفس افشاکاری در یک مسئله ثابت شده، مصلحتی دارد؛ آن‌جا ایرادی ندارد. این، منطق ماست».

ردپای «جریان انحرافی» و پاسخ‌گویی دفتر رئیس‌جمهور

سایت مشرق در تاریخ ۲۲ شهریور نامه‌ای را منتشر می‌کند و ادعا می‌کند دفتر رئیس‌جمهور بدون برگزاری تشریفات قانونی، شرکت فولاد خوزستان را به گروه امیرمنصور آریا واگذار کرده است^۸. این مطلب در برخی رسانه‌ها مانند **خبرگزاری فارس**، **روزنامه کیهان** و **تهران امروز** بازتاب یافت. در همین روز مرکز ارتباطات، اطلاعات و تبلیغات دفتر رئیس‌جمهور این ادعا را تکذیب می‌کند. در این تکذیبیه توضیح داده شده است که بین این واگذاری و اختلاس روی داده، هیچ ارتباطی وجود ندارد. به علاوه شرکت مذکور در زمان وزارت راه (سابق) مسئول اجرای عملیات دو طبقه نمودن خط کناره شمال بوده است که به دلیل کمبود منابع و زیاد بودن حجم پروژه‌های وزارت راه، درخواست سهام فولاد خوزستان را در عوض پرداخت هزینه می‌نماید. این پیشنهاد مورد استقبال وزارت راه قرار گرفته و در قانون بودجه سال ۸۹ نیز به دولت اجازه داده شده بود با فروش پروژه‌های دولتی، پروژه‌های جدیدی را به انجام برساند؛ و اصلاً نیازی به برگزاری مزایده در این خصوص نبوده است. در پایان این اطلاعیه نیز آمده است:

«سایت‌های خبری به ویژه مشرق و فارس و روزنامه‌هایی چون کیهان و تهران امروز از منحرف کردن موضوع اختلاس علاوه بر تخریب دولت چه هدفی را دنبال می‌کنند؟ و آن‌ها از پی‌گیری پرونده اختلاس بزرگ از چه بابت نگرانند؟»

یک روز بعد (۲۳ شهریور)؛ **حمیدرضا فولادگر** (رئیس کمیسیون اصل ۴۴) اعلام می‌کند «اختلاس ۳ هزار میلیاردی نتیجه فشار جریان انحرافی به مدیران بانک‌ها است» و می‌گوید جریان انحرافی برای پشتوانه حرکت سیاسی خود به دنبال منابع اقتصادی است. او معتقد است انحراف در ارزش‌های انقلابی باعث انحراف اقتصادی شده است و این جریان با تأسیس بانک‌های خصوصی بانک‌های دولتی را نیز تحت فشار قرار داده است^۹. **علیرضا سلیمی** (یکی از اعضای فراکسیون اصولگرایان) نیز می‌گوید ابقای وزیر اطلاعات باعث افشای این اختلاس شد^{۱۱}.

احمدی‌نژاد نیز روز ۲۳ شهریور در سفر به استان اردبیل و در جمع مردم این استان به ماجرای اختلاس اشاره کرد و گفت برخی در تلاش هستند «پاک‌ترین دولت تاریخ کشور» را متهم کنند. او گفت: «دولت به احترام

^{۱۲} <http://www.president.ir/fa/30134>

^{۱۳} <http://www.farsnews.com/newstext.php?nn=13900624000341>

^{۱۴} <http://www.farsnews.com/newstext.php?nn=13900624000398>

^{۱۵} <http://www.farsnews.com/newstext.php?nn=13900625000259>

^{۱۶} <http://www.farsnews.com/newstext.php?nn=13900625000289>

^{۱۷} <http://www.farsnews.com/newstext.php?nn=13900625000518>

^۸ <http://www.mashreghnews.ir/fa/news/66440>

^۹ <http://www.president.ir/fa/30147>

^{۱۰} <http://www.farsnews.com/newstext.php?nn=13900623000835>

^{۱۱} <http://www.farsnews.com/newstext.php?nn=13900623000987>

«وای به حال مملکتی که مستندات رئیس سازمان بازرسی آن مطالب سایت‌ها باشد و این کار، یک کار سیاسی است.»

این نماینده مجلس تصریح می‌کند که آقای پورمحمدی مکرراً با استناد به مطالب سایت‌ها گفتند که دفتر رئیس جمهور در اختلاس اخیر دست دارد اما به عنوان یک مقام رسمی در دستگاه نظارتی و قضائی سندی برای اثبات این سخن ارائه نکردند.^{۲۷} یک روز بعد حجت‌الاسلام غلامرضا مصباحی‌مقدم گفت مقصران اصلی این حادثه، ضعف نظارت و ضعف مدیریت سیستم بانکی است و توضیح داد عدم استفاده از سامانه جامع اطلاعاتی زمینه‌ساز این اختلاس شد.^{۲۸}

۲۹ شهریور اولین زمه‌ها از حضور برخی نمایندگان در بین متهمان پرونده اختلاس شنیده شد. نماینده سمیرم در مجلس از لاریجانی خواست تا نام متهمین را ذکر کند تا اتهام اختلاس به پای همه ۲۹۰ نماینده نوشته نشود. لاریجانی در پاسخ گفت مقامات قضائی نامی از نمایندگان اعلام نکرده‌اند.^{۲۹}

از دیگر سو، محمدابراهیم نکونام رئیس کمیسیون اصل ۹۰ در مصاحبه با فارس در پاسخ به این سؤال که «آیا اسنادی در رابطه با دخالت جریان انحرافی در این اختلاس وجود دارد یا خیر؟» گفت:

«در کمیسیون اصل ۹۰ سند صریحی از این گروه پیدا نکردیم. اگر سندی در رابطه با دولت پیدا کنیم آن را اعلام می‌کنیم.»^{۳۰}

اظهار نظر لاریجانی و نکونام در حالی انجام شد که مقامات قضائی طی روزهای قبل نیز هیچ اسمی را اعلام نکرده بودند اما خبررسانی‌ها در باره اختلاس همواره با نام جریان انحرافی و دخالت دولت انجام می‌شد.

تذکر رئیس قوه قضاییه به رسانه‌ها

یک روز بعد (۳۰ شهریور)؛ آیت‌الله صادق آملی لاریجانی در خصوص فساد بزرگ مالی گفت:

«سؤال ما این است که این سه هزار میلیاردی که در رسانه آمده کدامیک از این رسانه‌ها تحقیق کرده‌اند و به نتیجه رسیده‌اند و حتی خود را محقق دانسته‌اند که افرادی را محکوم کنند در حالی که

۲۶ شهریور؛ حجت‌الاسلام حسین ابراهیمی (عضو کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی) گفت که جریان انحرافی به جای متهم کردن دیگران باید پاسخگوی اختلاس رخ داده باشد.^{۳۱} کاظم جلالی (سخنگوی کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی) نیز اطلاع‌رسانی دولت در خصوص اتهامات وارد شده را «لطیفه سیاسی» خواند. او معتقد بود که کار جریان انحرافی در سؤال از رسانه‌هایی که او را به اختلاس متهم کرده‌اند، اصلاً درست نیست.^{۳۲}

جلسه پرحاشیه مجلس و اظهارات جنجالی رئیس سازمان بازرسی کل کشور

روز ۲۵ شهریور وزیر دادگستری اعلام کرد پرونده اختلاس وارد دستگاه قضا شده و دولت عزم جدی در برخورد با عاملان دارد.^{۳۳} دو روز بعد (۲۷ شهریور) حجت‌الاسلام والمسلمین غلامحسین محسنی اژه‌ای (دادستان کل کشور) که برای بررسی ابعاد تخلف صورت گرفته به اهواز سفر کرده بود، از دستگیری ۱۹ نفر از متهمان خبر داد. او از نشریات و رسانه‌ها خواست تا اطلاع‌رسانی صحیحی از پرونده اختلاس ۳ هزار میلیارد تومانی داشته باشند و با اعلام اخبار غیردقیق، موجب آشفتنی اذهان مردم و اخلاص در کار دستگاه قضائی نشوند.^{۳۴} وزیر اقتصاد نیز خبر دستگیری متهم اصلی پرونده را اعلام کرد.^{۳۵}

همچنین مجلس در این روز ۴ ساعت جلسه غیرعلنی و ۴۵ دقیقه جلسه علنی برای رسیدگی به پرونده اختلاس بزرگ داشت.^{۳۶} در پایان این جلسه، لاریجانی (رئیس مجلس) اعلام کرد مجلس قصد دارد ابعاد اختلاس بزرگ را بررسی کند.^{۳۷} از سوی دیگر در این جلسه عنوان شد توصیه‌نامه‌هایی که از یکی از مقامات ارشد دولتی برای گروه اختلاس صادر شده است، مرتبط با فساد نبوده و تنها کمک و ارتباط را نشان می‌دهد.^{۳۸} از طرفی احمد توکلی (نماینده تهران) در این جلسات گفت حمایت مشایی از این افراد باعث ایجاد فساد بانکی شده است.^{۳۹}

اتفاق مهم دیگر در جلسات مجلس، تذکر یک نماینده به رئیس سازمان بازرسی کشور بود. در حین سخنان پورمحمدی (رئیس سازمان بازرسی کل کشور) برخی نمایندگان استنادات او را برای ارتباط اختلاس با رئیس دفتر رئیس‌جمهور و دولت طلب می‌کنند که پورمحمدی بدون ارائه سند می‌گوید مطالبی که گفته شده در سایت‌ها آمده است! کوچک‌زاده (نماینده مردم تهران) در تذکری در حین سخنان پورمحمدی به وی نوشته است:

¹⁸ <http://www.farsnews.com/newstext.php?nn=13900626000911>

¹⁹ <http://www.farsnews.com/newstext.php?nn=13900625000525>

²⁰ <http://www.farsnews.com/newstext.php?nn=13900624000525>

²¹ <http://www.farsnews.com/newstext.php?nn=13900627001121>

²² <http://www.farsnews.com/newstext.php?nn=13900627000749>

²³ <http://www.farsnews.com/newstext.php?nn=13900627000493>

²⁴ <http://www.farsnews.com/newstext.php?nn=13900627000563>

²⁵ <http://www.farsnews.com/newstext.php?nn=13900627001085>

²⁶ <http://www.farsnews.com/newstext.php?nn=13900627000730>

²⁷ <http://www.farsnews.com/newstext.php?nn=13900627001082>

²⁸ <http://www.farsnews.com/newstext.php?nn=13900627001124>

²⁹ <http://www.farsnews.com/newstext.php?nn=13900628001547>

^{۳۰} این مصاحبه از خبرگزاری فارس حذف شده است اما در لیست اخبار این روز وجود دارد. با این حال بازنشر این مصاحبه در سایت‌های گوناگون قابل دسترسی است:

<http://www.farsnews.com/newstext.php?nn=13900630000987>

<http://www.ghanoonline.ir/Export/print/news/22290>

(یکی دیگر از نمایندگان مجلس) نیز گفت حمله به مجلس و قوه قضائیه ننگ اختلاس را از دامن جریان انحرافی پاک نمی‌کند.^{۳۷}

روز ۱۰ مهر، کمیته ویژه مجلس که قرار بود پرونده اختلاس را بررسی کند نتایج اولیه را اعلام نمود. تنها نکته اعلام شده توسط کمیته مذکور این بود که فشارهای بیرونی در اختلاس موثر بوده است.^{۳۸} اما در همین روز، فولادگر (رئیس کمیسیون اصل ۴۴) اعلام می‌کند: «نقش جریان انحرافی در اختلاس به وضوح نمایان است».^{۳۹}

یک روز بعد (۱۰ مهر)، محسنی اژه‌ای در نشست خبری‌اش می‌گوید: «برخی از فعالیت‌های امیرمنصور آریا درست بوده است و این فرد اعتبارات را به درستی اخذ کرده است، اما از میانه راه این مسیر به اشتباه رفته».^{۴۰} یک روز بعد، ۱۱ نماینده مجلس از رئیس‌جمهور به دلیل «تعطل یا دخالت اطرافیان در بزرگ‌ترین تخلف بانکی قرن اخیر» شکایت می‌کنند.^{۴۱}

تذکرات رهبری به افراد و رسانه‌ها

رهبر انقلاب امروز در دیدار با کارگزاران حج برای اولین بار بعد از کشف فساد بزرگ بانکی سخنرانی نمودند. رهبری با یادآوری توصیه‌های سالیان قبل در باره برخورد جدی با مفاسد اقتصادی، درباره لزوم تلاش مسئولین برای برخورد با این اختلاس گفتند:

«مردم عزیزمان بدانند؛ خوشبختانه مسئولین کشور در هر سه قوه، هم با این حادثه، هم ان‌شاءالله با حوادث دیگر مبارزه می‌کنند و پیش‌گیری می‌کنند؛ باید هم بکنند، وظیفه‌شان است که مقابله و مبارزه کنند. هر سه قوه دارند تلاش می‌کنند. یک عده‌ای می‌خواهند از این حوادث استفاده کنند برای زدن توی سر مسئولین کشور. مسئولین کشور دارند کار می‌کنند؛ هم مجلس، هم دولت، هم قوه قضائیه».

و در ادامه تاکید می‌کنند:

«دیگر نباید قضیه را خیلی کش بدهند. بگذارید مسئولین کارشان را بکنند؛ عاقلانه، مدبرانه، قوی و با دقت قضایا را دنبال کنند. جنجال و هیاهو تا یک مقداری برای آگاهی‌ها لازم است؛ دیگر همین‌طور هی ادامه دادن - به خصوص که اگر بعضی‌ها هم بخواهند در این بین استفاده‌های دیگری از این مسائل بکنند - هیچ مصلحت نیست».^{۴۲}

قوه قضائیه هنوز تحقیقاتش کامل نشده و حکمی نیز صادر نکرده است؟ اگر از بنده هم به عنوان مسئول دستگاه قضایی پرسید آیا سه هزار میلیارد، اختلاس هست، بنده می‌گویم نمی‌دانم و تنها می‌توانم در این برهه بگویم که ما می‌دانیم جریان بزرگ تخلف مالی رخ داده است».

رئیس قوه قضائیه در انتقاد از فضای تهمت‌آلود رسانه‌ها نیز اظهارات شفاف و صریحی داشت:

«من اخطار می‌کنم که این وضعیت در تهمت زدن به افراد و مشوش کردن اذهان از سوی رسانه‌ها ادامه پیدا نکند که هر کسی را که دلشان می‌خواهد تهمت بزنند و هر کسی را که می‌خواهند نسبتی به او بدهند و ذهن عمومی جامعه را طوری مشوش کنند».^{۴۳}

با این وجود، نمایندگان مجلس در روز ۳ مهر ۹۰ طرح استیضاح وزیر اقتصاد را با دلیل «دخالت جریان انحرافی در اختلاس چندهزار میلیاردی» به هیئت رئیسه مجلس رساندند.^{۴۴}

فقط دولت مقصر است، به خصوص مقامات بالای آن!

دو روز بعد (۵ مهر)، محمودرضا خاوری (مدیرعامل بانک ملی) نامه استعفا خود را به وزیر ارائه کرده و محمد جهرمی نیز از مدیرعاملی بانک صادرات کناره‌گذاشته شد. روز بعد جهرمی بیانیه‌ای منتشر کرد و ضمن متهم کردن برخی از بخش‌های دولت، خبر فرار خاوری به کانادا را مطرح نمود.^{۴۵}

یک روز بعد (۶ مهر)، علی‌اکبر جوانفکر (مشاور رسانه‌ای رئیس‌جمهور) در سرمقاله روزنامه ایران با انتقاد از اتهامات وارد شده به دولت بر تفکیک قوا تاکید کرد و گفت نظارت وظیفه نهادهای دیگر غیر از دولت بوده است که در انجام آن اهمال شده است.^{۴۶} آیت‌الله آملی لاریجانی در سخنانی که امروز در سفر به استان زنجان داشت گفت: «شنیده‌ام فردی مدعی شده دستگاه قضائی و قوه مقننه اهمال‌کاری کردند که باید به این فرد گفت: وقاحت حدی دارد». او گفت این افراد می‌ترسند با تکمیل شدن پرونده پایشان به دادگاه باز شود و این رفتار از خوفشان است.^{۴۷}

محمد دهقان (عضو هیئت رئیسه مجلس) نیز در واکنش به انتشار این یادداشت، جریان انحرافی را متهم به بی‌صداقتی و نفاق پیچیده کرده و می‌گوید که رسواتر از اختلاس ۳ هزار میلیاردی، فرافکنی جریان انحرافی است و این جریان سر رشته تمام مفاسد کلان اقتصادی در کشور به آن‌ها می‌رسد.^{۴۸} سید محمدعلی بزرگواری

³⁷ <http://www.farsnews.com/newstext.php?nn=13900706001230>

³⁸ <http://www.farsnews.com/newstext.php?nn=13900710000122>

³⁹ <http://www.farsnews.com/newstext.php?nn=13900709001404>

⁴⁰ <http://www.farsnews.com/newstext.php?nn=13900711001412>

⁴¹ <http://www.farsnews.com/newstext.php?nn=13900711001054>

⁴² <http://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=17454>

³¹ <http://www.farsnews.com/newstext.php?nn=13900630001225>

³² <http://www.farsnews.com/newstext.php?nn=13900703001252>

³³ <http://www.farsnews.com/newstext.php?nn=13900706000750>

³⁴ <http://inn.ir/NSite/FullStory/News/?Serv=1&Id=79154&Rate=0>

³⁵ <http://www.farsnews.com/newstext.php?nn=13900706001345>

³⁶ <http://www.farsnews.com/newstext.php?nn=13900706001289>

آبان، **دهقان** (عضو هیئت رئیسه مجلس) اعلام می‌کند که گزارش کمیته ویژه مجلس از فساد بزرگ بانکی بعد از مدت‌ها بحث و بررسی^{۵۰} آماده شد. او درباره برخی تحلیل‌های موجود مبنی بر وجود ردپای جریان انحرافی در فساد بانکی اخیر گفت اسناد کمیسیون اصل ۹۰ درباره این موضوع برای ورود به آن آماده نشده است^{۵۱}!

۸ آبان، متن گزارش کمیته ویژه مجلس منتشر می‌شود. در این گزارش هم مطلبی در مورد جریان انحرافی و برخی افرادی که تا پیش از این از آن‌ها یاد می‌شد نیست و نیز از دست داشتن برخی نمایندگان در فساد بزرگ مالی سخن به میان می‌آید^{۵۲}.

روز ۱۰ آبان استیضاح سیدشمس‌الدین حسینی (وزیر اقتصاد) انجام می‌گیرد و نمایندگان با ۱۴۱ رای مخالف، وزیر را ابقا می‌کنند. توکلی از عمده‌ترین مخالفان وزیر اقتصاد در این جلسه بود و اصرار زیادی کرد تا ثابت کند که حسینی در قضیه فساد بانکی چه اطلاع داشته است و چه بی‌اطلاع بوده است. دخالت داشته یا کوتاهی کرده است. توکلی همچنین اصرار داشت که انتخاب مدیران عامل بانک‌های ملی و صادرات (خاوری و جهرمی) و صدور حکم آن‌ها بدون مقررات و مصالح کشور بوده و با قانون‌های موجود، تمامی مسئولیت خاوری و جهرمی عقلاً، شرعاً و قانوناً بر عهده وزیر اقتصاد است. در بخش پایانی جلسه هم توکلی نسبت به پخش صدای وزیر در یکی از جلسات کمیسیون اصل ۹۰ اقدام نموده و وزیر اقتصاد را به دروغ‌گویی و تلاش برای آزادی خاوری متهم کرد. این اقدام او با تذکر رئیس مجلس و واکنش وزیر مواجه شد. لاریجانی در دفاع از وزیر اقتصاد گفت مجلس به او رای اعتماد مشروط دهد^{۵۳}.

رهبر معظم انقلاب چند ماه بعد از این جنجال‌ها درباره حفظ آبروی افراد به مجلس چنین توصیه کردند:

«یکی از چیزهایی که در مجلس واقعاً نشانه سلامت است، پرهیز از تعرض به آبروی این و آن است. خب، یک منبری در اختیار شماست؛ این منبر، منبر عمومی است. شما وقتی حرف می‌زنید، پشت یک بلندگوی ملی دارید حرف می‌زنید؛ به گوش همه میرسد. اگر در این فرمایشاتی که شما در مجلس می‌فرمائید، مطلبی باشد که تعرض به آبروی کسی باشد، متهم کردن یک کسی باشد - ولو به نظر شما گناه‌کار است، لیکن گناهش ثابت نشده - یا تعرض به یک امری باشد که ولو اصلاً واقع هم باشد، وظیفه من و شما نیست به آن بپردازیم؛ مثلاً مسائل خصوصی افراد. چرا باید در مجلس، در پشت بلندگوی مجلس، اسمی از این چیزها آورده شود؟ از این‌ها باید به شدت پرهیز کرد. اگر از این‌ها پرهیز شد، نشانه سلامت است»^{۵۴}.

دقایقی بعد از رسانه‌ای شدن بیانات رهبری، **خرگزار** فارس گفتگویی با یکی از اساتید دانشگاه منتشر می‌کند با عنوان «لژوم پرهیز از فضای تخریب در ماجرای اختلاس اخیر»^{۵۵}!

رئیس‌جمهور نیز در روز ۱۲ مهرماه به اتهامات وارد شده واکنش نشان داد و در دیدار با استانداران گفت: «دولت برای آن‌که وجهه ایران اسلامی در دنیا تخریب نشود، در مقابل همه همه‌ها سکوت می‌کند و کار و تلاش برای ساختن کشور را به پاسخ‌گویی به فضا سازی‌ها و تبلیغات ترجیح می‌دهد. و تأکید می‌کند که در حکومت اسلام ارزش آبروی یک مومن بالاتر از ارزش خانه خدا است و شاید بتوان با غوغا سالی دولت را متهم کرد اما یقیناً حساب و کتاب الهی و روز قیامت با آنچه در دنیا وجود دارد متفاوت است»^{۵۶}.

احمدی‌نژاد همچنین در برنامه گفت و گوی شبکه دو سیما از فضای بسیار سنگین منفی‌بافی‌ها علیه دولت انتقاد کرد و گفت: «برخی تخلف بانکی اخیر را بهانه کردند تا از مردم برای انتخاب این دولت انتقام بگیرند»^{۵۷}.

چند روز بعد (۲۰ مهر)، رهبر انقلاب در سخنرانی خود در اجتماع بزرگ مردم کرمانشاه به موضوع فساد مالی اشاره می‌کند:

«در همین فساد اخیر بانکی که پیش آمد و همه را متوجه خودش کرد، من می‌بینم و شاهدم که خوشبختانه سه قوه با هم همکاری بسیار خوبی دارند؛ هم از مجلس، هم از دولت، هم از قوه قضائیه، با همدیگر دارند کار می‌کنند برای این‌که این را دنبال کنند. باید این مسئله را دنبال کنند، به نتیجه برسند، متخلف را - هر که هست - مجازات کنند، تا این برای دیگران عبرت شود»^{۵۸}.

۲۵ مهر، **پورمحمدی** در جمع دانشجویان دانشگاه علم و صنعت گفت: «ما در سازمان سندی نداریم که این افراد (مشایی و بقایی) در پرونده دخالت دارند»^{۵۹}.

محاکمه وزیر اقتصاد در مجلس

بالاخره استیضاح وزیر اقتصاد با ۲۸ امضا در تاریخ ۲۸ مهر اعلام وصول شد. محورهای این استیضاح، عدم اجرای قانون یا نقض احکام قانونی مربوط به وظایفی که وزیر نسبت به بانک‌ها داشته، نصب افراد به سمت‌های مهم بدون داشتن صلاحیت، عدم نظارت بر کارکرد بانک‌ها به عنوان نماینده سهام دولت در بانک و عدم مقاومت در برابر اعمال نفوذ مقامات اجرایی است^{۶۰}.

۳ آبان، **محسنی‌اژه‌ای** در گفت‌وگوی ویژه خبری برای اولین بار توضیح می‌دهد که لفظ «اختلاس» برای این پرونده درست نیست و عنوان «اخلال در نظام اقتصادی» به متهمان تفهیم شده است^{۶۱}. دو روز بعد (۵)

⁴³ <http://www.farsnews.com/newstext.php?nn=13900711000808>

⁴⁴ <http://www.president.ir/fa/31158>

⁴⁵ <http://www.president.ir/fa/31164>

⁴⁶ <http://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=17510>

⁴⁷ <http://www.farsnews.com/newstext.php?nn=13900725001504>

⁴⁸ <http://www.farsnews.com/newstext.php?nn=13900801000379>

⁴⁹ <http://www.farsnews.com/newstext.php?nn=13900803000085>

⁵⁰ <http://www.farsnews.com/newstext.php?nn=13900716000893>

⁵¹ <http://www.farsnews.com/newstext.php?nn=13900805000720>

⁵² <http://www.farsnews.com/newstext.php?nn=139008080000998>

⁵³ <http://www.farsnews.com/newstext.php?nn=13900810000816>

⁵⁴ <http://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=20027>

افشاگری‌های رسانه‌ای مدیرعامل برکنار شده

محمد جهرمی روز ۱۵ آبان سومین نامه‌اش پس از برکناری را به صورت عمومی منتشر کرد. او در این نامه ضمن مقصر دانستن دولت در فساد روی داده، از اتهامات وارد شده به بانک صادرات ابراز ناراحتی کرد.^{۵۵}

احمدی نژاد در تاریخ ۱۷ آبان در سخنرانی‌اش در همایش طرح تحویل بانکی از دستگیری قائم مقام بانک مرکزی انتقاد کرد. او گفت: «آن آقایانی که رشوه داده‌اند، تخلف کرده‌اند و پشتیبان نفوذی داشته‌اند دستگیر شده‌اند، این‌ها را علنی محاکمه کنید و از آن‌ها بپرسید چه کسانی حامی شما بوده‌اند... قائم مقام بانک مرکزی را گرفته‌اند به او می‌گویند که در نظارت کوتاهی کرده‌ای، بگو که فلانی از من پشتیبانی کرده است تا آزادت کنیم!»^{۵۶} یک روز بعد آیت‌الله آملی لاریجانی در واکنشی به این سخنان گفت توجیه‌پذیر نیست که دائماً بگوئیم چرا این را گرفتید آن را نگرفتید. او گفت در سینه حرف‌های بسیاری دارد اما برای حفظ وحدت آن را نمی‌گوید اما اگر روزی ضرورت شود خواهد گفت.^{۵۷}

روز ۱۹ آبان بانک مرکزی به نامه جهرمی واکنش نشان داد. در این نامه علاوه بر ذکر نکاتی، در پایان گفته شده بود آقای جهرمی مدت زیادی به عنوان مدیرعامل بانک صادرات و عضو شورای پول و اعتبار فعالیت داشته‌اند و بهتر می‌بود نکاتی که مطرح کردند را در آن زمان پیگیری می‌نمودند.^{۵۸} چند روز بعد (۱ آذر)، محمد جهرمی برای بیان آخرین توضیحات و دفاعیات به دادگاه احضار شد.^{۵۹}

۲ آذر، دهقان (عضو هیئت رئیسه مجلس) گفت برخی از اعضای جریان انحرافی در این قضیه متهم هستند و برای خارج کردن رسیدگی قضایی از مسیر عدالت اقدام به تهدید توخالی، جوسازی و فشار علیه مسئولین می‌کنند.^{۶۰} پنج روز بعد (۷ آذر)، دهقان بار دیگر مدعی شد جریان انحرافی فشارهای وارد شده بر محسنی‌اژه‌ای را مدیریت می‌کند، زیرا دستشان در این پرونده آلوده است.^{۶۱}

از سوی محسنی اژه‌ای در گفت‌وگوی ویژه خبری در پاسخ به این سؤال که آیا افراد رده بالا هم در بین متهمان هستند، گفت: «معنی افراد رده بالا را نمی‌دانم اما پرونده همچنان مفتوح است». او همچنین درباره قائم مقام بانک مرکزی گفت: «به این نتیجه نرسیدیم که او مغز متفکر فساد اقتصادی است». اژه‌ای در رابطه با وضعیت جهرمی اظهار داشت برای این فرد قرار مجرمیت صادر شده یا عن‌قریب صادر خواهد شد.^{۶۲}

توکلی، نماینده مجلس، روز ۱۱ دی در نشست دانشجویی با عنوان «کالبدشکافی تقلب ۳ هزار میلیارد تومانی» گفت قائم مقام بانک مرکزی با سفارش مشایی و حکم رئیس‌جمهور به مسئولیت رسیده بود و

⁵⁵ http://www.donya-e-eghtesad.com/Default_view.asp?@=276683

⁵⁶ <http://president.ir/fa/33110>

⁵⁷ <http://www.khabaronline.ir/detail/184182/society/judiciary>

⁵⁸ <http://www.khabaronline.ir/detail/184291/economy/financial-market>

⁵⁹ <http://aftabnews.ir/fa/news/139767>

⁶⁰ <http://www.farsnews.com/newstext.php?nn=13900902000870>

⁶¹ <http://www.farsnews.com/newstext.php?nn=13900907000703>

⁶² <http://www.farsnews.com/newstext.php?nn=13900907000001>

اضافه کرد که دولت در حال فشار آوردن به قوه قضائیه است و شما دانشجویان باید از قوه قضائیه دفاع کنید.^{۶۳} در همین روز، محسنی اژه‌ای خبر از دست داشتن فرزند یکی از نمایندگان مجلس در فساد برگ مالی داد و همچنین اعلام کرد از ۴ نماینده مجلس در مورد فساد بانکی تحقیق شده است.^{۶۴}

محسنی اژه‌ای روز ۱۰ بهمن اعلام کرد برای ۲۴ نفر از متهمان کیفرخواست صادر شده و قاضی پرونده نیز انتخاب شده است. او گفت: «تعدادی از مسئولان در پست‌های مختلف دستگیر شده‌اند. هر چند پست‌های این افراد در رده‌های بالا نبوده، اما این افراد به دریافت مبالغ قابل توجه رشوه اعتراف کرده‌اند».^{۶۵}

اژه‌ای در تاریخ ۲۴ بهمن اعلام کرد اولین دادگاه به صورت علنی در دادگاه انقلاب در تاریخ ۲۹ بهمن برگزار خواهد شد. او گفت در این فساد هم بانک ملی و هم بانک صادرات تخلف کرده‌اند.^{۶۶} در روز ۲۹ بهمن ۱۳۹۰ اولین جلسه دادگاه فساد بزرگ مالی با حضور ۳۲ نفر از متهمان برگزار شد.^{۶۷} روال برگزاری جلسات دادگاه در سال ۹۰ ادامه یافت و تا پایان سال دو جلسه دیگر برگزار گردید. در آخرین روزهای سال ۹۰ (۲۱ اسفند)، جهرمی در مصاحبه با خبر آنلاین، به سلسله افشاگری‌های خود در زمینه «رازهای اختلاس سه هزار میلیاردی» ادامه داده و گفت اعترافات خوبی هم به دست آمده و مشخص شده که خواهرزاده آقای مشایی چه مقدار دریافت کرده است و در کیفرخواست نامش آورده شده است.^{۶۸}

برگزاری جلسات دادگاه و صدور آرا

اوایل فروردین ۹۱؛ پورمحمدی (رئیس سازمان بازرسی کل کشور) در مصاحبه با خبر آنلاین درباره رابطه دولت با پرونده فساد بانکی می‌گوید:

«این‌که دولت از این گروه حمایت کرده، هیچ تردیدی نیست؛ از آقای رئیس‌جمهور، رئیس‌دفترشان، وزرا و بانک‌ها. این‌ها همه روشن است. یک گروه بزرگ اقتصادی بودند، از حمایت دولت و رانت دولت هم استفاده کردند؛ در این هیچ تردیدی نیست، اما این‌که در فسادهای این‌ها و تخلفات این‌ها جزء به جزء همه در جریان هستند؟ نه. دو تا مقوله هست؛ این‌ها را باید از هم جدا کرد. ما سعی کردیم در جاهای مختلف این‌ها را توضیح دهیم. یک موقع است شما می‌گوئید این‌ها باید حمایت بشوند. در این تردیدی نیست اصلاً این حجم عملیات بدون این کمک‌ها و پشتوانه‌ها صورت نمی‌گیرد، ولی می‌توانند توجیه کنند که فعال اقتصادی بوده و یک کارآفرین برجسته و نمونه بوده، یک تولیدکننده موفق بوده. در مجلس یکی گفت، یک از آقایان مدیران گفت که او را به عنوان قهرمان صنعت می‌شناختیم. خب قهرمان صنعت را همه حمایت می‌کنند، و نمی‌توانیم به این مدیر نسبت بدهیم که تو از فساد او خبر داشتی و با فساد او شریک بودی. البته ما حرفمان این است که پرونده تخلفات را که اعلام کردیم

⁶³ <http://www.farsnews.com/newstext.php?nn=13901011000902>

⁶⁴ <http://www.farsnews.com/newstext.php?nn=13901012001436>

⁶⁵ <http://www.farsnews.com/newstext.php?nn=13901110001350>

⁶⁶ <http://www.farsnews.com/newstext.php?nn=13901124001239>

⁶⁷ <http://www.farsnews.com/newstext.php?nn=13901129001109>

⁶⁸ <http://khabaronline.ir/detail/203368/economy/political-economy>

معاونین وزیر صنایع، یکی از معاونین و دو تن از مدیران کل وزارت راه به احکامی مانند ۱۰ سال حبس، ۷۴ ضربه شلاق، انفصال از خدمات دولتی و استرداد وجهی که به عنوان رشوه گرفته‌اند؛ محکوم شده‌اند.

هشتم اردیبهشت ۹۲ - بیش از یک سال و نه ماه پس از رسانه‌ای شدن اختلاس و اشاره به نقش برخی نمایندگان مجلس در آن - خبر محکوم شدن سه نماینده مجلس در این پرونده منتشر شد. قاضی نامی از این نمایندگان نیامد.^{۷۸}

توصیه‌ها و تذکرات رهبر انقلاب در زمینه عدم اتهام‌زنی به افراد چه بود؟

آیت‌الله خامنه‌ای اوایل تیرماه ۹۱، زمانی که پرونده اختلاس روزهای نهایی خود را می‌گذراند درباره حفظ آبروی افراد به رسانه‌ها و قوه قضائیه گفتند:

«یک مسئله دیگری که در مورد قوه قضائیه مهم است - البته مخاطب این، فقط قوه قضائیه نیست؛ بیشتر، دستگاه‌های تبلیغاتی‌اند - مسئله آبروی اشخاص است. خیلی باید مراقب حفظ آبروی اشخاص بود. شریعت اسلامی عرض مؤمن را در ردیف جان او قرار داده ...

اسم آوردن از متهمین، قبل از اثبات جرم، یا اسم نیاوردن، اما جوری بیان کردن که مثل اسم آوردن است، این‌ها اشکال دارد، ایراد دارد؛ این‌ها ارتقاء قوه قضائیه و دستگاه قضای کشور را یقیناً دچار اختلال می‌کند. این هم یک نکته است که حتماً بایستی مورد توجه قرار بگیرد.^{۷۹}»

بی‌توجه از کنارش گذشتند یا مدیران زیردست شما الآن تخلفاتش مشخص شده، چرا خوب نظارت نکرديد و پیوسته از او حمایت کردید؟ در حالی که خیلی تصویر قشنگی از این آدم ارائه می‌دهند و البته ادعاها و شبهاتی و نسبت‌هایی مطرح است، ولی تا ثابت نشود ما چیزی نمی‌توانیم بگوییم. این‌ها باید در مراحل بازجویی و بازپرسی و نهایتاً در دادگاه ثابت شود تا نسبت‌های دیگر را بشود مطرح کرد.^{۶۹}»

در هشتمین جلسه دادگاه (۱۰ اردیبهشت)، یکی از متهمان پرونده به نام «الف-گ» نقش جریان انحرافی در فساد بانکی را پررنگ دانسته و خبر از دیدار مشایی با متهم اصلی پرونده (مه‌آفرید خسروی) در هتل لاله می‌دهد. این خبر به طور گسترده در رسانه‌ها منتشر شد^{۷۰} و سایت جهان نیوز خواستار برخورد با مشایی و حضور او در دادگاه می‌شود.^{۷۱}

حدود سه سال پیش از این و در اوج برگزاری دادگاه‌های مربوط به متهمین دخالت در فتنه ۸۸، رهبر انقلاب پیرامون متهم کردن افراد براساس اظهارات متهمین در دادگاه گفته بودند:^{۷۲}

«همین‌جا من این را هم بگویم: این‌که در دادگاه‌ها - که در تلویزیون هم پخش می‌شد - از قول یک متهمی چیزی راجع به یک کس دیگری گفته می‌شود، من این را بگویم که این، شرعاً حجیت ندارد. بله، متهم هرچه درباره خود در دادگاه بگوید، این حجت است. این‌که بگویند در دادگاه درباره خودش اگر اعترافی کرد، حجت نیست، این حرف مهملی است، حرف بی‌ارزشی است؛ نه، هر اقراری، هر اعترافی، شرعاً، عرفاً و در نزد عقلا در یک دادگاه در مقابل دوربین، در مقابل بینندگان میلیونی که متهم علیه خود بکند، این اعتراف مسموع است، مقبول است، نافذ است؛ اما علیه دیگری بخواهد اعترافی کند، نه، مسموع نیست.^{۷۳}»

پانزدهمین و آخرین جلسه دادگاه در روز ۲۵ تیر برگزار شد.^{۷۴} در نهایت محسنی‌اژه‌ای روز ۹ مرداد ۹۱ احکام صادره دادگاه را اعلام کرد و گفت از ۳۹ متهم بخش اول ۴ نفر به اعدام، ۲ نفر حبس ابد و بقیه به حبس‌های طولانی مدت و یا احکامی سبک‌تر محکوم شدند.^{۷۵} روز ۲۹ بهمن حکم اعدام ۴ متهم پرونده از سوی دیوان عدالت اداری تأیید شد^{۷۶} و احکام نهایی و مورد تأیید دیوان برای ۲۵ متهم پرونده منتشر شد. با نگاهی به اسامی اعلام شده متهمین و سمت‌های آنان^{۷۷} مشخص شد که از میان مقامات ارشد دولتی صرفاً یکی از

⁶⁹ <http://www.khabaronline.ir/detail/205084/>

⁷⁰ <http://hamshahronline.ir/details/168292>

⁷¹ <http://www.jahannews.com/vdchwnim23niid.tft2.html>

⁷² <http://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=16912>

⁷³ <http://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=8070>

⁷⁴ <http://www.farsnews.com/newstext.php?nn=13910425001271>

⁷⁵ <http://www.farsnews.com/newstext.php?nn=13910509000899>

⁷⁶ <http://www.farsnews.com/newstext.php?nn=13911129000916>

⁷⁷ <http://www.mehrnews.com/detail/News/2003005>

⁷⁸ <http://www.mehrnews.com/detail/News/2042087>

⁷⁹ <http://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=20099>

رهبر معظم انقلاب یک‌سال پیش از بیانات بالا، زمانی که هنوز بیش از یک ماه به شروع جنجال‌های پروندهٔ اختلاس باقی مانده بود (تیر ۹۰)، در دیدار رئیس و مسئولان قوهٔ قضائیه گفته بودند:

«خب، قوهٔ قضائیه با متهم مواجه است. یک نفری متهم به یک معنائی می‌شود؛ قوهٔ قضائیه وظیفه دارد از راه‌هایی که قانون معین کرده، برود تحقیق کند، تفحص کند و مشخص کند که این اتهام وارد است یا وارد نیست.

صرف متهم شدن که جرم نیست. به هر کسی ممکن است یک اتهامی وارد شود. تا وقتی که از طریق قانونی جرم ثابت نشده است، نه در خود قوه، نه در بیرون قوه، نه در تریبون‌ها و منبرهای رسمی، نه در وسائل ارتباط جمعی، کسی حق ندارد آبروی یک مسلمانی را ببرد؛ این بسیار مسئلهٔ مهمی است.

بعضی اوقات انسان می‌بیند روی قوهٔ قضائیه فشار می‌آورند که آقا افشاء کنید. نه آقا، هیچ لزومی ندارد افشاء کردن. در موارد خاصی، بله، شارع مقدس مشخصاً و معیناً خواسته است که مردم مجازات را ببینند، یا مجازات شونده را بشناسند؛ این‌ها موارد خاصی است، مال همه‌جا نیست. به خصوص وقتی که در فضای جامعه روحیهٔ تعمیم وجود دارد که یک چیزی را به غیر مورد خودش تعمیم می‌دهند، این‌جا انسان خیلی باید احتیاط کند.

تا وقتی جرمی ثابت نشده است، قطعاً نبایستی کسی را در معرض قرار داد؛ در معرض اتهام هم نباید قرار داد؛ چون وقتی گفتید متهم است، افکار عمومی تفکیک نمی‌کند بین متهمی که هیچ گناهی نکرده است، با آن کسی که شواهدی بر گناه او وجود دارد. حتی بعد از اثبات جرم هم چه لزومی دارد؟ عرض کردم، مگر یک مورد خاص؛ «و ليشهد عذابهما طائفة من المؤمنین». چند مورد این‌جوری داریم.

حتی اگر چنانچه فرض کنیم یک نفری جرمی هم کرده است، این جرم در دادگاه صالح اثبات هم شده است، این شخص به مجازات محکوم هم شده است - فرض کنید رفته زندان - چه لزومی دارد ما اسم او را در روزنامه‌ها منتشر کنیم تا بچهٔ این آدم که دارد مدرسه می‌رود، دیگر رویش نشود مدرسه برود؟

چه اشکال دارد که این مدت زندانش را بگذرانند، بیاید بیرون، خودش و خانواده‌اش زندگی عادی‌شان را ادامه دهند؟ خب، جرمی کرد، مجازات شد، تمام شد دیگر. باید حتماً آبروریزی بشود؟ این از نکات بسیار مهمی است. البته مخاطب این حرف فقط قوهٔ قضائیه نیست؛ مسئولان قوه، خارج قوه، رسانه‌ها مخاطبند⁸⁰.

⁸⁰ <http://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=12805>

بحران
سکه و ارز
در شعب
ابی طالب

«شعب ابي طالب» و مذاکره با آمريکا

تحليل‌های مبتنی بر کلیدواژه «شعب ابي طالب»، اواخر دی ماه سال ۹۰ در مورد چرایی به وجود آمدن بحران ارز و سکه در کشور مطرح شد و همچنان هم ادامه دارد. منتقدین می‌گفتند که جریان انحرافی معتقد است کشور در شرایط شعب ابي طالب قرار دارد و باید برای حل مشکلات با آمريکا مذاکره کرد، فلذا با مقایسه شرایط کشور با شعب ابي طالب و افزایش شدید و تعمدی در نرخ سکه و ارز (دی و بهمن ۹۰) قصد دارد نظام را وادار به مذاکره با آمريکا کند.

حسین شریعتمداری ۵ بهمن ۹۰، در یادداشت «چه کسانی تحریم را بزک می‌کنند؟!»،^۱ در روزنامه کیهان بحران سکه و ارز را «مصنوعی» و «هماهنگ با تحریم نفتی» دانست که «جریانی هم‌سو با اصحاب فتنه» آن را ترتیب داده است تا تحریم نفتی را «سنگین و پراسیب» نشان دهد. وی این اقدام را مأموریت کسانی دانست که «شرایط کنونی کشور را با دوران شعب ابي طالب مقایسه می‌کردند و راه برون‌رفت را در گشودن باب مذاکره با آمريکا می‌دانستند».

سایت الف (وابسته به احمد توکلی) نیز همان روز، پنجم بهمن در یادداشت «قهر دوم؛ اقتصاد سیاسی عریان التهابات اقتصادی اخیر»^۲ افزایش سریع بهای سکه و ارز را «التهاب سازی و اضطراب‌سازی تعمدی حلقه انحرافی» خواند. در این تحلیل آمده بود که این اقدام در کنار «بزرگ‌مایی اثر تحریم‌ها» و «طرح مفهوم شعب ابي طالب» برای این است که دولت «به نظام بقبولاند که کشور تحمل مقاومت در برابر فشار را ندارد». «جریان‌شناسی یک تمثیل: تفکر شعب‌سازی در اقتصاد» عنوان تحلیلی از سایت دیدبان بود که ۲۷ مرداد ۹۱ منتشر شد. در این نوشته آمده بود:

«جمع‌بندی دولت از شرایط اقتصادی و اجتماعی کشور با توجه به مسئله تحریم‌ها این است که ما در شرایط شعب ابي طالب هستیم».

افراد دیگری هم در همین دوره زمانی اخیر به این موضوع اشاره کردند، از جمله: سعید قاسمی (۹۱/۷/۱۳)^۳ و پرویز سروری (قائم مقام جمعیت رهپویان انقلاب اسلامی) (۹۱/۸/۴)^۴.

^۱ <http://www.kayhan.ir/901105/2.htm#other200>

^۲ <http://alef.ir/vdci3uaz3t1a5v2.cbct.html?140899>

^۳ <http://didban.ir/fa/news/436>

^۴ <http://www.rajanews.com/detail.asp?id=139577>

^۵ <http://www.mehrnews.com/detail/News/1728222>

ماجرای کجا شروع شد؟

«شعب ابی‌طالب» از زمانی تبدیل به کلیدواژه شد که رهبر معظم انقلاب (۹۰/۱۰/۱۹) گفتند:

«یک روز در صدر اسلام، دشمنان به نظرشان رسید که با شعب ابی‌طالب و محاصره اقتصادی مسلمان‌ها، آن‌ها را از پا بیندازند؛ اما نتوانستند. این روسیاه‌های بدمحاسبه‌گر خیال می‌کنند ما امروز در شرائط شعب ابی‌طالبیم. این جور نیست. ما امروز در شرائط شعب ابی‌طالب نیستیم؛ ما در شرائط بدر و خیبریم. ما در شرائطی هستیم که ملت ما نشانه‌های پیروزی را به چشم دیده است؛ به آن‌ها نزدیک شده است؛ به بسیاری از مراحل پیروزی، با سرفرازی دست پیدا کرده است. امروز مردم ما را از محاصره اقتصادی می‌ترسانند؟ با این حرف‌ها، با این ترفندها می‌خواهند مردم را از صحنه بیرون کنند؟ مگر چنین چیزی ممکن است؟ امروز می‌خواهند در اراده مسئولین اختلال ایجاد کنند.»

روز بعد از این سخنان، **سروش نیوز** در گزارشی با عنوان «چه کسی شعب ابی‌طالب را در اقتصاد ایران مطرح کرد؟» عنوان نمود که **محمود بهمنی** (رئیس کل بانک مرکزی) برای اولین بار در تاریخ ۲۰ آذر این موضوع را طرح کرده است.^۶ در این یادداشت آمده بود:

«باید دید مرکز فرماندهی تفکر شعب‌سازی در اقتصاد کشور کجاست و چه کسی است، چرا که می‌توان به صراحت اعلام کرد موضع‌گیری بهمنی نشأت گرفته از خط و تفکر اقتصادی موجود در دولت است. بی‌شک بسیاری از کارشناسان اقتصادی سیاست‌های غلط بانک مرکزی دولت را عامل بی‌ثباتی بازار اقتصادی کشور بالاخص سکه و دلار می‌دانند.»

گزارش ضدانقلاب

«پشت پرده» شرائط بدر و خیبر» در ملاقات کمیته ویژه هیأت وزیران با مقام رهبری^۷ عنوان گزارش سایت ضدانقلاب **جرس** بود که چند روز بعد منتشر شد. این گزارش علاوه بر انتشار گسترده در دیگر سایت‌های ضدانقلاب، در محافل سیاسی داخلی نیز اثر عمیقی به جا گذاشت. در این گزارش ادعا شده بود که در نخستین جلسه هیأت دولت در زمستان ۹۰، برخی از وزرا و مسئولین ارشد دولتی؛ گزارش‌هایی درباره وضعیت نامطلوب اقتصادی کشور ارائه می‌کنند و احمدی‌نژاد در پاسخ می‌گوید که کلید حل مشکل تجدیدنظر در سیاست خارجی و مذاکره با اروپا و آمریکا در مورد تحریم‌هاست.

^۶ <http://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=18496>

^۷ البته سروش نیوز بعدها، لینک این خبر را از سایت خود حذف کرد:

<http://soroshnews.ir/newsF-2261.html>

ولی متن این خبر در سایت‌های دیگر مانند الف و جهان نیوز موجود است.

<http://www.alef.ir/vdcba9b80rhbf8p.uir.html?139146>

<http://www.jahannews.com/vdcirparut1au52.cbct.html>

^۸ <http://www.rahesabz.net/story/48371/>

سیس وزرا از احمدی‌نژاد می‌خواهند که موضوع را با رهبری مطرح کند. نهایتاً با پیشنهاد احمدی‌نژاد، کمیته‌ای منتخب از وزرا تشکیل شده و به دیدار رهبری می‌روند. بعد از ارائه گزارش اعضای کمیته به رهبری، معاون اول رئیس‌جمهور (رئیس کمیته) اعلام می‌کند که با توجه به وضعیت اقتصادی کشور و تحریم‌های غرب، پیشنهاد کارشناسی دولت، مذاکره با آمریکا است. این پیشنهاد با مخالفت رهبر انقلاب روبه‌رو شده و ایشان به انتقاد از دولت می‌پردازند.

بهمنی چه گفته بود؟

بهمنی علاوه بر تاریخ مدنظر سروش نیوز (۲۰ آذر)، دو بار دیگر هم در سال ۹۰ از «شعب ابی‌طالب» سخن گفته بود. این اظهارات را به ترتیب زمانی می‌خوانید:

«با توجه به ذخایر ارزی کشور، به هیچ وجه اقتصادمان در برابر تحریم آسیب‌پذیر نیست، حتی اگر وضعیت تحریم‌ها بدتر از دوران «شعب ابیطالب» باشد، به دلیل وجود ذخایر عظیم طلا کشور را اداره می‌کنیم.»

نشست ساماندهی صرافان (۹۰/۵/۱۰)

بهمنی با اشاره به ضرورت در نظر گرفتن راهکارهایی برای مقابله با تحریم گفت: «باید جامعه را به نحوی اداره کنیم که بتوانیم دو سال خود را حفظ کنیم، گویا در شعب ابی‌طالب گرفتار شده ایم.»

نشست صبحانه اتاق بازرگانی و صنایع و معادن تهران (۹۰/۹/۲۰)

«در حال حاضر مشکل ما نقل و انتقال پول است. نمی‌توانیم ال‌سی باز کنیم و باید از طریق صرافی‌ها و بانک‌ها پول حواله کنیم. پول نفت را همانند قبل نمی‌توانیم وصول کنیم اما به‌رغم همه این شرایط زمینه را به‌گونه‌ای فراهم کرده‌ایم که واردات به شکل مطلوبی انجام شود. بارها گفته‌ام ما خود را برای دوران بدتر از «شعب ابی‌طالب» آماده کرده‌ایم و به لطف دوران‌دیشی‌هایی که در گذشته داشته‌ایم و تدابیر مقابله با تهدیدها از این پیچ سخت نیز به سلامت عبور خواهیم کرد.»

مصاحبه با هفته نامه آسمان (۲۶ آذر ۹۰)

^۹ <http://old.mehrnews.com/fa/NewsDetail.aspx?NewsId=1372739>

^{۱۰} <http://old.mehrnews.com/fa/NewsDetail.aspx?NewsId=1480170>

^{۱۱} این مصاحبه با تیترو نادرست (رئیس کل بانک مرکزی: در شعب ابی‌طالب هستیم» در این هفته‌نامه اصلاح‌طلب منتشر شد و چند هفته بعد (۲۰ دی) در سایت تابناک برای اولین و ظاهراً آخرین بار با تیترو «برای بدتر از شعب ابیطالب آماده ایم» بازنشر شد.

رهبر انقلاب: به حرف بیگانگان کسی را متهم به خیانت نکنیم

آیت‌الله خامنه‌ای دو سال پیش از این ماجرا، رسانه‌ها و شخصیت‌های سیاسی را از این‌گونه رفتارها برحذر داشته بودند:

«فضا را نباید از تهمت و از گمانِ سوء پر کرد. قرآن کریم می‌فرماید: لو لا اذ سمعتموه ظنَّ المؤمنون و المؤمنات بانفسهم خیرا؛ وقتی می‌شنوید که یکی را متهم می‌کنند، چرا به همدیگر حسن ظن ندارید؟ تکلیف دستگاه اجرائی و قضائی به جای خود محفوظ است. دستگاه‌های اجرائی باید مجرم را تعقیب کنند، دستگاه‌های قضائی باید مجرم را محکوم و مجازات کنند؛ با همان روشی که ثابت می‌شود و در قوانین اسلامی و قوانین عرفی ما هست و هیچ هم در این زمینه نباید کوتاه بیایند؛ اما مجازات مجرم که از طرق قانونی جرم او ثابت شده است، غیر از این است که به گمان، به خیال، به تهمت، یکی را متهم کنیم، بدنام کنیم، توی جامعه دهن به دهن بگردانیم. این که نمی‌شود. این فضا، فضای درستی نیست. یا دیگران - خارجی‌ها، بیگانه‌ها، تلویزیون‌های مغرض - علیه کسی یا کسانی حرفی بزنند، ادعا کنند که این‌ها فلان جا خیانت کردند، فلان جا خطا کردند؛ ما هم عین همان را پخش کنیم. این، ظلم است؛ این، مورد قبول نیست. رسانه‌های بیگانه کی دلشان برای ما سوخته است؟ کی خواسته‌اند حقائق در مورد ما روشن بشود، که در این مورد بیایند حقیقت را گفته باشند؟ می‌گویند، حرف‌هایی می‌زنند، ادعاهائی می‌کنند»^{۱۴}.

«شعب ابی‌طالب» به عنوان نمادی از مقاومت مسلمانان در برابر تحریم‌ها و مشکلات اقتصادی تحمیلی دشمنان در جامعه مطرح بوده است و نه به عنوان نماد ضعف. اشارات بهمنی نیز در همین چارچوب بوده است. علاوه بر این، بهمنی عموماً بر این موضوع که «خود را برای دوران بدتر از شعب ابی‌طالب آماده کرده‌ایم» و «از این شرایط عبور خواهیم کرد»، تاکید کرده است که از آنها پیام «مقاومت همراه با امیدواری» به جامعه منتقل می‌شود و نه پیام «ضعف».

شاید به همین دلیل بوده که پیش از بیانات رهبر انقلاب، طرح موضوع «شعب ابی‌طالب» توسط رئیس کل بانک مرکزی با واکنشی منفی نشد و حتی بازخوردهای مثبتی نیز در برخی رسانه‌های منتقد دولت دیده شد. به عنوان نمونه، روزنامه رسالت در تاریخ ۹۰/۵/۱۱ یادداشتی با عنوان «طلاهای بهمنی و دکترین شعب ابی‌طالب- اقتصاد مقاومتی در سال جهاد اقتصادی»^{۱۲} منتشر کرده بود و با تقدیر از اقدام استراتژیک بانک مرکزی در ذخیره طلا نوشته بود:

«جامعه ایران امروز نیازمند چنین روحیه‌ای [روحیه مسلمان در شعب ابی‌طالب] است. جهاد اقتصادی در دوران تحریم تنها با رویکرد اقتصاد مقاومتی میسر است. این رویکرد در قالب دکترین شعب ابی‌طالب در جامعه ترویج شود».

خبرگزاری مهر نیز در تاریخ ۹۰/۸/۷ با انتشار گزارشی از محله شعب ابی‌طالب در مکه مکرمه به تبیین چرایی اشاره مسئولان اقتصادی کشور به این موضوع پرداخته بود.^{۱۳}

گذشته از این‌ها، هیچ‌یک از مقامات اقتصادی و ارشد دولت (به غیر از رئیس کل بانک مرکزی) به صورت رسمی و علنی، چنین تحلیلی از شرایط کشور ارائه نکرده است و به همین علت، تسری دادن دیدگاه بهمنی به کل دولت، فاقد دلایل و مستندات کافی است. هم‌چنین تعمد دولت در بحران سکه و ارز به قصد وادار کردن نظام به مذاکره با آمریکا نامتناسب و غیرمستند است، چرا که در سخنان بهمنی پیرامون شعب ابی‌طالب (به عنوان تنها دست‌آویز مستند این نسبت) اصولاً چنین موضوعاتی مطرح نشده است و تنها خبری که می‌تواند پایه‌ای برای این تحلیل‌ها به حساب بیاید گزارش سایت ضدانقلاب جرس است.

^{۱۴} <http://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=8070>

^{۱۲} <http://www.resalat-news.com/fa/?code=70381>

^{۱۳} <http://old.mehrnews.com/fa/NewsDetail.aspx?NewsId=1446364>

صندلی خالی

دیروز (تیرماه ۱۳۸۷)

حجت الاسلام رسول منتجب‌نیا، قائم مقام حزب «اعتماد ملی» (به دبیرکلی مهدی کروی)، در یادداشتی با عنوان «چند سؤال از رئیس‌جمهور» در روزنامه اعتماد ملی در تاریخ ۱۱ تیر ۸۷، درباره اعتقادات احمدی‌نژاد درباره امام زمان (ع) نوشت:

«در سال اول ریاست‌جمهوری آقای احمدی‌نژاد، با دو واسطه نقل شد که ایشان در سفر استانی به سیستان و بلوچستان و در پاسخ به اعتراض یکی از معاونین که اعتبارات کشور محدود است و چرا این همه وعده‌های ده‌ها میلیارد تومانی به هر شهر داده می‌شود، گفته است: نگران نباشید؛ دو سال دیگر امام زمان (عج) ظهور می‌کند و همه مشکلات را حل می‌کند!... نماینده‌ای از شورای اسلامی، نقل می‌کرد روزی در ملاقات رئیس‌جمهور با مقام معظم رهبری ایشان نسبت به اظهاراتش و وعده ظهور حضرت در دو سال دیگر مورد اعتراض شدید رهبری واقع شد و در جواب گفت: «کسانی که با ایشان در تماس هستند، گفته‌اند» و پس از خروج از دفتر رهبری، اظهار کرده است: «ایشان تصور می‌کند من رئیس‌جمهور او هستم، من رئیس‌جمهور امام زمان (عج) می‌باشم»!... بین خواص شایع است که گاهی سر سفره خوراک، یک بشقاب و قاشق و چنگال را در جای خالی کنار گذاشته و اظهار می‌کنند این برای آقا امام زمان است... شخصی نقل کرده است، روزی یکی از نزدیکان رئیس‌جمهور من را دعوت به شرکت در نماز جماعت آقا کرد و من به تصور این‌که امام جماعت، مقام رهبری است با او به محلی رفتیم. وقت نماز مشاهده کردم صف نماز تشکیل شد در حالی که امام جماعت حضور ندارد و فقط سجاده‌ای پهن است، وقتی سؤال کردم که رهبری کی تشریف می‌آورند؟ گفتند: هیس! امام جماعت، حضرت ولی عصر (عج) است... اخیراً بارها در اظهارات رئیس‌جمهور، معاونین، مشاورین و ... این جمله فراوان به کار می‌رود که این دولت را امام زمان (عج) مدیریت یا اداره می‌فرماید^۱».

در بخش پایانی این یادداشت، خطاب به رئیس‌جمهور آمده بود:

«صرف‌نظر از این‌که چنین شایعاتی چگونه اعتقادات مردم و نسل جوان را تضعیف می‌کند و مورد استهزاء و تمسخر دستگاه‌های تبلیغاتی بیگانه و دشمنان اسلام و تشیع قرار گرفته است و قطع نظر از این‌که نتیجه این سخنان، انتساب همه ضعف‌ها، کاستی‌ها، سوءمدیریت‌ها، افزایش تورم و گرانی و ... به حضرت ولی عصر (عج) می‌باشد و این بزرگ‌ترین ظلم و جفا و توهین به ساحت آن حضرت است. آیا این نقل قول‌ها و شایعات در محافل خصوصی و عمومی راست است یا دروغ؟ خواهش می‌کنیم خیلی صریح و شفاف پاسخ دهید و از کلی‌گویی یا فرافکنی یا متهم کردن دیگران پرهیز کنید».

انتشار این یادداشت با واکنش شدید قوه قضاییه، شخصیت‌ها و رسانه‌ها مواجه شد.

¹ <http://www.yazdfarda.com/news/1392/01/11537.html>

«رسول منتجب‌نیا که ظاهراً رسالت خود را تماماً هتاکي به رئیس‌جمهور مردمی ایران اسلامی تعریف کرده، روز گذشته با انتشار یادداشتی سرشار از دروغ و تهمت و افترا در روزنامه اعتماد ملی، دروغ‌پردازی‌های ماه‌های اخیر سایت‌ها و رسانه‌های ضد انقلاب علیه دکتر احمدی‌نژاد را مبنای توهین‌های خود به رئیس‌جمهور قرار داد... البته از روزنامه‌ای که در میان اعضای تحریریه‌اش، معتقدین به آزادی همجنس‌گرایی فعالیت ویژه دارند، بیش از این انتظار نمی‌رود که تحلیل‌های بی‌بنیان و اساس خود را بر شایعات دروغ‌زدانه انقلاب بنا نماید و به خورد افکار عمومی بدهد»^۱.

سایت الف (وابسته به احمد توکلی) همان روز در یادداشتی با عنوان «نقدی بر مقاله آقای منتجب‌نیا» نوشت:

«گرچه در این بین، سکوت و سهل‌انگاری دولت و روابط عمومی‌های زیرمجموعه دولت در پاسخگویی صحیح و به موقع به شایعات این‌چنینی، خود حدیث مفصل و قصه پرغصه‌ای است و حتی گلاویه رهبر فرزانه انقلاب نیز تأثیر چندانی بر این اهمال‌کاری رسانه‌ای نداشته و دولت را در برابر منتقدان بددل یاری‌رسان نبوده است، با این وجود، این ضعف‌ها دلیلی برای انتشار شایعات در سطح عمومی و از سوی یک رسانه جمعی نمی‌شود، خاصه آن‌که شخص رئیس‌جمهور در وبلاگ شخصی خویش و همچنین در مصاحبه‌های اخیر به انتشار خبرهای این‌چنینی در مورد ارتباط با امام زمان و ... اعتراض نموده است»^۲.

اشاره سایت الف به یادداشت احمدی‌نژاد در سایت شخصی‌اش با عنوان «امام خمینی، سیاست‌مدار یا حقیقت‌مدار»؟ در تاریخ ۲۲ خرداد ۸۷ است. احمدی‌نژاد در این یادداشت، با تشریح اختلافات بین دیدگاه‌های حضرت امام (ره)، سیاست‌مداران و انجمن حجتیه در تحلیل وقایع و اتفاقات، به تشریح اعتقادات خود در رابطه با امام زمان (ع) پرداخته و می‌نویسد:

«امام که از ولایت تکوینی «انسان کامل» و «ولی خدا» و از مدیریت و هدایت حضرت همچون خورشیدی که از پس ابر، همچنان نور و انرژی می‌بخشد سخن می‌گفت و هرگز نه تعیین وقت برای ظهور کرد و نه مشکلات و کمبودها را به پای حضرت نوشت، آیا او ادعای الوهیت یا ربوبیت برای حضرت و یا برای خود کرد؟ آیا اگر صاحب اصلی انقلاب را حضرت ولی‌عصر می‌دانست، قصد خرافه‌پردازی یا عوام‌فریبی و سلب تکلیف از خود را داشت؟! برای من جالب و در عین حال مایه تأسف بود که چگونه یادآوری همین عقاید واضح شیعی و دیدگاه صریح امام با وسعتی عجیب و تحریف‌هایی ناجوانمردانه از چپ و راست مورد حمله قرار گرفت! نوشتند که احمدی‌نژاد در هیئت دولت موقع نهار، یک ظرف غذا هم برای حضرت روی میز می‌چیند! احمدی‌نژاد در دوره شهرداری، مسیر حرکت کاروان حضرت از مکه به تهران را پیشاپیش آسفالت کرده است! احمدی‌نژاد

سیدابوالفضل پورحسینی، مدیر روابط عمومی دادسرای عمومی و انقلاب تهران، در همان روز انتشار مقاله اعلام کرد:

«دستور جلب و تحقیقات از مدیرمسئول روزنامه اعتماد ملی به دنبال شکایات متعدد به اتهام نشر اکاذیب به قصد تشویش اذهان عمومی و افترا برای پاسخ‌گویی به اتهاماتش و اعلام جرم اخیر مدعی‌العموم درخصوص چاپ مطلبی اهانت‌آمیز در شماره ۶۸۲ مورخ ۱۱/۴/۸۷ توسط منتجب‌نیا، صادر شده است»^۳.

پس از برگزاری چند جلسه دادگاه برای محمدجواد حق‌شناس، مدیرمسئول اعتماد ملی، بر اساس اطلاعات روابط عمومی و ارتباطات دادگستری کل استان تهران در تاریخ ۲۹ فروردین ۹۱، هیئت منصفه دادگاه مطبوعات، او را در چند اتهام، از جمله به خاطر انتشار مقاله مذکور در روزنامه تحت مدیریتش، مجرم شناخته است^۴.

یک روز بعد از سخنان منتجب‌نیا (۱۲ تیر)، حسین شریعتمداری در یادداشتی با عنوان «چرا چشم خود را بسته‌اید؟!» در روزنامه کیهان، نوشت:

«ظاهراً آقای منتجب‌نیا درک و شعور مردم را دست‌کم گرفته و تصور می‌کنند هر شایعه موهنی زمینه پذیرش دارد. آخر چه کسی باور می‌کند که رئیس‌جمهور یک سجاده خالی پهن می‌کند و آن را سجاده حضرت امام زمان علیه‌السلام دانسته و به آن اقتدا می‌کند؟! ... واقعیت تلخ آن‌که مدت‌هاست شماری از افراطیون مدعی اصلاحات و برخی از عوامل شناخته شده ضدانقلاب... از روزنامه ایشان (آقای کروب) برای ترویج افکار مخالفان نظام بهره می‌گیرند... و در این حال و هوا یادداشت موهن و فاقد کم‌ترین دلیل و منطق آقای منتجب‌نیا، تأمل برانگیز است»^۵.

کیهان در همین روز، گزارشی با عنوان «واکنش‌های شدید به مطلب منتشر شده منتجب‌نیا در اعتمادملی دروغ‌بافی علیه رئیس‌جمهور توهین به ملت است» کار کرد و در آن انتقادات شدید حسین شریعتمداری، محمدنبی حبیبی (دبیرکل حزب مؤتلفه اسلامی)، لطف‌الله فروزنده (قائم مقام جمعیت ایثارگران انقلاب اسلامی) و مجتبی شاکری (دبیر سیاسی جمعیت ایثارگران انقلاب اسلامی) را درباره این یادداشت روزنامه اعتماد ملی گردآوری کرد^۶. این روزنامه همچنین در خبر ویژه همین روز خود ذیل عنوان «منتجب‌نیا و اوچ نجابت»؟! نوشت:

^۲ <http://www.farsnews.com/newstext.php?nn=8704111322>

^۳ <http://www.rajanews.com/detail.asp?id=122950>

^۴ <http://www.magiran.com/npview.asp?ID=1650185>

^۵ <http://www.magiran.com/npview.asp?ID=1650183>

^۶ <http://www.magiran.com/npview.asp?ID=1650190>

^۷ <http://alef.ir/vdcfjed0.w6dctagiiw.html?28754>

که باز چیزی به جز رسوایی عایدشان نشد و لذا اکنون در انزوای کامل به سر می‌برند و در حقیقت سرنوشت کسانی که بخواهند با ولایت دشمنی نمایند همین است.^{۱۰}

حدود یک ماه بعد (۲۶ مرداد ۹۱)، حجت‌الاسلام والمسلمین مرتضی آقا‌تهرانی (نماینده مردم تهران) در مصاحبه با خبرگزاری فارس^{۱۱}، این‌که یک صندلی خالی در دولت برای امام زمان (عج) گذاشته‌اند، را تکذیب می‌کند و این تنها واکنش صورت گرفته در برابر رواج دوباره این اتهامات به احمدی‌نژاد و دولت است.

در دو سال پایانی دولت دوم احمدی‌نژاد بسیاری از شخصیت‌های سیاسی و دینی اصولگرا نسبت‌های چندین سال پیش اصلاح‌طلبان را درباره ادعای دولت بر ارتباط با امام زمان (عج) را تکرار کردند. از این شخصیت‌ها می‌توان آیت‌الله محمدتقی مصباح یزدی^{۱۲} (عضو مجلس خبرگان و مدیر مؤسسه امام خمینی)، آیت‌الله سید احمد علم‌الهدی^{۱۳} (امام جمعه مشهد)، حجت‌الاسلام و المسلمین مهدی طائب^{۱۴} (عضو قرارگاه عمار و برادر رئیس سازمان اطلاعات سپاه)، حجت‌الاسلام و المسلمین مجتبی ذوالنور^{۱۵} (جانشین وقت نماینده ولی فقیه در سپاه)، محمدحسین صفارهرندی^{۱۶} (وزیر معزول دولت نهم و مشاور فرمانده سپاه) و ... را نام برد.

«ناجوانمردانه می‌گویند اسم امام زمان (عج) را بر زبان می‌آورید تا ولایت فقیه را تضعیف کنید! پشتوانه ولایت فقیه امام زمان (عج) است. نقطه استحکام ولایت فقیه وجود مبارک امام زمان (عج) است. ولایت فقیه آمده تا دل‌ها را برد به سوی امام عصر (عج). جز امام که پناهی در عالم وجود ندارد، یار ما و یار رهبر عزیز ما امام زمان (عج) است. ما باید به دنیا بگوئیم حکومت جهانی امام عصر (عج) که نقطه ایده‌آل است باید جایگزین زندگی امروز ما شود و این جز با ولایت فقیه نمی‌شود».

احمدی‌نژاد در جمع حامیان گفتمان انقلاب اسلامی (۱۲ آبان ۹۰)

مدعی ارتباط با حضرت شده و گران شدن برنج را، محصول مدیریت حضرت و تصمیم ایشان دانسته است! و این در حالی بود که من چند بار گفته‌ام که برخی گرانی‌ها، و نه همه آن‌ها، اتفاقاً محصول مدیریت پنهان و ائتلاف مافیائی در بازار با برخی سیاستمداران از همان نوعی که گفتم و کار کسانی است که پس از سه سال، هنوز هم رأی مردم را فصل الخطاب ندانسته و به اراده مردم در انتخابات ریاست جمهوری نهم، تسلیم نشده‌اند و از مردم و دولت، یک‌جا انتقام می‌گیرند. متأسفانه آن‌ان که مسئول رسیدگی و اجرای عدالت‌اند نیز، اصل وجود مفسدین اقتصادی را منکر می‌شوند و گویا پیام هشت ماده‌ای رهبری را هم شعاری و عوام‌فریبی می‌دانند! مشاهده نور خدا در عالم سیاست و در فتوحاتی که پیاپی در لبنان و فلسطین تا عراق و ایران و حتی در نیویورک، به نفع ارزشهای انقلابی و اسلامی واقع می‌شود، برای آن‌ان که در دامان فرهنگ توحیدی امام خمینی پرورش یافته‌اند و برای نسل انقلاب چیز عجیبی نیست بلکه ندیدن این هاله‌های نور است که عجیب و عیب است. آری، حجت خدا، زنده و حاضر است و ادامه حیات در روی زمین، به اذن خدا، پیوسته به حضور حجت الهی در زمین است و حضرت، این انقلاب را و شیعه و مسلمین را و بلکه مستضعفین عالم را به حال خود، رها نکرده و نخواهد کرد. آری هرگز خداوند خود را کنار نکشیده و امور عالم و آدم را به کسی جز خود واگذار و تفویض نکرده و این تفکر غالیان است اما خداوند از طریق ولی و حجت خود، عالم را مدیریت و تدبیر می‌کند و مفهوم ولایت تکوینی اولیای الهی، همین است. ما مفتخریم که سیاست‌مدار به آن معنی که در ابتدا گفته شد، نیستیم و ان‌شاءالله هرگز هم نخواهیم شد^۸.

چند ماه بعد (اوایل آبان ۸۷)، فیلم مستند حاشیه‌های سفر پنج روزه احمدی‌نژاد به نیویورک در همان سال از سیما پخش شد. احمدی‌نژاد در این مستند، بار دیگر به تکذیب اتهامات مربوط به صندلی خالی و بشقاب خالی برای امام زمان (ع) می‌پردازد و در این زمینه توضیحاتی می‌دهد^۹.

امروز (تیرماه ۱۳۹۱)

چهار سال بعد (۲۴ تیر ۹۱)، حجت‌الاسلام والمسلمین عبدالعلی گواهی، مسئول نمایندگی ولی فقیه سپاه محمد رسول‌الله (ص) تهران بزرگ در گردهمایی عقیدتی رزمندگان سپاه تهران، می‌گوید:

«پس از رو شدن نقشه‌های وابستگان جریان انجمن حجتیه که مدعی بودند باید ظلم و ستم و فساد در جهان بیشتر شود و ما باید این زمینه را فراهم نماییم، گروهی نیز در زمان فعلی پا را از این فراتر گذاشتند و گفتند دوران ظهور صغری فرا رسیده و ما دیگر نیاز به واسطه نداریم و باید ولایت فقیه محو شود. متأسفانه بعضی از افراد این جریان در بدنه دولت نفوذ پیدا کردند و گاهی در مجالس رسمی صندلی خالی برای نشست امام زمان (عج) در کنار خود قرار می‌دادند و یا در نماز جماعت در صف جلو جایی برای حضور آقا در نظر می‌گرفتند و باز از این فراتر رفتند و فیلمی با عنوان «به سوی ظهور» ساختند و خود را یاران واقعی امام زمان (عج) معرفی کردند و آن را در بین مردم پخش کردند

^۸ امام خمینی، سیاست‌مدار یا حقیقت‌مدار؟ <http://ahmadinejad.ir/fa/>

^۹ <http://fararu.com/fa/news/16351>

^{۱۰} <http://www.farsnews.com/newstext.php?nn=13910424001368>

^{۱۱} <http://www.farsnews.com/newstext.php?nn=13910524000601>

^{۱۲} <http://www.farsnews.com/newstext.php?nn=9002211275>

^{۱۳} <http://www.rasanews.ir/TextVersion/Detail/?Id=104967&Serv=25>

^{۱۴} <http://khabaronline.ir/news-155068.aspx>

^{۱۵} <http://jebhepaydari.ir/main/?Page=definition&UID=1285397>

^{۱۶} <http://www.aftabnews.ir/vdciwauazt1apz2.cbct.html>

^{۱۷} <http://old.mehrnews.com/fa/NewsDetail.aspx?NewsId=1340397>

^{۱۸} <http://www.hawzahnews.com/news/88555>

^{۱۹} <http://www.boursenews.ir/fa/pages/?cid=49894>

^{۲۰} <http://www.farsnews.com/newstext.php?nn=9004050337>

^{۲۱} <http://www.tabnak.ir/fa/news/173663>

^{۲۲} <http://www.farsnews.com/newstext.php?nn=13910328000760>

رو در رو با شیطان

سخنان انقلابی یا پیشنهادی بدون پشتوانه؟

اظهارات احمدی‌نژاد درباره مذاکره با آمریکا در حاشیه آخرین حضور وی در مجمع عمومی سازمان ملل در اوائل مهر ۹۱ موجب شد تا منتقدین رئیس‌جمهور را به تلاش برای مذاکره با آمریکا و عدول از اصول سیاست خارجی کشور، از جمله استکبارستیزی، متهم کنند. منتقدین اعتقاد داشتند این موضوع، ناشی از وادادگی احمدی‌نژاد و جریان انحرافی در برابر آمریکا است و همچنین رئیس‌جمهور حق دخالت و اظهارنظر در موضوع رابطه با آمریکا را ندارد و این موضوع صرفاً جزو اختیارات رهبری است.

۲۵ نماینده مجلس شورای اسلامی در ۵ مهر ۹۱، به احمدی‌نژاد نسبت به آنچه مواضع نامناسب وی درباره رابطه و مذاکره با آمریکا می‌دانستند تذکر دادند و آن را ناسازگار با راهبرد عزت، مصلحت و حکمت کشور عنوان کردند. همچنین **حمیدرضا فولادگر** (نماینده اصفهان) در همین روز با اشاره به مصاحبه احمدی‌نژاد با شبکه‌های خارجی در سفر نیویورک گفت: «آیا در این شرایط سخن گفتن از مذاکره مستقیم با آمریکا و تقاضای رابطه با آمریکا در جهت منافع ملی و انقلابی ماست و آیا با رهنمودهای امام (ره) و رهبری سازگاری دارد؟»^۱

علی‌اکبر ولایتی (مشاور رهبر انقلاب در امور بین‌الملل) در ۸ مهر ۹۱ در پاسخ به سؤالی در خصوص اظهارات رئیس‌جمهور در نیویورک مبنی بر امکان برقراری ارتباط میان تهران و واشنگتن، گفت که تصمیمی برای تغییر در سیاست‌های گذشته درباره رابطه با آمریکا - که سیاست‌های امام و رهبری بوده است - گرفته نشده است.^۲

سردار **محمدباقر ذوالقدر** (معاون راهبردی قوه قضائیه) در همین روز، طرح مذاکره و رابطه با آمریکا در شرایط فعلی جهان را «نوعی کج‌سلیقگی سیاسی» دانست که می‌تواند آثار و پیامدهای خطرناکی داشته باشد. وی موضوع مذاکره و رابطه با آمریکا را نه یک سیاست اجرائی که رئیس‌جمهور بتواند در آن مداخله کند، که یک سیاست کلان و راهبردی دانست که منحصراً رهبری باید در باب آن تصمیم‌گیری کند و امام و رهبری بارها و با صراحت درباره آن سخن گفته‌اند و سیاست نظام در این خصوص آشکارا اعلام شده است.^۳

حسین شریعتمداری ۹ مهر ۹۱، در یادداشت روزنامه کیهان با عنوان «چرا جدی گرفته نشد؟!» نوشت که دولتمردان آمریکائی پیشنهاد احمدی‌نژاد برای مذاکره را «بدون پشتوانه» تلقی کرده‌اند و برای همین از آن استقبال نکرده‌اند. وی توضیح داد که آمریکائی‌ها می‌دانند که مذاکره یا رابطه با آمریکا از سیاست‌های کلان نظام و بر عهده رهبری و نه رئیس‌جمهور است. از نظر شریعتمداری رهبر انقلاب «بارها به صراحت و با ارائه دلایل منطقی و مستندات خالی از ابهام، مخالفت خود را با مذاکره و رابطه ایران و آمریکا اعلام کرده‌اند.» وی وعده احمدی‌نژاد را «بیرون از حوزه اختیارات قانونی» وی دانست. در این یادداشت آمده بود:

^۱ <http://www.mashreghnews.ir/fa/news/157849>

^۲ <http://jahannews.com/vdce7f8wxjh8ezi.b9bj.html>

^۳ <http://www.mehrnews.com/detail/News/1708102>

^۴ <http://www.kayhan.ir/901105/2.htm#other200>

هسته‌ای آن را حل و فصل کنیم. دیگر زمان آن گذشته که کشوری بخواهد دنیا را به تنهایی اداره کرده و دیگران از او تبعیت کنند باید با تعامل و همکاری همگانی امور را به پیش برد و ایران و آمریکا باید بر همین مبنا مشکلات خود را حل و فصل کنند. هر نوع تفاهم زمانی حاصل می‌شود که طرفین به حقوق یکدیگر احترام گذاشته و عدالت را مبنای کار خود قرار دهند که اگر چنین اتفاقی بیفتد، می‌شود مشکلات جهانی را بسیار راحت‌تر و با هزینه کمتر مرتفع کرد.»

«ایران، آمریکا را به رسمیت می‌شناسد و معتقد است می‌توانیم با یکدیگر رابطه داشته باشیم اما موضوع به رسمیت شناختن و یا نشناختن رژیم صهیونیستی هیچ ارتباطی به روابط ایران و آمریکا ندارد... آمریکایی‌ها باید بدانند که هر اتفاقی هم بیفتد دوران حکومت سابق در ایران تکرار نخواهد شد و باید با شرایط امروز خود را تطبیق دهند و این در حالی است که دولت‌های آمریکا ۳۳ سال فرصت را برای تعامل با ایران از دست دادند... جمهوری اسلامی ایران آمادگی دارد تا چنانچه دولت آمریکا قدمی برای ایجاد تفاهم بین دو کشور بردارد در ذهنیت منفی خود نسبت به آمریکا تامل کرده و کمک کند تا سریع‌تر روابط دو کشور بهبود یابد.»

گفتگو با تلویزیون NHK ژاپن (۴ مهر ۹۱):^۸

«در طول ۳۳ سال گذشته روابط آمریکا با ایران خصمانه بوده و خاطرات خوبی از دخالت‌های آمریکا در امور داخلی ایران در ذهن ملت ایران وجود ندارد، اما معتقدم این فضا نمی‌تواند برای همیشه ادامه پیدا کند و این شرایط باید در جایی پایان یابد. اگر عدالت و احترام به حقوق یکدیگر مبنای کار قرار گیرد، مسائل حل و فصل خواهد شد. معتقدم در مجموع روند امور به سمت حل و فصل شدن مسائل جریان دارد، البته این به معنای آن نیست که یک طرف در این مواجهه کوتاه آمده یا تسلیم شود، بلکه همه در حال رسیدن به این نتیجه هستند که اگر به عدالت تن بدهند به نفع همگان خواهد بود.»

جلسه با مدیران رسانه‌های آمریکا (۴ مهر ۹۱):^۹

«ایران و آمریکا ۳۳ سال است روابطی با یکدیگر ندارند؛ مسائل زمانی آغاز شد که ملت ایران حکومت دیکتاتوری وابسته به آمریکا را کنار گذاشت و حکومتی آزاد را بنا نهاد... معتقدیم که باید سیاست‌های کلان دولت آمریکا تغییر کند تا زمینه برای گفت و گو در جهت حل مسائل اساسی ایجاد شود.»

«علی‌رغم آن‌که پیشنهاد آقای احمدی‌نژاد برای دولت‌مدان آمریکایی یک «امتیاز طلایی» تلقی شده و تحقق آرزوی سال‌ها بر زمین مانده آنان بود، ولی می‌دانستند این پیشنهاد فاقد پشتوانه است و نهایتاً می‌تواند در حد و اندازه‌ی تمایل شخصی ایشان تلقی شود و نه تصمیم برخاسته از خواست مردم و اراده نظام.»

عباس عیدی (روزنامه‌نگار و فعال سیاسی اصلاح‌طلب) هم در همین روز در یادداشت «چرا کسی جدی نگرفت؟» در روزنامه اعتماد گفت که رسانه‌های جهان و مقامات آمریکایی به این دلیل پیشنهاد احمدی‌نژاد را جدی نگرفتند که می‌دانستند «فاقد پشتوانه» است و «رئیس دولت ایران در موقعیت و مقامی نیست که قادر به اتخاذ چنین تصمیمی و انجام آن باشد.»

حجت‌الاسلام والمسلمین محمدجعفر منتظری (رئیس دیوان عدالت اداری) ۱۰ مهر ۹۱، با انتقاد از دیدگاه رئیس‌جمهور درباره‌ی گفت‌وگو با آمریکا، خاطرنشان کرد که به موجب قانون اساسی تعیین سیاست‌های کلی نظام به عهده رهبری است و ایشان با استدلال‌های قوی و منطقی در این ارتباط مسایل را روشن کرده‌اند. وی در ارتباط با واکنش آمریکایی‌ها نسبت به سخنان احمدی‌نژاد نیز گفت: «البته آن‌ها نیز شاید می‌دانند بحث گفت و گو با آمریکا از اختیارات رئیس‌جمهور نیست و او به موجب قانون اساسی نمی‌تواند چنین سیاستی را تعیین کند.»

احمدی‌نژاد در نیویورک چه گفته بود؟

رئیس‌جمهور در حاشیه سفر خود به سازمان ملل، در مصاحبه‌ها و جلسات متعددی و در پاسخ به سؤالات حاضرین، درباره‌ی روابط ایران و آمریکا و مذاکره با این کشور سخن گفته بود. این اظهارات را به ترتیب زمانی می‌خوانید:

دیدار با جمعی از نخبگان آمریکایی (۴ مهر ۹۱):^۵

«شرایط موجود در روابط بین ایران و آمریکا به ضرر هر دو کشور و شاید به ضرر همه دنیا است، اما برای بهبود آن باید نگاهی به سیر تحولاتی که روابط را به وضعیت امروز رسانده است، داشته باشیم و به این نکته توجه کنیم که ایالات متحده از ابتدای پیروزی انقلاب اسلامی همواره در مقابل ایران ایستاده است... اما در نظر داشته باشید که اگر روابط دو کشور به جای تقابل بر تعامل متکی بود، چقدر مسائل به نفع دو کشور تمام می‌شد.»

«این موضوع [پرونده هسته‌ای ایران] بین ایران و آمریکاست و اگر امروز آمریکا خود را از آن کنار بکشد، دیگر کسی در جهان ادعایی علیه ایران ندارد و لذا معتقدم باید در عرصه‌ای جدا از مذاکرات

^۵ <http://fararu.com/fa/news/127749>

^۶ <http://isna.ir/fa/news/91071006664>

^۷ <http://president.ir/fa/42084>

^۸ <http://www.president.ir/fa/42128>

^۹ <http://www.president.ir/fa/42131>

گفت‌وگو با اعضای شورای سردبیری خبرگزاری آسوشیتدپرس (۵ مهر ۹۱):^{۱۰}

«بالاخره هر اتفاقی می‌افتد در فضای رسانه‌ای می‌افتد. یک جمله‌ای صادر می‌شود تا به آن طرف دنیا برسد صد مرتبه این جمله بالا و پائین می‌شود. اولاً بنده هیچ وقت پیشنهاد مذاکره نداده‌ام. سؤال خبرنگار این بود که آیا شما با آمریکا گفتگو می‌کنید؟ من باید چه بگویم؟ اصلاً کسی در عرصه بین‌المللی می‌تواند بگوید که من اهل گفتگو نیستم؟ کدام عاقلی می‌تواند بگوید من اهل گفتگو نیستم. اصلاً بین الملل یعنی گفتگو و اصل بر گفتگو و رابطه است، مگر استثنائی اتفاق بیفتد. مثل رژیم صهیونیستی که ما به رسمیت نمی‌شناسیم و رابطه نداریم، وگرنه اصل بر رابطه است. سؤال او هم دربارهٔ افغانستان بود که من گفتم بله، ما گفتگو می‌کنیم، اما در شرایط عادلانه و احترام‌آمیز. حقوق ملت ایران را بپذیرند و به ملت ایران احترام بگذارند و از موضعی که دارند پایین بیایند و بنشینند حرف بزنند. فکر نمی‌کنم کسی در ایران مخالف این باشد. ملت ایران نمی‌تواند مخالف گفتگو باشد. اما شرایط گفتگو مهم است. عین همین را مطرح کردم و همیشه این را گفته‌ام، رفتارشان را اصلاح کنند و حقوق ملت ایران را به رسمیت بشناسند. تاریخ روابط ما معلوم است. چه کسی باید روابطش را اصلاح کند؟ بالاخره اصلاح کنند و در شرایط برابر بدون توسعه‌طلبی و زورگویی بیایند.»

احمدی‌نژاد همچنین در پاسخ سؤالی دربارهٔ تأثیرات انتخابات آتی آمریکا بر روابط دو کشور گفت:

«فکر می‌کنم حتماً این شرایط بین ایران و آمریکا نمی‌تواند ادامه پیدا کند. برای این که دولت‌های متوالی آمریکا دارند از این شرایط ضرر می‌کنند و مجبورند تجدیدنظر کنند و راهی جز تجدیدنظر وجود ندارد. معلوم است که درگیری با ایران سودی نداشته است. نمی‌گویم ما سود کردیم، ما هم اگر شرایطی باشد و دنیا آرام و عدالت برقرار باشد و هر کس بتواند حق خودش را دنبال کند، پیشرفت ما هم حتماً سریع‌تر می‌شود. اما آن کسی که بیشتر ضرر کرده، طرف آمریکائی است.»

گفتی‌ست که احمدی‌نژاد حدود یک ماه و نیم قبل از سفر به نیویورک، در دیدار با نمایندگان تشکل‌های علمی و فرهنگی دانشجویی کشور (۱۳ مرداد ۹۱) در رابطه با مذاکره با آمریکا و برخی اظهارات منتقدین دربارهٔ تلاش دولت برای برقراری این روابط گفته بود:

«بدانید که نبرد اصلی ما با نظام سلطه و استکبار است. با صهیونیست‌ها و امریکایی است که امروز توسط صهیونیست‌ها اداره می‌شود. بیشترین هجمه را ما داشتیم و الآن هم داریم. امروز هم من مذاکره با آمریکا را کار غلطی می‌دانم. بله یک موقع ما داریم می‌رویم توی یک جنگ رسانه‌ای و یا از موضع قدرت می‌گوییم اگر حرفی دارید بیایید توی سازمان ملل بزنید. هیچ وقت ما اصل گفت‌وگو را رد نکردیم، ولی گفتیم گفت‌وگو در فضای عادلانه و احترام، گفتند این یعنی چی؟ گفتیم رفتارهایتان را

«امروز دیگر همه می‌دانند که موضوع هسته‌ای ایران کاملاً متأثر از مخالفت‌های دولت آمریکا با ایران است و حواشی این موضوع ظاهرسازی‌هایی است که برای در حاشیه قرار دادن اصل موضوع صورت می‌گیرد، هر چند ملت ایران دیگر به مخالفت‌های آمریکا عادت کرده است. بهتر بود انرژی که صرف مخالفت با ایران می‌شود، در مسیر تفاهم، منافع دو کشور را تأمین می‌کرد... این که آمریکا طرف اصلی مخالفت با موضوع هسته‌ای ایران است با این که ایران و آمریکا به صورت مستقیم مذاکره کنند، دو موضوع جدا از هم است. ما گفت‌وگو را رد نمی‌کنیم و اگر بنا به مذاکره در آمریکا باشد، مسائل زیادی برای گفت‌وگو وجود دارد.»

کنفرانس خبری با خبرنگاران رسانه‌های بین‌المللی (۶ مهر ۹۱):^{۱۱}

«۳۳ سال قبل آمریکا یک‌طرفه اقدام به قطع روابط خود با ایران کرد و از آن فراتر در ۶۰ سال اخیر میان دو کشور مسایلی رخ داده که باعث افزایش فاصله‌ها شده است... جمهوری اسلامی ایران بارها اعلام کرده است که در شرایط عادلانه و براساس احترام متقابل، برای حل مسائل آماده گفتگو است. هیچ‌گاه از طرف دولت ایران کوچک‌ترین اقدامی علیه ملت آمریکا انجام نشده و این در حالی است که از سوی دولت آمریکا، اقدامات زیادی علیه ملت ایران صورت گرفته است.»

پاسخ‌های احمدی‌نژاد به انتقادات

احمدی‌نژاد در اولین نشست خبری خود در تهران بعد از سفر به سازمان ملل (۱۱ مهر ۹۱) به انتقادات پاسخ داد.^{۱۲} رئیس‌جمهور در پاسخ به سؤالی دربارهٔ امکان صورت گرفتن مذاکره مستقیم با آمریکا گفت:

«ممکن است، ولی باید شرایط آن فراهم شود. در این شرایط فکر نمی‌کنم. بالاخره در روابط بین‌الملل اصل بر رابطه، گفتگو و تفاهم است. اما رابطه، گفتگو و تفاهم باید در شرایط عادلانه و احترام‌آمیز انجام شود. اگر کسانی خیال می‌کنند با بداخلاقی و فشار می‌توانند ملت ایران را پای رابطه و گفتگو بیاورند، حتماً اشتباه می‌کنند. اگر هم انتظار دارند چنین اتفاقی بیفتد، حتماً باید رفتارشان را اصلاح کنند و طور دیگری عمل کنند.»

وی همچنین در پاسخ به سؤالی که «چه تغییرات و شرایطی را احساس کردید که موضوع مذاکره با آمریکا را مطرح کردید و موضع شما در قبال منتقدان چیست؟» پاسخ داد:

¹⁰ <http://www.president.ir/fa/42199>

¹¹ <http://www.president.ir/fa/42224>

¹² <http://www.president.ir/fa/44161>

درست کنید، آدم باشید. این عین مواضع امام (ره) است. وزارت خارجه ما بدون اجازه رهبری مذاکره کرده؟! با کی مذاکره کردیم، این حرف‌ها را کی می‌زند؟ برای چه می‌زند؟^{۱۳}»

حرف‌های پخته، جامع، جالب و درست در تریبون‌های جهانی

چند هفته بعد از بازگشت رئیس‌جمهور از نیویورک و حواشی به وجود آمده به‌خاطر برخی اظهارات ایشان، رهبر معظم انقلاب در سخنانی در اجتماع نخبگان و مسئولان استان خراسان شمالی (۲۵ مهر ۹۱) گفتند:

«خوشبختانه کشور در ادبیاتِ برخورد با دنیای زورگویی مستکبر و غربی هم پیشرفت‌های خوبی داشته است. امروز مسئولین کشور ما در پشت میز مذاکرات گوناگون، در تریبون‌های گوناگون، وقتی حرف می‌زنند، حرف‌های پخته، جامع، جالب و درست زده می‌شود. یکی از بخش‌های درگیری و میدان‌ها و عرصه‌های پیکار، عرصه حرف زدن‌های بین‌المللی است»^{۱۴}.

رهبر انقلاب: از حرف زدن او نگران نیستم

آیت‌الله خامنه‌ای دو سال پیش از این ماجرا و در دیدار با اعضای جامعه مدرسین قم (۶ آبان ۸۹)، درباره سیاست خارجی دولت و اظهارات رئیس‌جمهور در این زمینه، فرموده بودند:^{۱۵}

«در گذشته گاهی کارهایی انجام می‌گرفت که آدم حقیقتاً نگران و مضطرب می‌شد. الآن رئیس‌جمهور با هرکسی در دنیا ملاقات کند و حرف بزند، من از حرف زدن او نگران نیستم. اطلاع هم ندارم، اما نگران نیستم. می‌دانم که در خلاف جهت انقلاب و سیاست کلی نظام مطلبی گفته نخواهد شد، مطلبی پیش نخواهد رفت؛ ولو حالا به لحاظ تعارف دو کلمه هم یک چیزی بگویند، اما کاری پیش نخواهد رفت؛ این را خاطر جمع است».

^{۱۳} <http://www.president.ir/fa/40132>

<http://www.sarihnews.com/siyasi/1396-1391-05-14-16-21-24>

^{۱۴} <http://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=21320>

^{۱۵} مشروح این بیانات روی پایگاه اطلاع‌رسانی رهبر معظم انقلاب منتشر نشده است اما حاضران در جلسه این سخنان را تأیید کرده‌اند:

<http://www.mashreghnews.ir/fa/news/13380>

<http://gatmirian.blogfa.com/post/100>

آب در لانه مورچگان

دستاوردہا (۱)

«در زمینه ارتقاء جایگاه کشور در عرصه سیاست خارجی و مسائل بین‌المللی هم همین‌جور است. امروز در عرصه سیاست خارجی، ثقل و وزنه کشور با چند سال قبل تفاوت دارد؛ ما در مسائل، تأثیرگذاریم؛ این‌ها مهم است. در حوادثی هم که پیش آمده، ما تأثیرگذار بوده‌ایم - که آن، داستان جداگانه‌ای دارد - به نظر ما آن هم خیلی مهم است. یک بخش دیگر از این نقاط قوتی که به نظر من روی آن باید تکیه کرد، مسئله برجسته شدن ارزش‌های انقلاب است. در این سال‌هایی که دولت نهم و دولت دهم بر سر کار بودند تا امروز، گفتمان انقلاب و ارزش‌های انقلاب و چیزهایی که امام به آن توصیه می‌کردند و ما آن‌ها را از انقلاب آموختیم، خوشبختانه کاملاً برجسته شده: مسئله ساده‌زیستی مسئولان، استکبارستیزی، افتخار به انقلابیگری».

رهبر معظم انقلاب، بیانات در دیدار رئیس‌جمهور و هیئت دولت^۱، ۹۱/۶/۲

«ما امروز در مقابله با استکبار، در سیاست خارجی زبانه‌هایمان را طلبگاری، عزت، اقتدار معنوی و اقتدار ملی است؛ آن وقت بعضی بیایند همین را به عنوان نقطه ضعف وانمود کنند که نه آقا! شما کاری کرده‌اید که فلان دولت‌ها از شما خوششان نیاید. خب، معلوم است که خوششان نمی‌آید. فلان دولت‌ها آن وقتی خوششان می‌آید که انسان تملق آن‌ها را بگوید و حرف‌های آن‌ها را به عنوان حرف‌های برتر ذکر بکند؛ خودش را کوچک کند و از حرف‌های خودش و حرف‌های انقلاب عقب‌نشینی کند؛ آن وقت آن‌ها خیلی خوششان می‌آید!»

رهبر معظم انقلاب، بیانات در دیدار رئیس‌جمهور و هیئت دولت^۲، ۸۷/۶/۲

یکی از نکات قابل اتکای دولت احمدی‌نژاد و نیز از نقاط متمایز کننده این دولت با وضعیت پیشین در نظام جمهوری اسلامی به ویژه دوره حکومت تکنوکرات‌ها و لیبرال‌ها بر قوه مجریه، سیاست خارجی دولت‌های نهم و دهم است. مقام معظم رهبری نیز به بهانه‌های مختلف در بیانات خویش یکی از نقاط قوت این دولت را مواضع رئیس‌جمهور و اعضای دولت در مسائل خارجی دانستند. سیاست خارجی دولت احمدی‌نژاد را می‌توان در دو بعد «رویکرد» و «عملکرد» بررسی کرد.

الف- رویکرد سیاست خارجی احمدی‌نژاد

برچسب محور شرارت پس از تنش‌زدایی اصلاح‌طلبان

دولت سازندگی که بعد از جنگ شکل گرفت علی‌رغم آن که رئیس‌جمهور، اعضا، و نیروهای درجه دوم و سوم آن از فعالان انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی بودند با این حال با واقعیت‌های سختی مانند ویرانی یک سوم کشور و خالی بودن خزانه دولت مواجه بودند. از سوی دیگر سازندگی و رسیدگی به حال عموم مردم به ویژه مستضعفین دغدغه بسیاری از مسئولان بوده است. از این جهت و به خصوص در دولت دوم هاشمی، سیاست تنش‌زدایی و بهبود رابطه با جهان (همسایگان عربی و آسیای مرکزی تا اتحادیه اروپا و آمریکا) در دستور کار دستگاه خارجی ایران قرار گرفت. مذاکره و بهبود رابطه با ایالات متحده حساس‌ترین محور

¹ <http://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=20831>

² <http://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=3661>

گام‌های نخستین دموکراسی، به عنوان سنت نظام سیاسی غربی، معرفی نکرد. بلکه وی اعلام می‌کرد که آن‌گاه که غرب در وضعیت توحش به سر می‌برد، ایران صاحب فرهنگ و تمدن باشکوه بوده است که بسیاری از تعالیم حقوق بشری ایران باستان هنوز از سوی دولت‌های غربی عملی نشده است. وی ضمن تأکید بر ایستادگی بر منافع ملی و حقوق اساسی ملت در برابر زیاده‌خواهی‌های دشمنان اعلام می‌کرد که به‌کارگیری سلاح اتمی و کشتار دسته‌جمعی کار اقوام وحشی است و ملت با فرهنگ ایران هرگز دست به چنین جنایاتی نمی‌زند. بنابراین پیام صلح و دوستی احمدی‌نژاد به جهان برخلاف پیام صلح و دوستی اصلاح‌پایان رنگ و ریشه لیبرال دموکراسی ندارد.

احمدی‌نژاد ساختار فعلی نظام بین‌الملل را براساس خواست قدرت‌های شیطنی استکباری می‌داند که به قصد دوری ملت‌ها از جریان حق و استعمار آن‌ها طراحی شده است. بنابراین به جای بازی در زمین حریف وی خواهان تغییر زمین بازی و قواعد آن است. وی اسلام و قرآن را در بردارنده مفاهیمی متعالی و انسان‌ساز می‌داند که به‌کارگیری آن در سطح نظام بین‌الملل سبب بیداری ملت‌ها و برقراری صلح و امنیت بین‌المللی واقعی در سطح جهان خواهد شد. به نظر وی اگر بیداری ملت‌ها روی دهد دولت‌ها نمی‌توانند حتی به مردم خود ظلم کنند، چه برسد که به آن سوی جهان لشکرکشی کرده و منابع سرزمین‌های دیگر را به غارت ببرند.

احمدی‌نژاد بر این باور است که تنها ساختار عادلانه جهانی در صورتی محقق می‌شود که انسان کامل بر رأس حکومتی جهانی قرار بگیرد و آن‌ها را براساس اصول عدالت و توحید به سوی فطرت حقیقی خویش هدایت کند. با احیای صفات و خصائل نیک انسانی در درون انسانها و ملت‌ها، آن‌گاه است که عدالت جهانی و صلح پایدار محقق می‌شود.

وی برای احیای قدرت جهان اسلام ضمن پرهیز دادن دولت‌ها و ملت‌های مسلمان از درافتادن در طراحی‌های دشمن و درگیری‌های سطحی و غیرواقعی مانند دعوای سنی و شیعی و پاک‌سازی‌های قومی، تلاش کرده است تا به تحقق وحدت و جریان «امت‌سازی» کمک کند. به نظر وی برای جهان استکبار فرق نمی‌کند که در جهان اسلام چه کسی بر قدرت باشد. مهم آن است که مسلمانان همیشه با یکدیگر درگیر بوده و یک فرمانده دست‌نشانده جریان چپاول منابع خام و بازار خرید مردم منطقه را برای ایشان هموار سازد. از همین‌رو، احمدی‌نژاد حتی کوشید دولت‌های دست‌نشانده و علی‌الظاهر دشمن با ایران را از طراحی دشمن آگاه و با ایران انقلابی همراه کند. بر پایه همین منطق بود که وی در ابتدای بروز بیداری اسلامی در منطقه، شاه اردن را که پیوندهای آشکاری با دولت‌های استکباری دارد به ایران دعوت کرد تا به وی گوشزد کند که در درون طراحی دشمن حتی اردن نیز باید تجزیه گردد و این مسأله اگر چه ظاهراً به نفع جمهوری اسلامی ایران می‌بایست باشد، ولی در درازمدت آتشی است که دود آن سراسر جهان اسلام را خواهد پوشاند.

احمدی‌نژاد بر این باور است که جمهوری اسلامی ایران به استثناء رژیم اشغال‌گر قدس با هیچ دولت و ملت دیگری قهر نیست. اگر تاکنون میان ایران با کشورهایی مانند آمریکا و مصر قطع رابطه سیاسی است، این به دلیل تصمیم خود آن‌ها بوده است، وگرنه ایران در شرایط عادلانه از برقراری رابطه سالم دیپلماتیک ابا نمی‌کند. این موضع از آن نگاه راهبردی برمی‌خیزد که به نظر وی پیام انقلاب اسلامی قلوب جهانیان را تسخیر خواهد کرد، در صورتی که بی‌واسطه و بدون دخالت دولت‌ها و رسانه‌های جهانی وابسته به قدرت‌های بزرگ به سمع و نظر مردم برسد. از این جهت وی اصرار دارد حتی‌الامکان موانع تاریخی و سیاسی ارتباطات و روابط سیاسی میان ایران و کشورهای دیگر برطرف گردد. اگرچه ممکن است در ابتدا تصویر مقتدرانه ایران

عملیاتی وزارت خارجه ایران بوده است. تثبیت و تحسین این نگاه در دستگاه خارجی ایران در دولت اصلاحات با عادی‌سازی این مفهوم رنگ و بوی جدی‌تری به خود گرفت. به طوری که می‌توان گفت خوی استکباری غرب از جمله آمریکا اگر مانع نمی‌شد انجام مذاکره مستقیم و علنی و برقراری رابطه در همان هشت ساله دوم خرداد محقق می‌شد. اما نه تنها این‌گونه نشد، بلکه فشارهای نظام استکباری به سردمداری آمریکا بر ملت انقلابی ایران تشدید گردیده و از اعطای امتیازات حداقلی به کابینه خاتمی سر باز زدند. بالاتر آن‌که مهم‌ترین پرونده خارجی ایران پس از پرونده دفاع مقدس، یعنی پرونده هسته‌ای، در دوره خاتمی شکل گرفت و ایران در فرآیند «ائتلاف علیه تروریسم» ذیل «محور شرارت» جای داده شد و این همه در حالی بود که کارگزاران خارجی ایران در ارائه روی خوش به غرب دژه‌ای کوتاهی نکرده بودند!

زنده شدن استکبارستیزی در دولت نهم

با روی کار آمدن دولت نهم روح انقلاب اسلامی و دفاع مقدس در کالبد دستگاه خارجی ایران بار دیگر دمیده شد و نسیم ایستادگی بر روی منافع ملی و آرمان‌های امام و مردم در مواجهه با قدرت‌های استکباری بار دیگر وزیدن گرفت؛ امری که قلب مقام معظم رهبری را خوشحال کرده و آن را در بیانات مختلف خود اظهار کردند. به عنوان مثال، مقام معظم رهبری در دیدار با هیئت دولت (۲ شهریور ۸۷) فرمودند:

«استکبارستیزی - که معنای ویژه انقلابی خودش را دارد- در این دولت تشخیص و تمیز پیدا کرد... مسئله اعاده عزت ملی و ترک انفعال در مقابل سلطه و تجاوز و زیاده‌طلبی سیاست‌های دیگران و ترک شرمندگی در مقابل غرب و غرب‌زدگی را هم انسان در این دولت احساس می‌کند؛ عزت ملی و استقلال حقیقی و معنوی از این‌جا حاصل می‌شود.»^۳

نگاه کلان احمدی‌نژاد به سیاست خارجی چیست؟

در حالی که در دوره شانزده ساله حاکمیت دولت‌های سازندگی و اصلاحات نظریه لیبرالیسم نهادگرایانه مورد توجه اصلی سیاست‌گذاران و مشاوران خارجی ایران قرار داشت، دولت احمدی‌نژاد با یک جابه‌جائی اساسی رویکرد واقع‌گرائی را در روابط بین‌الملل و سیاست خارجی در پیش گرفت. حرف اصلی رئیس‌جمهور این بوده است که حال که از روی خوش نشان دادن به دولت‌های گرسخت استکباری، توری برای ملت ایران گرم نشده است و جایگاه اصلی ایران در منطقه و جهان آشکار نشده است، لازم است که بر روی قدرت ملی و امنیت ملی خود تأکید کرده و به تدریج خود را به شکل یک قدرت منطقه‌ای و بعداً فرمانطقه‌ای جا بیاندازیم. بنابراین نظر، هر گامی که ایران به نشانه مسالمت به عقب بردارد، دشمنان چند گام حریصانه به جلو بروهند داشت. پاسخ خوی استکباری آن‌ها، ایستادگی و گام به جلو نهادن است.

یکی از نشانه‌های آن‌که دولت احمدی‌نژاد عزت ملی را در سیاست خارجی احیاء کرد این بوده است که در مواجهه با سؤالات سیاستمداران و خبرنگاران غربی از کیفیت زندگی و نظام سیاسی در ایران هرگز ایران را در

^۳ <http://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=3661>

است؟ آیا مسیبان آن جنایت محاکمه شده‌اند یا آن‌که تنها مردم بی‌گناه و غیرنظامیان قتل عام شده‌اند؟ بعد از ده سال، ائتلاف علیه تروریسم چه چیزی عائد جامعه جهانی شده است؟

رهبر معظم انقلاب در دیدار شهریورماه ۸۷ با رئیس جمهور و هیئت دولت گفته بودند:

«روحیه تهاجم در مقابله با زورگویان بین‌المللی. یک وقت هست که زورگویان بین‌المللی می‌آیند و می‌گویند که آقا شما فلان کار را کرده‌اید و ما رفع و رجوع می‌کنیم و نه والله، نه والله...؛ ولی یک وقت هست که تهاجمش، تهاجم زورگویانه است؛ بهترین دفاع در چنین مواقعی هجوم است. زورگویان بین‌المللی، نقاط ضعف زیادی دارند: جنایت می‌کنند، فساد می‌کنند، به حقوق بشر تجاوز می‌کنند، به حقوق ملت‌ها تعدی می‌کنند، انسان‌ها را لگدمال می‌کنند و همه کارهای زشت را انجام می‌دهند؛ آخر هم طلبکار همه‌اند! خب، نقاط ضعفشان، با حالت تهاجمی و با حالت طلب‌کاری، گفته و بیان بشود. این جور نیست که ما برای تهاجمات سیاسی بین‌المللی، بخواهیم پاسخ پیدا کنیم. یک وقتی از بنده - سال‌های اوایل - می‌پرسیدند که آقا، شما در مقابل این حرف چه جوابی دارید؟ می‌گفتم ما جواب نداریم؛ ما ادعا داریم و مدعی این‌ها هستیم؛ در قضیه زن مدعی هستیم؛ در قضیه حقوق بشر مدعی هستیم؛ در قضایای حقوق اساسی انسان‌ها مدعی هستیم. ما مدعی این‌ها هستیم؛ ما در مقام پاسخگویی نیستیم. چرا باید سؤال بکنند تا کسی مجبور باشد پاسخ بدهد؟ آنها بی‌جا می‌کنند سؤال و ادعا می‌کنند. این روحیه، روحیه خوبی است؛ روحیه انقلاب این است؛ این است که حقیقت را روشن و درخشان می‌کند.»

رهبر معظم انقلاب، بیانات در دیدار رئیس‌جمهور و هیئت دولت، ۸۷/۶/۲

این‌گونه مواضع انقلابی و مورد پسند از سوی جریان‌های روشنفکری در غرب، هر چند با مذاق جریان روشنفکری داخلی خوشایند نبوده است، آن چنان لرزه‌ای بر پیکره دستگاه رسانه‌ای و نظام سیاسی آن‌ها انداخت که دولت‌های اروپائی و آمریکا تصمیم می‌گیرند در دستورالعملی کلی و فراگیر از حضور احمدی‌نژاد در کشورهای خود ممانعت به عمل آورند. در واقع سیاست منزوی‌سازی جمهوری اسلامی و شخص احمدی‌نژاد را در دستور کار خود قرار دادند. این باعث آن شده است که در دولت دهم به شکل چشم‌گیری، جز برای شرکت در مجامع بین‌المللی، حضور خارجی رئیس‌جمهور کم‌رنگ شود یا آن‌که به برخی کشورهای آفریقایی و آمریکای لاتین محدود گردد.

ایستادگی در زمینه انرژی هسته‌ای

در سیاست هسته‌ای نیز دولت رویه قبلی را که مبتنی بر همکاری مطلق با قدرت‌های بزرگ قرار داده بود - تا آن‌جا برای روشن ماندن ۲۰ سانتریفیوژ آزمایشگاهی برای استفاده تحقیقاتی از آن‌ها اجازه می‌گرفتند - تغییر داده و تعهدات ایران را به همان پیمان ان‌پی‌تی محدود کرده و همکاری فراتر از آن را موکول به گام‌های مثبت طرف مقابل وابسته دانست.

را تا حدودی تضعیف کند، با این حال در میان‌مدت و در درازمدت با برقراری ارتباطات میان ملت‌ها پیام انسانی انقلاب اسلامی ایران به گوش جهانیان رسیده و قلوب جهانیان به نفع ایران و اسلام تغییر می‌یابد. در آن صورت جمهوری اسلامی بهتر می‌تواند منافع خود را در سراسر جهان پیگیری کند. به نظر او ایران اسلامی آن قدر مقتدر است که از برقراری رابطه با کشورهای دشمن دچار آسیب نشود، بلکه قطعاً در این معادله ایران سود بیشتری خواهد برد.

ب- عملکرد سیاست خارجی احمدی‌نژاد

به لحاظ عملکردی باید به این نکته توجه کرد که میان رأس و بدنه دستگاه خارجی اختلاف مهمی وجود دارد. اغلب دیپلمات‌های ایرانی جدای از این که همه آن‌ها را افرادی شریف و خوب می‌دانیم، کسانی هستند که در دوران پیشین و براساس معیارهای آنها جذب و پرورش یافته‌اند. از این رو، احمدی‌نژاد در عملیاتی کردن بسیاری از منویات و اهداف خود در بعد خارجی با کمبود نیروهای کارکشته انقلابی و همسو در دستگاه خارجی مواجه شد. فارغ از این موضوع، شعارها و عملکرد دستگاه خارجی ایران در دوره دولت‌های احمدی‌نژاد از جمله مواضع خارجی وی را بررسی خواهیم کرد.

روحیه تهاجمی در برابر استکبار جهانی

احمدی‌نژاد در هشت سال ریاست خود بر کرسی قوه مجریه چند تغییر تاکتیکی در سیاست خارجی را اعمال کرد: نخست و مهم‌تر از همه «ریختن آب در لانه مورچگان» است!

در حالی که قدرت‌های استکباری برای بسیاری از سیاست‌مداران غول‌های شکست‌ناپذیر جلوه می‌کنند، در منظر وی آن‌ها قدرت‌های ضعیف‌شده و ناتوانی هستند که بیهوده بزرگ پنداشته شده اند و لانه‌هایی از عنکبوت برای خود ساخته‌اند. بنابراین ایشان برخلاف وضعیت پیشین دستگاه خارجی ایران که در وضعیت «واکنشی» به سیاست‌های قدرت‌های بزرگ قرار داشت، خود به تعیین دستور کار پرداخت و از سیاست ضربه اول استفاده کرد. براین اساس، نباید ایران منتظر اشکالات و بهانه‌تراشی‌های غرب علیه ایران بماند، بلکه خود باید نقاط ضعف و اشکالات عمده آن‌ها را در مجامع بین‌المللی برملا کند که از جمله آن‌ها مسأله هولوکاست بوده است.

این موضوع که حتی در مجامع علمی با بایکوت و سرکوب همراه بود، از سوی احمدی‌نژاد در مجامع بین‌المللی و در مصاحبه با خبرنگاران خارجی مورد پرسش قرار گرفت. این ابتکار رئیس‌جمهور هرچند توسط برخی افراد مانند میرحسین موسوی و علاء الدین بروجردی^۴ ماجراجویی و تنش‌زایی بی‌فایده و هزینه‌زا خوانده شد، ولی مورد استقبال مقام معظم رهبری قرار گرفت. ایشان در بیاناتشان در سال‌های اخیر چندین بار در انتقاد از غربی‌ها و برای نشان دادن دروغ‌گویی آن‌ها به این موضوع اشاره کرده‌اند.^۵ همچنین است قضیه یازده سپتامبر که این جنایت بزرگ واقعاً از سوی القاعده و در بی‌خبری دستگاه اطلاعاتی آمریکا به وقوع پیوسته است؟ آیا لشکرکشی‌های ضدتروریستی آمریکا و غرب در منطقه به پایان تروریسم منجر شده

^۴ <http://www.yjc.ir/fa/news/4291661/>

^۵ <http://www.teribon.ir/archives/199005/>

سیاست ابتکاری «صندلی خالی برای دیگری»

بی‌باکی و شجاعت رئیس‌جمهور در بیان آمل و اهداف اسلامی و انسانی جمهوری اسلامی ایران و استعانت از حضرت مهدی (عج) و معصومین (ع) در مجامع بین‌المللی با محوریت فطرت انسانی، آزادی و عدالت در کنار ظلم‌ستیزی و استکبارستیزی، موجب محبوبیت وی در نزد بسیاری از توده‌های مردم حتی در کشورهای غربی شده است.

یکی از تاکتیک‌های بلوک شرق در جنگ سرد برای مقابله با نهادها و تصمیماتی که از سوی بلوک غرب در سازمان‌های بین‌المللی اتخاذ می‌شده، سیاست «صندلی خالی» بوده است. مطابق با این، اعضای کمونیست و هم‌پیمانان آن‌ها در جلسات تصمیم‌گیری درباره یک موضوع جهانی با خروج از سازمان به نشانه اعتراض، مشروعیت آن تصمیمات را زیر سؤال می‌بردند. متأسفانه همین سیاست در ابتدای انقلاب اسلامی از سوی مسئولان ایرانی در سازمان‌های بین‌المللی اعمال شد و موجب خالی شدن آن تصمیمات و رویه‌های مستخرج از آن، از دیدگاه‌های جمهوری اسلامی گردید؛ تصمیمات و رویه‌های قانونی که بعداً ایران مجبور به پیروی از آن‌ها گردید!

احمدی‌نژاد با زیرکی و شجاعت تمام و با این استدلال که سخن انقلاب اسلامی باید به گوش همه جهانیان برسد و ما از شنیدن سخنان دیگران هراسی نداریم، سیاست ابتکاری «صندلی خالی برای دیگری» را برگزید. مطابق با این، نماینده ایران نه تنها صندلی خود را ترک نمی‌کند، بلکه با تأکید بر نگاه‌های جمهوری اسلامی نسبت به برخی موضوعات حساس بین‌المللی به ویژه رژیم صهیونیستی نمایندگان کشورهای مخالف را «مجبور» به ترک سالن می‌کند.

این مواضع و اقدامات احمدی‌نژاد منجر به اظهارات بی‌سابقه‌ای از سوی برخی از مقامات ارشد رژیم صهیونیستی بر ضد او شد. شیمون پرز (رئیس رژیم صهیونیستی) در گفتگو با شبکه تلویزیونی فاکس نیوز (۲ مهر ۱۳۸۹) گفت:

«ما باید وضعیتی به وجود بیاوریم که در آن، بودن با احمدی‌نژاد به یک ننگ تبدیل شود. او یک دیکتاتور است، او یک قاتل است، او یک تروریست است... او تقریباً به عنوان یک قهرمان فرهنگی پذیرفته شده است؛ چنین وضعیتی مایه شرمساری است. ما باید ارزش‌هایمان را تقویت کنیم. باید اهمیت شرمسار بودن را برگردانیم»^۸.

نتیجه این سیاست ایستادگی، افزایش توانائی علمی و عملی غنی سازی اتمی از ۳/۵ درصد به ۲۰ درصد، افزایش چندین و چند برابری تعداد سانتریفیوژهای فعال، افتتاح فاز اول نیروگاه اتمی بوشهر و افزایش توانائی دانشگاهیان ایرانی در به‌کارگیری انرژی اتمی در صنایع فرعی داروئی، پزشکی و کشاورزی بوده است.

این موضوع نیز بارها و بارها مورد تقدیر رهبر معظم انقلاب قرار گرفت. به عنوان مثال، ایشان در دیدار با هیئت دولت (۲ شهریور ۸۷) فرمودند:

«یکی از مظاهر دفاع از عزت هم همین مسئله انرژی هسته‌ای است. مسئله انرژی هسته‌ای، برای ما فقط این نبود که ما می‌خواستیم یک فناوری داشته باشیم، دیگران می‌خواستند ما نداشته باشیم؛ این فقط بخشی از قضیه است. بخش دیگر قضیه این بود که قدرت‌های گوناگون، پُرو، متجاوز، زورگو و دنباله‌ها و اقبال بی‌ارزش آن‌ها، می‌خواستند حرف خودشان را در این زمینه بر ملت ایران تحمیل کنند. خب، ملت ایران، دولت شما و شخص رئیس‌جمهور، در مقابل این زورگویی و این تحمیل و این افزون‌طلبی ایستادید؛ خدای متعال هم کمک کرد؛ پیش رفتید. این‌ها آن بخش‌ها و اجزاء گفتمان عمومی این دولت است که برای من اهمیت دارد»^۹.

هدایای فناورانه

محور دیگر قابل توجه در سیاست خارجی ارتقاء سطح دیپلماسی فرهنگی ایران است که ریشه در این نگاه راهبردی رئیس‌جمهور دارد که ارتباط با ملت‌ها بر روابط با دولت‌های استکباری اولویت دارد. از این رو در سطح دیپلماسی رسمی، سیاست رو به شرق و سیاست رو به جهان سوم، و در سطح دیپلماسی فرهنگی، ارتباطات با ملت‌ها در تمامی سرزمین‌ها را در دستورکار خود قرار داد. در راستای عملیاتی کردن دیپلماسی فرهنگی، رئیس‌جمهور شخصاً به گفت و گو با اصحاب رسانه و نخبگان خارجی مهارست نشان داد. زیرا گفت و گو با رؤسای جمهور همواره در درجه اول اولویت تمام رسانه‌ها قرار دارد و بدین ترتیب کمتر سانسور می‌شود و بلکه بعضاً به طور مستقیم پخش می‌گردد. از طرف دیگر، وی با یک واقعیت دردناک مواجه است و آن این‌که رسانه‌های بین‌المللی، حتی شبکه‌های صرفاً علمی از نشان دادن موفقیت‌های علمی ایران بلکه حتی از به تصویر کشیدن مناظر طبیعی جنگل‌ها و کوه‌های سبز ایران ابا دارند. عمده‌ترین تصاویری که از ایران پخش می‌شود، مربوط به کویرها و روستاهای ایران یا تصاویر خیابان‌های پرترافیک با اتوموبیل‌های قدیمی است. سیاست رسانه‌ای آن‌ها این است که تصویر کلیشه‌ای ایران به مثابه سرزمینی خشک و بدوی در ذهن مخاطبان خارجی تثبیت شود. رؤسای جمهور وقتی به ملاقات یکدیگر می‌روند، هدایائی به رسم یادبود تقدیم یکدیگر می‌کنند. احمدی‌نژاد هوشمندانه برای آن‌که خط تبلیغاتی آن‌ها را تخریب کند، به جای اهدای صنایع دستی که صرفاً نشان دهنده تمدن کهن ایرانی است، به رسم یادبود به رؤسای جمهور دیگر دستگاه نانسکوپ ساخت ایران را هدیه می‌دهد و این نشان از ایران پیشرفته امروزی دارد.^۷

^۶ <http://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=3661>

^۷ <http://www.techdiplomacy.ir/fa/archives/532/>

^۸ <http://video.foxnews.com/v/4349448/israeli-president-on-hannity>

علی‌رغم تمام فشارهای قدرت‌های بزرگ بر جمهوری اسلامی ایران جهت منزوی ساختن کشور، دستگاه دیپلماسی ایران با وجود ضعف‌های قابل توجه، برای تعامل جهانی موفقیت‌های خوبی را نیز رقم زد:

- ۱- نفوذ و تثبیت پایگاه خود در حیات خلوت آمریکا (آمریکای لاتین) و تا میزان کمتری در آفریقا.
- ۲- تثبیت جایگاه منطقه‌ای ایران به مثابه یک قدرت منطقه‌ای که حذف آن از معادلات سیاسی-امنیتی هیچ پرونده منطقه‌ای را حل و فصل نمی‌کند.
- ۳- برگزاری کنفرانس عدم تعهدها و با حضور دبیرکل سازمان ملل متحد و بر عهده گرفتن ریاست آن.
- ۴- بر عهده گرفتن ریاست بر سازمان اوپک برای اولین بار پس از انقلاب اسلامی.
- ۵- هموار کردن پرونده ضد ایرانی آمیا در آرژانتین به نفع ایران که بیش از پانزده سال خوراک تبلیغاتی رسانه‌های بین‌المللی شده بود.
- ۶- برگزاری چندین نشست با حضور موافقان و مخالفان بشار اسد در تهران و تلاش برای ارائه راهکارهای برون‌رفت سیاسی از این بحران.
- ۷- مشارکت مؤثر در خلق پیروزی‌های شگفت‌انگیز در جنگهای ۳۳ روزه، ۲۲ روزه، و ۸ روزه مقاومت اسلامی علیه رژیم غاصب قدس.
- ۸- تأسیس سازمان اوپک گازی.

تحقق یک آرزوی قدیمی

دستاوردها (۲)

«این، جزو آرزوهائی بود که سال‌های گذشته از دولت‌ها مطالبه می‌شد. ورود در این میدان، کار دشوار و سختی است؛ زمینه‌ها هم آماده نبود. بحمدالله اکنون این کار شروع شده است. همکاری ملت و دولت در این زمینه هم انصافاً عالی بود. حرکت مردم در جهت هدفمند کردن یارانه‌ها، حرکت عالی‌ای بود. آثار این کار در آینده به تدریج آشکار می‌شود؛ اگرچه تا امروز هم بعضی از آثار مثبت آن آشکار شده است.»

رهبر معظم انقلاب، بیانات در حرم رضوی، ۹۰/۱/۱

«همه کارشناسان اقتصادی، چه در دولت‌های قبلی، چه در دولت کنونی متفق القول‌اند که هدفمندی یارانه‌ها برای کشور یک نیاز و یک ضرورت است؛ همه این را اعتراف کرده‌اند. با وجود این‌که این معنا مورد اتفاق همه بوده است، اما این اقدام لازم به خاطر دشواری‌هایش، به خاطر پیچیدگی‌هایش، بر زمین مانده بود. دولت و مجلس در سال ۹۰، در شرایط تحریم، در شرائطی که دشواری و پیچیدگی این کار بیشتر از همیشه است، همت کردند، اقدام کردند و مراحل مهمی از این کار را پیش بردند. کار تمام نشده است؛ اما آن‌چه که تاکنون مسئولان کشور -چه در دولت، چه در مجلس شورای اسلامی- اقدام کرده‌اند و پشتیبانی و همدلی و همراهی ملت، آنها را قرین موفقیت کرده، بسیار مهم و قابل توجه است.»

رهبر معظم انقلاب، بیانات در حرم رضوی، ۹۱/۱/۱

قانون هدفمندی یارانه‌ها چه بود؟

طبق بند الف ماده ۱ قانون هدفمند کردن یارانه‌ها (مصوب دی ۱۳۸۸)، دولت موظف شده بود «به تدریج» تا پایان برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه قیمت داخلی فرآورده‌های نفتی را با احتساب هزینه‌های حمل‌ونقل، توزیع، مالیات و عوارض قانونی، «حداقل» به ۹۰٪ قیمت فوب خلیج فارس برساند.

با دقت در متن این قانون، مشاهده می‌شود که اولاً: مجلس شورای اسلامی نه کف زمانی برای انجام اصلاحات قیمتی دولت مشخص کرده بود و نه سقف قیمتی. ثانیاً: تنها معیار اصلاح قیمت‌ها، عبارت مبهم و غیرشفاف «به تدریج» بودن آن ذکر شده بود. ثالثاً: مشخص نیست که قیمت فوب خلیج فارس چه دوره زمانی ملاک تعیین قیمت فرآورده‌های نفتی است. به عبارت دیگر، در این بند از قانون، در مورد چگونگی اجرای آن یعنی روش قیمت‌گذاری و نحوه اصلاحات قیمتی فرآورده‌های نفتی، قاعده‌ای برای آن‌که در چند مرحله و با چه شیئی اجرا شود، مشخص نشده و دست دولت باز گذاشته شده بود.

دولت به این جمع‌بندی رسید که قانون هدفمند کردن یارانه‌ها را در سه گام به انجام برساند و تأکید داشت که گام اول، باید گامی موثر باشد. براساس همین دیدگاه دولت اقدام به برداشتن گام اول اصلاح قیمت‌ها در آذرماه ۱۳۸۹ کرد و در نتیجه، به صورت متوسط قیمت هر لیتر از فرآورده‌های نفتی ۵/۵ برابر شد. بیشترین ضریب افزایش قیمت در مورد گاز مایع و نفت کوره رخ داد و قیمت آن‌ها به ترتیب ۶۵ و ۳۰ برابر شد و کمترین ضریب افزایش قیمت برای بنزین و نفت سفید رخ داد و قیمت این فرآورده‌ها حدود ۳ تا ۶ برابر شد و در مجموع، مطابق با اظهارات مسئولین دولتی حدود ۳۰٪ قیمت‌ها اصلاح شد.

¹ <http://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=11804>

² <http://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=19301>

۱-۱- فرآورده‌های نفتی

بر طبق آمارهای وزارت نفت و شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران، اجرای قانون هدفمند کردن یارانه‌ها، تأثیرات قابل توجهی بر روی میزان مصرف فرآورده‌های نفتی داشته است. به طوری که مصرف این فرآورده‌ها در سال ۱۳۸۹ در مقایسه با سال ۱۳۸۸، با کاهش ۴/۲٪ مواجه شده و در سال ۱۳۹۰ هم مصرف این فرآورده‌ها در مقایسه با سال ۱۳۸۹ فقط ۰/۸٪ رشد را نشان می‌دهد. این در حالی است که متوسط رشد مصرف فرآورده‌های نفتی بین سالهای ۱۳۸۰ تا ۱۳۸۸، ۲/۳٪ درصد بوده است و این ارقام بیانگر صرفه‌جویی در مصرف فرآورده‌های نفتی به میزان ۸/۲۵ میلیارد لیتر در طول ۱۵ ماه می‌باشد؛ در صورتی که اگر روند قبلی ادامه داشت، مصرف فرآورده‌های نفتی در سال ۱۳۸۹ به ۲۳۸/۰۲ میلیون لیتر در روز و در سال ۱۳۹۰ به ۲۴۳/۴۹ میلیون لیتر در روز می‌رسید.

البته بخشی از صرفه‌جویی صورت گرفته در مصرف بنزین و نفت سفید به عوامل دیگری هم مرتبط است. مانند: استمرار سهمیه‌بندی بنزین، جایگزینی بنزین با CNG در خودروهای سواری و توسعه گازرسانی به بخش خانگی (و در نتیجه تغییر الگو و کاهش مصرف نفت سفید).

علاوه بر اصلاح قیمت‌های فرآورده‌های نفتی، تغییرات مهم دیگری هم در سیستم قیمت‌گذاری و توزیع این فرآورده‌ها به وجود آمد: الف- توزیع گازمیع و نفت سفید مصرفی خانوارها (عموماً خانوارهای کم‌درآمد ساکن در شهرهای کوچک، روستاها و مناطق عشایری) با استفاده از کالابگ و قیمت نسبتاً پایین، ب- سهمیه‌بندی و دو نرخ شدن نفت‌گاز (به‌خصوص در بخش حمل‌ونقل).

نتایج اجرای قانون

۱- اصلاح الگوی مصرف انرژی

«یک هدف دیگر، مدیریت مصرف منابع عمومی کشور است؛ از جمله آب، از جمله انرژی. در دو سال قبل از این، ما شعار سال را «اصلاح الگوی مصرف» قرار دادیم؛ صرفه‌جویی، دوری از اسراف. این، یکی از راه‌هایی است که می‌تواند الگوی مصرف را به معنای واقعی کلمه اصلاح کند؛ کما این‌که تاکنون هم آثاری از آن دیده شده است. در همین چند ماهی که هدفمندی یارانه‌ها دارد اجرا می‌شود، مصرف انرژی پائین آمده است؛ که این به نفع کشور است. اسراف در نان و دور ریختن نان و ضایع شدن گندم - که نعمت بزرگ خداست و با چه زحمتی به دست می‌آید - کم شده است، مصرف‌ها تعادل پیدا کرده است. این از جمله فوایدی است که تاکنون حاصل شده و البته فواید بسیاری ان‌شاء‌الله در آینده خواهد داشت.»

رهبر معظم انقلاب، بیانات در حرم رضوی، ۹۰/۱/۱

جدول ۱: تغییرات به‌وجود آمده در مصرف هر یک از فرآورده‌های نفتی طی سال‌های ۱۳۸۰ تا ۱۳۹۰ (ارقام: میلیون لیتر در روز)

فرآورده	۱۳۸۰	۱۳۸۸	رشد متوسط ۸۰-۸۸	۱۳۸۹	رشد متوسط ۸۸-۸۹	۱۳۹۰	رشد متوسط ۸۹-۹۰
گازمیع	۱۱/۴۱	۱۲	۰/۵٪	۱۲/۰۷	۰/۵٪	۱۱/۱۳	۷/۷٪-
بنزین موتور	۴۵/۸۱	۶۴/۷۱	۴/۶٪	۶۱/۲۷	۵/۳٪-	۵۹/۸۸	۲/۲٪-
نفت سفید	۲۴/۵۳	۱۷/۸۶	۴/۱٪-	۱۳/۸۵	۲۱/۹٪-	۱۳/۵۲	۲/۳٪-
نفت گاز	۶۹/۰۸	۹۳/۱۹	۳/۸٪	۹۵/۴	۲/۳٪	۹۷/۲۵	۱/۹٪
نفت کوره	۴۱/۷۷	۴۴/۹۱	۰/۸٪	۴۰/۲۶	۱۰/۳٪-	۴۲/۸۹	۶/۵٪
مجموع	۱۹۲/۶	۲۳۲/۶۷	۲/۳٪	۲۲۲/۸۵	۴/۲٪-	۲۲۴/۶۷	۰/۸٪

جدول ۳: تغییرات بوجود آمده در رشد مصرف برق در بخش‌های مختلف طی سال‌های ۱۳۸۰ تا ۱۳۹۰

بخش مصرف	رشد متوسط ۸۸-۸۰	رشد متوسط ۸۹-۸۸	رشد متوسط ۹۰-۸۹
خانگی	۷/۷٪	۹/۵٪	۶/۸٪-
عمومی	۹/۱٪	۲/۳٪-	۲۱/۴٪-
صنعتی	۸/۶٪	۱۲٪	۴٪
کشاورزی	۱۰/۳٪	۱۳٪	۲۴٪
روشنایی معابر	۱/۱٪-	۲/۸٪-	۵/۱٪
حمل و نقل و سایر مصارف	۸/۵٪	۱۵/۳٪	۰/۱٪-
متوسط رشد مصرف (کل)	۸٪	۹/۹٪	۰/۲٪-
فروش داخلی (مصرف کل برق) (گیگاوات ساعت)	سال ۸۸: ۱۶۷۵۲۶	سال ۸۹: ۱۸۴۱۸۳	سال ۹۰: ۱۸۳۹۰۵

۱-۳- گاز طبیعی

بر طبق آمارهای وزارت نفت و شرکت ملی گاز ایران؛ مصرف گاز غنی در سال ۱۳۸۹ در مقایسه با سال ۱۳۸۸ با رشد ۶/۵٪ مواجه بوده و در سال ۱۳۹۰ هم در مقایسه با سال ۱۳۸۹ فقط ۲/۴٪ رشد را نشان می‌دهد. این در حالی است که متوسط رشد مصرف گاز در سال‌های ۱۳۸۰ تا ۱۳۸۸، ۱۰/۹٪ بوده است و این ارقام بیانگر صرفه‌جویی در مصرف گاز به میزان

۲/۲۴ میلیارد متر مکعب در طول ۱۵ ماه می‌باشد (در صورتی که روند قبلی ادامه داشت، مصرف گاز در سال ۱۳۸۹ به ۴۰۲/۳ میلیون متر مکعب در روز و در سال ۱۳۹۰ به ۴۴۶/۱ میلیون متر مکعب در روز می‌رسید). لازم به ذکر است که کاهش مصرف برق در بخش خانگی، دلیل اصلی رشد پائین مصرف گاز در سال ۱۳۸۹ و کاهش قابل توجه مصرف گاز در نیروگاه‌ها، دلیل اصلی رشد پایین مصرف گاز در سال ۱۳۹۰ است.

با اجرای قانون هدفمند کردن یارانه‌ها، میزان مصرف فرآورده‌های نفتی در اکثر بخش‌ها به شدت کاهش یافته، ولی در بخش حمل‌ونقل تقریباً ثابت مانده است. همچنین به علت کاهش حدود ۱۴٪ گاز طبیعی اختصاص یافته به نیروگاه‌ها در سال ۱۳۹۰، میزان مصرف فرآورده‌های نفتی در بخش نیروگاهی حدود ۳۷٪ افزایش یافته است و همین موضوع موجب خنثی شدن بخش زیادی از اثر کاهش مصرف فرآورده های نفتی در سایر بخش‌ها گردیده است.

جدول ۲: تغییرات به وجود آمده در رشد مصرف فرآورده‌های نفتی در بخش‌های مختلف طی سال‌های ۱۳۸۰ تا ۱۳۹۰

بخش مصرف	رشد متوسط ۸۸-۸۰	رشد متوسط ۸۹-۸۸	رشد متوسط ۹۰-۸۹
خانگی	۲/۵٪-	۱۶/۷٪-	۳/۶٪-
تجاری، خدماتی و عمومی	۱/۵٪-	۵/۸٪-	۲۲/۳٪-
صنعت	۱٪	۱۰/۷٪-	۳۳/۸٪-
حمل‌ونقل	۳/۷٪	۰/۶٪-	۰/۳٪
کشاورزی	۲٪	۱٪-	۱۲/۷٪-
نیروگاه‌ها	۷/۸٪	۱/۸٪-	۳۷/۴٪
سایر	۶/۲٪-	۱/۴٪	۲۵/۶٪-

با اصلاح روش قیمت‌گذاری فرآورده‌های نفتی، قاچاق بنزین، نفت‌کوره و گاز مایع پس از اجرای قانون هدفمند کردن یارانه‌ها تا حدود زیادی کاهش یافته و تقریباً به صفر رسید، ولی قاچاق نفت‌گاز با توجه به تفاوت زیاد قیمت داخلی و قیمت آن‌سوی مرزها، در سال ۱۳۹۰ بصورت چشم‌گیری ادامه یافت (حدود ۵ میلیون لیتر در روز).

۱-۲- برق

بر طبق آمارهای وزارت نیرو و شرکت توانیر؛ شمار مشترکان برق در سال‌های ۱۳۸۹ و ۱۳۹۰ در مقایسه با سال قبل از آن، به ترتیب ۶/۲٪ و ۵/۷٪ افزایش یافته است، این در حالی است که متوسط رشد تعداد مشترکین در سال‌های ۱۳۸۰ تا ۱۳۸۸، ۵/۲٪ است. با وجود این موضوع، مصرف برق در سال ۱۳۸۹ در مقایسه با سال ۱۳۸۸ با رشد ۹/۹٪ مواجه بوده و در سال ۱۳۹۰ هم در مقایسه با سال ۱۳۸۹ با کاهش ۰/۲٪ مواجه بوده است. این در حالی است که متوسط رشد مصرف برق در سال‌های ۱۳۸۰ تا ۱۳۸۸، ۸٪ بوده است. این ارقام بیانگر صرفه‌جویی قابل توجه مصرف برق در سال ۱۳۹۰ بوده که منجر به کاهش مصرف چند میلیارد لیتر سوخت مایع نیروگاه‌های برق (نفت‌گاز و نفت‌کوره) در طی این سال شده است. لازم به ذکر است که کاهش قابل توجه مصرف برق در بخش‌های خانگی و عمومی، دلیل اصلی کاهش مصرف برق در سال ۱۳۹۰ بوده است.

جدول ۴: تغییرات به وجود آمده در رشد مصرف گاز غنی در بخش‌های مختلف

طی سال‌های ۱۳۸۰ تا ۱۳۹۰

بخش مصرف	رشد متوسط ۸۸-۸۰	رشد متوسط ۸۹-۸۸	رشد متوسط ۹۰-۸۹
خانگی	%۱۱/۷	-%۱/۲	%۷/۸
تجاری، خدماتی و عمومی	%۹/۸	%۴/۳	%۸/۶
حمل و نقل	-	%۶۰/۹	%۱۲/۶
صنعت	%۱۲/۵	%۱۰/۸	%۱۲/۲
کشاورزی	-	%۱۷/۶	%۳۰/۴
نیروگاه‌ها	%۷/۶	%۶/۱	-%۱۳/۹
متوسط رشد مصرف (کل)	%۱۰/۹	%۶/۵	%۲/۴
فروش داخلی (مصرف کل گاز) (میلیون متر مکعب در سال)	سال ۸۰: ۶۶۷۱۴	سال ۸۹: ۱۴۱۰۹۲	سال ۹۰: ۱۴۴۵۱۹
	سال ۸۸: ۱۳۲۴۰۹		
فروش داخلی (مصرف کل گاز) (میلیون متر مکعب در روز)	سال ۸۰: ۱۸۲/۷	سال ۸۹: ۲۸۶/۵	سال ۹۰: ۳۹۵/۹
	سال ۸۸: ۳۶۲/۷		

۲- کاهش فاصله طبقاتی (ضریب جینی)

«اهداف مهم این کار، در درجه اول، توزیع عادلانه یارانه‌هاست. دستگاه مدیریت کشور یارانه‌هایی را بین مردم تقسیم می‌کند. با شکل قبلی، این یارانه‌ها به کسانی که بیشتر پول داشتند، بیشتر مصرف می‌کردند، بیشتر می‌رسید؛ اما به کسانی که کمتر پول داشتند، کمتر مصرف می‌کردند، این یارانه‌ها کمتر می‌رسید. با هدفمند کردن یارانه‌ها، توزیع عادلانه انجام می‌گیرد؛ یعنی به همه، به نسبت واحدی می‌رسد. این، یک گام بلند در جهت ایجاد عدالت اجتماعی است.»

رهبر معظم انقلاب، بیانات در حرم رضوی، ۹۰/۱/۱

«یکی از هدف‌های این قانون عبارت است از توزیع عادلانه یارانه‌هایی که نظام و دولت به مردم می‌دهد. من قبلاً در یک صحبتی شرح دادم که یارانه‌ها همیشه به صورت نامتعادل و غیرعادلانه در بین قشرهای مختلف مردم تقسیم می‌شده است؛ طبیعت کار یارانه عمومی همین است. با هدفمندی یارانه‌ها، در واقع یک تعادلی، یک اجرای عدالتی در تقسیم و توزیع یارانه‌ها وجود پیدا کرده است. و من خبرهای موثقی از سراسر کشور دارم که حاکی از آن است که این کار در بهبود زندگی طبقات ضعیف نقش مؤثر داشته است. این یکی از هدف‌هاست، که مهم‌ترین هدف و مقصد از این قانون هم همین است.»

رهبر معظم انقلاب، بیانات در حرم رضوی، ۹۱/۱/۱

با اجرای مرحله اول قانون هدفمند کردن یارانه‌ها در آذر ۱۳۸۹ که با پرداخت نقدی یارانه‌ها به عموم مردم همراه بود، ضریب جینی (شاخص اصلی نابرابری توزیع درآمدها) که در سال‌های ۱۳۸۰ تا ۱۳۸۸ بین ۰/۳۹ تا ۰/۴۱ در نوسان بود^۱، کاهش چشم‌گیری یافته و در سال ۱۳۸۹ به رقم ۰/۳۸ رسید.

همزمان نسبت درآمدهای ۱۰ درصد ثروتمندترین به ۱۰ درصد فقیرترین خانوارها در این سال به رقم ۱۳/۱ رسید. براساس آمارهای بانک مرکزی، ارقام مذکور در مقایسه با سال‌های قبل (از سال ۱۳۶۱ به بعد) کمترین میزان بوده است^۲ که نشان دهنده این بود که اجرای قانون هدفمند کردن یارانه‌ها، به سود دهک‌های پائین‌تر درآمدی تمام شده و این امر به کاهش نابرابری‌های اقتصادی کمک کرده است.

براساس آمارهای اعلام شده توسط مرکز آمار، کاهش ضریب جینی در سال ۱۳۹۰ هم ادامه یافت و به رقم ۰/۳۷ رسید^۳. آمارهای مقدماتی بانک مرکزی هم این رقم را تأیید می‌کند^۴.

جدول ۵: تغییرات به وجود آمده در شاخص‌های نابرابری توزیع درآمدها طی سال‌های ۱۳۸۰ تا ۱۳۹۰

سال	ضریب جینی	نسبت ۱۰ درصد ثروتمندترین به ۱۰ درصد فقیرترین خانوارها
۱۳۸۰	۰/۳۹۸۵	۱۴/۴
۱۳۸۱	۰/۴۱۹۱	۱۶/۹
۱۳۸۲	۰/۴۱۵۶	۱۶/۲
۱۳۸۳	۰/۳۹۹۶	۱۴/۶
۱۳۸۴	۰/۴۰۲۳	۱۴/۵
۱۳۸۵	۰/۴۰۰۴	۱۴/۹
۱۳۸۶	۰/۴۰۴۵	۱۵/۲
۱۳۸۷	۰/۳۸۵۶	۱۳/۳۵
۱۳۸۸	۰/۳۹۳۸	۱۴/۰۱
۱۳۸۹	۰/۳۸۱۳	۱۳/۱۰
۱۳۹۰	۰/۳۷	-

^۱ <http://www.csr.ir/Pdf/Content2520/147.pdf>

^۲ <http://hamshahrionline.ir/details/168644>

^۳ http://www.donya-e-eqtesad.com/Default_view.asp?@=324793

^۴ <http://tasnimnews.com/Home/Single/43011>

سرپناهی برای محرومین

دستاوردها (۳)

«یکی از نمونه‌های مهم عدالت اجتماعی، تقسیم و توزیع متناسب فرصت‌های کشور است. در نظام‌های غافل از حقیقت عدالت اجتماعی، بر روی طبقه خاصی تکیه می‌شود، بر روی مناطق خاصی از کشور تکیه می‌شود؛ اما در جمهوری اسلامی هرچه پیش می‌آیم - تا امروز که سی و دو سال گذشته - این معنا را قوی‌تر می‌بینیم. روستاها در حوزه مراقبت قرار می‌گیرند، شهرهای دوردست در حوزه مراقبت قرار می‌گیرند. این همه مسکن‌سازی در روستاها، این همه جاده‌سازی به سمت شهرهای دور کشور و روستاها، راه‌های ارتباطی، ارتباطات گوناگون، نیروی برق، آب مناسب، تلفن، امکانات زندگی، این‌ها در سرتاسر کشور توزیع شده است.»

رهبر معظم انقلاب، خطبه‌های نماز جمعه تهران^۱، ۸۹/۱۱/۱۵

«در زمینه خدمات اقتصادی، ده‌ها هزار خانه و مسکن ساخته شد و در اختیار مردم قرار گرفت. این آمارها، آمارهای بزرگی است؛ آمارهای مهمی است. مسکن روستائی ساخته شد، جاده‌ها ساخته شد، بزرگراه‌ها و آزادراه‌ها ساخته شد. این‌ها طلیعه دهه پیشرفت و عدالت است. ما گفتیم این دهه، «دهه پیشرفت و عدالت» خواهد بود؛ این طلیعه‌اش است.»

رهبر معظم انقلاب، بیانات در حرم رضوی^۲، ۹۱/۱/۱

«خب، نقاط قوت وجود دارد؛ ضعف‌هایی هم وجود دارد. در جمع‌بندی نقاط قوت و نقاط ضعف، وقتی ما نگاه می‌کنیم، ترجیح را به نقاط قوت می‌دهیم؛ لیکن این معنایش این نیست که ما ضعف‌ها را نباید برطرف کنیم. خب، در طول این چند سال در کشور کارهای وسیع عمرانی انجام گرفته؛ به‌خصوص در مناطق دوردست، در بخش‌های مختلف؛ این‌ها واقعاً کارهای مهمی است؛ این یک رویکرد بسیار مهمی در حرکت دولت است.»

رهبر معظم انقلاب، بیانات در دیدار رئیس‌جمهور و هیئت دولت^۳، ۹۱/۶/۲

«تأمین مسکن متناسب با نیاز» از اولین اولویت‌های اقتصادی حضرت امام(ره) پس از وقوع انقلاب اسلامی بود که در پیام تشکیل بنیاد مستضعفان در تاریخ ۹ اسفند ۱۳۵۷ و پیام افتتاح حساب ۱۰۰ (تشکیل بنیاد مسکن انقلاب اسلامی) در تاریخ ۲۱ فروردین ۱۳۵۸ توسط ایشان مورد تأکید قرار گرفت و به دنبال آن در اصول ۳، ۳۱ و ۴۳ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران نیز تصریح شد. به عنوان مثال، براساس اصل سی‌ویکم قانون اساسی «داشتن مسکن متناسب با نیاز، حق هر فرد و خانواده ایرانی» بوده و «دولت موظف است با رعایت اولویت برای آن‌ها که نیازمندترند به خصوص روستائینان و کارگران زمینه اجرای این اصل را فراهم کند.»

در راستای اجرای این اصول قانون اساسی و همچنین پاسخ‌گویی به تقاضای انباشته مسکن طی ۵ دهه گذشته، برنامه مسکن مهر با تخصیص «زمین با هزینه صفر» (حذف قیمت زمین از قیمت تمام شده مسکن از طریق واگذاری زمین اجاره‌ای به متقاضیان)، «تسهیلات قرض الحسنه» و «تبدیل واسطه مالکیتی به

¹ <http://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=10955>

² <http://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=19301>

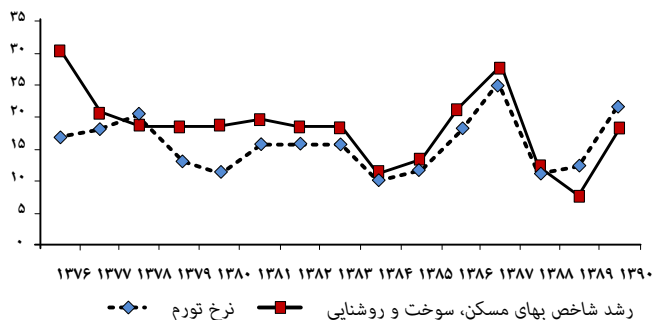
³ <http://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=20831>

ب- اشتغال‌زایی بالا و ارزان

در بخش مسکن به‌ازای تولید هر ۱۰۰ متر مربع زیربنای مسکونی ۱/۴۴ شغل مستقیم و با احتساب شغل‌های غیرمستقیم، ۱/۸ شغل در یک سال ایجاد می‌شود. بدین‌صورت در این بخش به ازای ۲۰ میلیون تومان سرمایه‌گذاری می‌توان یک شغل در یک سال ایجاد کرد که در مقایسه با سرمایه‌گذاری مورد نیاز برای اشتغال‌زایی در دیگر بخش‌های اقتصادی بسیار کمتر است. در سال ۸۹، یک میلیون و هفتصد هزار نفر و در سال ۹۰، دو میلیون و صد هزار نفر به‌صورت مستقیم و غیرمستقیم به واسطه رونق مسکن مهر شهری و روستایی در پهنه جغرافیایی کشور مشغول به کار بودند. قابل ذکر است که عمده اشتغال ایجاد شده در این بخش برای مردان به عنوان سرپرست خانوار بوده است.

ج- کنترل تورم بخش مسکن و تورم عمومی

اجرای برنامه مسکن مهر سبب شده تا شاخص بهای مسکن، سوخت و روشنایی که طی سالیان گذشته همواره بالاتر از تورم عمومی بود، طی چند سال اخیر پایین‌تر از تورم عمومی قرار گیرد؛ این در حالی است که با توجه به هرم سنی جمعیتی کشور و تقاضاهای انباشته شده پیش‌بینی می‌شد که تورم در این بخش نسبت به سال‌های قبل از آن بسیار بیشتر باشد. با این وجود برنامه مسکن مهر نه تنها مانع از افزایش شدید شاخص بهای بخش مسکن شد بلکه آن را پایین‌تر از شاخص بهای تورم عمومی قرار داد و در نتیجه با توجه به نقش کلیدی بخش مسکن در سبد تورم عمومی (۲۸/۶ درصد) مسکن مهر عملاً به عنوان ضربه‌گیر و کنترل‌کننده این تورم هم عمل کرد. شایان ذکر است درصد قابل توجهی از افزایش این شاخص در سال ۹۰ به‌واسطه افزایش سهم سوخت و روشنایی با اجرای گام نخست طرح هدفمندی یارانه‌ها است که در نمودار ۱ مشاهده می‌شود.

نمودار ۱: نرخ تغییرات شاخص بهای مسکن، سوخت و روشنایی
(منبع: بانک مرکزی)

مدیریتی» در فرآیند ساخت در دستور کار دولت نهم و دهم قرار گرفت که فرصت خانه‌دار شدن نیازمندان واقعی مسکن شهری را با متوسط آورده ۱۵ میلیون تومان در طول دوره ساخت ایجاد کرده است. اگر چنین فرصتی پیش روی این خانوارها قرار نمی‌گرفت؛ اولاً از حق خانه‌دار شدن محروم می‌شدند و ثانیاً آورده ۱۵ میلیون تومانی ایشان در بخش تولید سرمایه‌گذاری نمی‌شد. بنابراین برنامه مسکن مهر علاوه بر آن‌که فرصت خانه‌دار شدن را برای محرومین از مسکن در تمامی شهرها و روستاهای کشور بوجود آورد، از افزایش تقاضا در بازارهای مصرفی کاسته و نقدینگی خانوارها را به سمت تولید هدایت کرده است. مبانی قانونی لازم جهت اجرای این برنامه با هدف تولید مسکن برای دهک‌های درآمدی متوسط و پایین جامعه با پیشنهاد لایحه قانون سامان‌دهی و حمایت از تولید و عرضه مسکن از سوی دولت و تصویب آن در سال ۱۳۸۶ توسط مجلس شورای اسلامی فراهم گردید و از سال ۱۳۸۸ به صورت جدی فعال شد. برخی از آثار مهم و مثبت اجرای این طرح در دولت احمدی‌نژاد عبارت است از^۴:

الف- رونق اقتصادی صنایع مرتبط با مسکن و افزایش رشد اقتصادی

پرداخت تسهیلات ساخت مسکن در قالب اجرای برنامه مسکن مهر به معنای ایجاد تقاضا در بیش از ۱۲۰ رشته فعالیت صنعتی پسین و پیشین وابسته بوده و باعث فعال شدن ظرفیت خالی صنایع و معادن وابسته و ایجاد واحدهای جدید تولید صنعتی شده است.

برنامه مسکن مهر توانسته است سهم ۳ درصدی تولید صنعتی مسکن را به ۲۰ درصد افزایش دهد. در شرایط فعلی تقاضای ایجاد شده برای مصالح ساختمانی به‌واسطه تولید مسکن باعث رونق صنایع و معادن وابسته به این بخش شده است و این صنایع مشکلی در تولید و فروش محصول ندارند. در چند سال اخیر (از اواسط سال ۸۷ به بعد) شاخص گروه‌های وابسته به صنعت ساختمان در بورس همیشه صعودی بوده است.

در سطح کلان نیز رشد تولید ناخالص داخلی بدون نفت در سال ۸۹ نسبت به سال ۸۸ از ۳/۷ به ۶/۱ درصد و با احتساب نفت از ۳/۳ به ۵/۷ رسید که این افزایش رشد اقتصادی به دلیل اجرای برنامه مسکن مهر بوده و در سال ۹۰ و ۹۱ نیز تداوم داشته است. این رشد اقتصادی به واسطه هدایت بخشی از نقدینگی به این موتور اقتصادی بوده که به صورت همزمان عدالت اقتصادی را افزایش داده است.

^۴ http://maskannews.ir/?state=showbody_news&row_id=1580
http://maskannews.ir/?state=showbody_pic&row_id=1591
<http://inn.ir/NSite/FullStory/News/?Serv=0&Id=105066>
<http://www.mehrnews.com/detail/News/2031455>

د- افزایش چشم‌گیر تولید مسکن و جبران عقب‌ماندگی گذشته

آمار متوسط تولید واحد مسکونی در سال ۱۳۷۵ تا ۱۳۸۵ بیانگر تولید سالیانه حدوداً ۵۰۰ هزار واحد مسکونی بوده است که در طی سال‌های ۱۳۸۵ تا ۱۳۹۰ به سالیانه حدود یک میلیون واحد مسکونی افزایش یافته است. علاوه بر این، بر اساس آمار سرشماری نفوس و مسکن کشور در ابتدای سال ۸۴ کشور با کمبود ۱/۵ میلیون واحد مسکن (نسبت به تعداد خانوار) مواجه بوده است که با اجرای طرح مسکن مهر و حمایت‌های ویژه دولت این کمبود به صورت کامل جبران شده و حتی تعداد واحدهای مسکونی از تعداد خانوار پیشی گرفت. بر اساس نتایج سرشماری نفوس و مسکن کشور در سال ۹۰ در مجموع ۲۱/۶ میلیون واحد مسکونی به ثبت رسیده است ولی تنها ۲۱/۲ میلیون خانوار در شهرها و روستاهای کشور وجود دارد.

لازم به ذکر است بر طبق آمارهای ارائه شده توسط وزارت راه و شهرسازی^۵، در طی سال‌های ۸۵ تا ۹۱ مجموعاً حدود ۴ میلیون واحد مسکونی در کشور در قالب برنامه مسکن مهر در دست احداث بوده است که از این میزان حدود ۱ میلیون و ۸۵۰ هزار واحد مسکونی سهم روستاها و حدود ۲ میلیون و ۱۵۰ هزار واحد مسکونی سهم شهرها بوده است. از این تعداد واحد مسکونی در دست احداث تا پایان سال ۱۳۹۱ مجموعاً حدود ۱ میلیون و ۱۰۰ هزار واحد مسکونی شهری و حدود ۱ میلیون و ۵۰۰ هزار واحد مسکونی روستایی به بهره‌برداری رسیده و قرار است در سال ۱۳۹۲ نیز ۱ میلیون و ۵۰۰ هزار واحد مسکونی شهری و ۲۰۰ هزار واحد مسکونی روستایی به بهره‌برداری برسد.

^۵ <http://www.mehrnews.com/detail/News/2031455>
<http://www.mehrnews.com/detail/News/2024994>
<http://inn.ir/NSite/FullStory/News/?Serv=0&Id=105066>
<http://www.farsnews.com/newstext.php?nn=13920124000803>
<http://www3.irna.ir/fa/News/80574836/>

یکم.

امام خمینی تمام دشمنان انقلاب اسلامی را دو طیف می‌دانست، دو لبهٔ قیچی که ظاهر و شعارهای کاملاً متفاوتشان به یک نتیجه ختم می‌شود و آن به قربان‌گاه بردن انقلاب اسلامی است: روشنفکرها و متحجرین. البته دستهٔ دوم خطرشان بیشتر است، چون هم در لباس اسلام‌اند و هم خودی جلوه می‌کنند. شاید برای همین بود که امام گفت: «خون دلی که پدر پیرتان از این دستهٔ متحجر خورده است هرگز از فشارها و سختی‌های دیگران نخورده است^۱». امام، خود بهتر از همه، صحنهٔ دعوا را ترسیم کرد؛ گفت ما علیه اسلام انقلاب کردیم. بعد شروع کرد اسلام را توضیح دادن که با کدام اسلام به جنگ کدام اسلام رفتیم^۲.

دوم.

احمدی‌نژاد که پیروز شد با دو جریان مواجه شدیم. یک دسته -از اصلاح‌طلب‌ها تا اصول‌گراها- که هیچ نقطهٔ مثبتی در رئیس‌جمهور منتخب نمی‌دیدند و حتی وی را یک قدرت‌طلب خائن می‌دانستند که آن‌چه را حق ایشان بوده غصب کرده و به مرام‌نامه‌ها و توافقات پشت کرده است. دستهٔ دیگر اما رئیس‌جمهور را «معجزهٔ هزاره سوم» می‌خواندند و «مالک اشتر علی» می‌دانستند و مفتخر بودند که خودشان «وکیل الدوله» هستند. بازار نقل‌قول‌های رسمی و غیررسمی در منابر و تأییدیه گرفتن از امام زمان (عج) و خواب دیدن‌ها برای رئیس‌جمهور منتخب گرم شده بود و هرکس کوچک‌ترین انتقادی داشت یا در زمین هاشمی بازی می‌کرد یا منتسب به خواص بی‌خاصیت بود، یا می‌خواست خاکریز احمدی‌نژاد را بزند تا بعد به ولی‌فقیه برسد. بازی بین آن‌هایی رقم می‌خورد که دشمن خونی احمدی‌نژاد بودند و آن‌هایی که قامت آرمان‌خواهی و عدالت‌خواهی‌شان به قد و قوارهٔ احمدی‌نژاد خلاصه شده بود. هواداران سینه‌چاک بعدها تغییر مشی‌هایی دادند و اعلام برائت‌هایی کردند ولی کماکان در فضای سیاسی کشور همین دو دسته‌اند که نقش‌آفرینی می‌کنند؛ همان‌طور که در دوگانه‌سازی جبههٔ پایداری و جبههٔ متحد در انتخابات اخیر مجلس دیدیم.

سوم.

ظاهراً -همان‌طور که در جزوه مرور کردیم- ایام موسوم به «خانه‌نشینی» نقطهٔ به‌هم رسیدن این دو جریان است. بت ساخته شده از احمدی‌نژاد در ذهن دستهٔ هوادار سینه‌چاک فروریخت، عباراتی چون «با کسی عقد اخوت نبسته‌ایم» بر زبان بزرگان‌شان آمد و برچسب‌هایی غیرمنتظره به یک‌باره از جانب جدی‌ترین حامیان سابق بر پیشانی احمدی‌نژاد و دولتی‌ها نشست. مهر تأیید حامیان افراطی سابق بر سخنان گذشتهٔ مخالفان، چنان موجی از اعلام برائت از رئیس‌جمهور و منفور شدن وی برانگیخت که دیگر رهبری هر قدر هشدار داد که انصاف داشته باشید، به کسی نباید بیهوده تهمت نزنید، «حرف‌های سست و بی‌پایه» ضدانقلاب را تکرار نکنید، به آشفتگی کمک نکنید، مسألهٔ مهمی اتفاق نیافتاده است، فضای دوگانگی را به

سخن آخر

¹ farsi.rouhollah.ir/library/sahifeh?volume=21&tid=169&sc=278

² http://farsi.rouhollah.ir/library/sahifeh?volume=21&tid=140

مردم و حزب‌اللهی‌ها القا نکنید و ... کارگر نیفتاد. جریاناتی که متهم به تخریب و دروغ و تهمت نسبت به دولت بودند، از این جهت که این اتهامات را پیش‌تر گفته بودند خود را به جایگاه شاکی بازگرداندند. عنوان پیش‌تر درست‌شده «جریان انحرافی» استفاده همگانی پیدا کرد و کسی اصلاً احساس نکرد که به‌کاربردن این عنوان بی‌اخلاقی است. هرکس را به‌دلیل ناکارآمدی یا اختلاف نظر اجرایی یا هرچیز دیگر از دولت اخراج کردند، خود را قهرمان مبارزه با جریان انحرافی معرفی کرد که به‌دلیل مجاهدت‌هایش اخراج شده است. کم‌کم موج به راه افتاده که پیش‌تر افکار عمومی را به سمت یک شخص و یک باند حاشیه‌ساز در کنار رئیس‌جمهور سوق می‌داد، کار را بدان‌جا رسانید که فقط اینان منحرف نیستند و این خود احمدی‌نژاد است که منحرف شده است.

چهارم.

قانون‌گریزی، ضدیت با ولی‌فقیه، فساد و باندبازی، ترویج حاکمیت دوگانه، بهائی‌گری و بابی‌گری جدید، هم‌سوئی با جنتیه، ترویج بدحجابی، سازش در برابر آمریکا و اسرائیل، حتی فراماسونری و شاگردی شیطان، جن‌گیری، بشقاب خالی گذاشتن برای امام زمان(عج)، به هم ریختن تعمدی بازار سکه و ارز، ایجاد گرانی برای گرفتن انتقام از مردم، حتی احتمال تقلب در انتخابات و ... با یک جست‌وجوی ساده در رسانه‌ها به‌راحتی بسیار مانند این‌ها را می‌توان هر روزه دید و خواند و نسبت داد و به هیچ‌کس هم اصلاً احساس بدی دست نمی‌دهد که به دومین مقام مسئول جمهوری اسلامی چنین گفته می‌شود. رئیس‌جمهور جزو منفورترین افراد بین بدنه حزب‌اللهی کشور معرفی شده است. در این جزوه برخی از این نسبت‌ها را مرور کردیم. اتهامات و غوغای به راه افتاده از جانب حامیان سابق، علی‌رغم اختلافات ظاهری، از جنس همان ادعاهای چندین سال قبل اصلاح‌طلب‌ها و اصولگراها و ادامه همان سوژه‌های مورد علاقه بی‌بی‌سی و صدای آمریکاست و هیچ نکته جدیدی ندارد. کما این‌که جنس حمایت‌های حامیان امروز هم کم‌شبهت با طرفداری‌های گذشته حامیان دیروز و دشمنان امروز دولت نیست. پیش‌گامی اصلاح‌طلبان و ضدانقلاب را در نسبت‌هایی چون ادعای ارتباط با امام زمان، جن‌گیری و رمالی و حاکمیت دوگانه در جزوه خواندیم و زبان دراز این روزهایشان را که دیدید راست می‌گفتیم!

پنجم.

سخنان دوپهلوی که دغدغه روشن‌گری درباره‌شان نبود، سخنان غلط و بی‌دلیلی که هیچ‌گاه ساینی، روزنامه‌ای و مجله‌ای دولتی دغدغه توضیح دادنشان و گفت‌وگو با منتقدان پیرامون آن‌ها را نداشت و گویی اراده‌ای بر مرموز ماندنشان وجود داشت، فعالیت‌های رسانه‌ای حامیان دولت که به‌جای ایجاد فضای گفت‌وگو و توضیح نظرات و پاسخ به اتهامات، خود اتهام‌زنی و بی‌اخلاقی می‌کردند، «احمدی‌نژادکشون» منتشر می‌کردند، مشتاقانه شکاف بین احمدی‌نژاد و دوست‌داران دیروزش را عمیق‌تر می‌کردند و می‌گفتند اصولگرا نیستیم، قطع شدن رابطه احمدی‌نژاد و دولت با بدنه حامیان گوناگون دیروزش که هر روزه در معرض سخنانی بودند که در جزوه مرور کردیم و ... همه و همه نقدهایی واقعی به دولت و زمینه‌ساز بی‌اخلاقی‌ها هستند؛ دوگانه دیروز این‌بار در قامت حامیان دولت و اصولگرایان زنده شده است؛ اما این‌ها توجیهی برای بی‌اخلاقی و بی‌انصافی نبوده و نیست.

ششم.

از نظرگاه جریان عدالت‌خواه به دولت به‌عنوان نگاه سوم، از همان ابتدا نقدهای بسیاری به دولت وجود داشت که علی‌رغم تأیید کلیت دولت باید به طور جدی طرح می‌شد. غفلت دولت در حوزه فرهنگ چه در دولت نهم با حاکمیت منفعل ۴ ساله آقای صفارهرندی و چه در دولت دهم به‌رغم گام‌های نسبتاً مثبت و دیرهنگامی که آقای حسینی برداشت، در حوزه بهداشت و درمان انتصاب خانم دستجردی و پیش از آن نیز اعتماد به یک پزشک و دانشگاهی شیرازی چون آقای لنکرانی و قرار دادن ایشان در جایگاه وزارت بدون هیچ‌گونه کارنامه روشن که دولت را در این زمینه از محقق کردن گام‌های جدی در حوزه عدالت در نظام سلامت محروم کرد، نصب مدیران کم‌تجربه و بعضاً نالایق (از نصب آقای بذریاش بدون هیچ‌گونه سابقه مدیریتی در یکی از مهم‌ترین شرکت‌های خودروسازی کشور در دولت نهم گرفته تا عزل و نصب‌های اخیر)، معاون اولی آقای مشایی (باتوجه به نگاه منفی که از قبل نسبت به وی وجود داشت)، اتهام‌زنی به افراد و افشاکاری قبل از اثبات در دادگاه (چه در مناظرات تلویزیونی ۸۸ و چه در یک‌شنبه سیاه مجلس)، اصرار به انتصاب افراد متهم به فساد (مانند مرتضوی) ولو با دور زدن قانون و موارد بسیار دیگر از این دسته انتقادات جدی‌اند. چه بسیار مواردی که می‌توان آن‌ها را مصداق ورود به حاشیه‌ها و در موضع تهمت قرار گرفتن معرفی کرد. فضای قدیس‌سازی دیروز و تهمت‌پراکنی امروز باعث شد بسیاری از انتقادات واقعی به حاشیه برود. چه آن زمان که ایشان معجزه هزاره سوم و گزینه مورد تأیید امام زمان بود و مخالفانش ضدولایت فقیه و کسانی که در برابر خدا ایستاده‌اند بودند و چه زمانی که فراماسون و ضدولایت فقیه شد، تریبونی برای انتقادات عدالت‌خواهانه نبود. مسائل اصلی با کدهای جلسات خصوصی و عمومی کردن مطالب پشت‌پرده‌ای که هیچ‌گاه هم تأیید نمی‌شد، به حاشیه رفت و برآیند درست و منطقی از دولت هیچ‌گاه شکل نگرفت. شاید تذکرات رهبری در دیدارهای اخیر برای برشمردن نقاط ضعف دولت در کنار قوت آن از این جهت باشد.

هفتم.

اگر امروز به جایی رسیده‌ایم که برخلاف تذکرات رهبری اعتماد به مقامات کشور تماماً سلب شده است، باید ریشه چنین فضایی را از دو جهت بررسی کرد. اول آن‌چه که برای دولت احمدی‌نژاد پیش آمد و باعث شد تا در شرایطی که نیازمند اعتماد افکار عمومی و نخبگان جامعه بود با چنین فضایی مواجه شود؛ چرا که این شرایط ممکن است مجدداً برای افراد دیگر و دولت‌های بعدی در کشور رخ دهد. دوم هم تلنگری به خودمان تا در جودگی‌های رسانه‌ای‌مان و بی‌تقوایی‌هایی که روی منابر و در سایت‌ها و خبرگزاری‌ها و روزنامه‌ها دچار شدیم بازنگری کنیم. مژه شیرین تهمت زدن و توهین کردن و گرد و خاک کردن و از بابت عدم تعقیب قضایی خاطرمجمع بودن و این‌همه را برای از صحنه بیرون کردن کسانی که هم‌نظر ما نیستند به‌کار بردن، ممکن است زیر زبان ما بماند. آن‌وقت است که این شهد مسموم را باز هم خواهیم چشید و عادت می‌کنیم که انصاف را فراموش کنیم، قانون را زیر پا بگذاریم و به دست و پای برادرمان که مثل خودمان ضعف و قوت و گناه و صواب دارد وزنه‌های تهمت و توهین ببندیم و او را به خاطر اختلافاتمان از کشتی انقلاب به دریا پرت کنیم. شاید نقد این رفتار که می‌ترسیم رویه شود، انگیزه اصلی گردآوری این جزوه باشد.

هشتم.

مهم‌ترین نیاز احمدی‌نژاد از ابتدا یک جریان قوی «حامیان منتقد» بود؛ موهبتی که در فضای افراط و تفریط تماماً از آن محروم بود. شاید رئیس‌جمهور بعدی به شدت به چنین همراهانی نیازمند باشد. جریانی که هم انتقادات وارد را به دور از قبیله‌گرایی و چاپلوسی گوشزد کند و هم در برابر بی‌انصافی‌ها و بی‌اخلاقی‌های باندهای ثروت و قدرت و زیاده‌خواهان با «صبر انقلابی» و رعایت انصاف و قانون بایستد.

این جزوه با همین دیدگاه گردآوری شد، برای ترسیم یک فضای واقعی از داستان انحراف احمدی‌نژاد و دولت بدون اضافات و هرگونه روتوش. اگرچه که به دلیل سیل اتهامات، بررسی نقدهای واقعی به حاشیه رفت، ولی این هرگز به معنی تبریۀ مطلق احمدی‌نژاد یا دولت نیست. به ناچار، این جزوه یک فریاد کوچک بود در برابر یک شهر سوت و کف و سر و صدای «آدم بزرگ‌ها» برای آن‌که بگوید پادشاه لخت است!

خب، نقاط قوتی وجود دارد؛ ضعف‌هایی هم وجود دارد. در جمع‌بندی نقاط قوت و نقاط ضعف، وقتی ما نگاه می‌کنیم، ترجیح را به نقاط قوت می‌دهیم؛ لیکن این معنایش این نیست که ما ضعف‌ها را نباید برطرف کنیم. خب، در طول این چند سال در کشور کارهای وسیع عمرانی انجام گرفته؛ به‌خصوص در مناطق دوردست، در بخش‌های مختلف؛ این‌ها واقعاً کارهای مهمی است؛ این یک رویکرد بسیار مهمی در حرکت دولت است. از این قضیه بگیری، تا پیشرفت‌های چشمگیری که در زمینه علم و فناوری به وجود آمده. این پیشرفت‌هایی که در این چند سال در زمینه علم و فناوری صورت گرفته، خیلی قابل توجه است.

در زمینه ارتقاء جایگاه کشور در عرصه سیاست خارجی و مسائل بین‌المللی هم همین‌جور است. امروز در عرصه سیاست خارجی، ثقل و وزن کشور با چند سال قبل تفاوت دارد؛ ما در مسائل، تأثیرگذاریم؛ این‌ها مهم است. در حوادثی هم که پیش آمده، ما تأثیرگذار بوده‌ایم

- که آن، داستان جداگانه‌ای دارد - به نظر ما آن هم خیلی مهم است. یک بخش دیگر از این نقاط قوتی که به نظر من روی آن باید تکیه کرد، مسئله برجسته شدن ارزش‌های انقلاب است. در این سال‌هایی که دولت نهم و دولت دهم بر سر کار بودند تا امروز، گفتمان انقلاب و ارزش‌های انقلاب و چیزهایی که امام به آن توصیه می‌کردند و ما آن‌ها را از انقلاب آموختیم، خوشبختانه کاملاً برجسته شده؛ مسئله ساده‌زیستی مسئولان، استکبارستیزی، افتخار به انقلابی‌گری. یک دوره‌ای بر ما گذشت که اسم انقلاب و انقلابی‌گری و این‌ها به انزوا افتاده بود؛ سعی می‌کردند به عنوان یک ارزش منفی یا ضدارزش، از این چیزها یاد کنند؛ مقاله می‌نوشتند، حرف می‌زدند، گفته می‌شد. امروز خوشبختانه این‌جور نیست، درست به‌عکس است؛ گرایش عمومی مردم و مسئولان کشور به حرکت انقلابی، جهت‌گیری انقلابی، ارزش‌های انقلابی و مبانی انقلاب است.

رهبر انقلاب در دیدار رئیس‌جمهوری و اعضای هیئت دولت (۲ شهریور ۹۱)

احمدی نژاد

بدون روتوش

بهار ۱۳۹۲

brotoush.com
mail@brotoush.com

گروه ایفون